

● نویسنی: سه عید گول محمدی ●
● وەرگیرانی : جه بار ته نیا ●

پاریزانی ژیان بین نهك داشی یاریکردن

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پەرەز فەرەزى ڪتابى PDF

Public · 12h

لنڀه

باشترین و بهسودترین و بر خونهترین ڪتابهكان

به خوراى و به شيوه ڪ PDF ڊاگره

.

👤 Ganjyna

.

لينكى ڪتابهكان 📄 لنه لينكه بكموهه بۇ ڊاگرته ڪتابهكان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

پیناسی کتیب

ناوی کتیب: یاریزانی ژیان بین نهك دتشی یاریکردن

بابهت: گه شه پیدانی مرۆیی

نووسینی: سه عید گول محهمه دی

وه رگی پانی بو کوردی: جه بار ته نیا

پیداچونه وهی: دیرین کامیل

دیزاینی بهرک: ئیبراهیم سالح

چاپخانه: چوارچرا

ژماره ی دانه: ۱۰۰۰ دانه

سالی چاپ: چاپی به که م ۲۰۱۸

له به پروه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره سپاردنی (۱۷۳۲)

سالی ۲۰۱۸ ی پیدراوه

لول پيچي ناوهڪي

سورگي نپال له باشوري ئيتاليا ژينگي جوڙه چه تريڪي دهريايه به ناوي "مدوز" و جوڙه ها لولوپيچي دهريايه. چه تره دهريايه کان هرجاره و لول پيچيڪي بچوڪي دهريا قوت ده دهن و دهيكه نه گهدهي خويانه وه، به لام قه باغي په قى لول پيچه كه پاريزگاري لي دهكات و ناهيلايت هرس بييت، لول پيچه كه دهلكيت به ديواي گهدهيه وه به شينه يي دهست دهكات به خواردني چه تره دهريايه كه و نه و كاته ي لول پيچه كه گه شه ي ته واوي خوي دهكات، چيتر چه تري دهريايي نه ماوه ته وه، چونكه به شينه يي خوراهه، گه ر نه م كاره به تاوان بزاني ده بييت بليين نه و تاوانه له لايه ن يه كيڪ له نزيڪاني قوربانيه كه وه يان "خودي كوڙاو" وه كه پويده وه !

سهرنج:

نڙبه مان وه كو چه تري دهريايي كه لول پيچه كه ي ناخمان به شينه يي دهرونمان ده خوات، لول پيچه كه ي دهرونمان ده توانيت تورپه يي، نيگه راني، په رييشاني، ته ماڪاريي و خو به زلاني له ناخماندا په يتا په يتا گه شه بڪات و پيشه كيushman بڪات، ئيمه له دهروونه وه گه شه دهكه ين هر له دهروونيشه وه دا ده پميين و له دهست دهچين.

گه ورهكان له دايك نابن، دروست دهبن.

رېبوارېك پښې ده كه وېته گونده كې مه لای مه شهوړ، نه و ده يوېست
دواي گه پانه وهی له گه شته كې بېره وهریه كانی بنوسېته وه، بویه مه ولی
ده دا پرسياړی جوړاو جوړ له خه لکی ناوچه كه بكات و بېرو بوچونيان
بزانيټ.

رېبواره كه چنډ روژېك ميوانی مه لا بوو، پوژېك پېكه وه به گونده كه دا
ده كه پان، رېبواره كه له مه لای پرسى: ئايا له گوندی ئيوه دا پياوانی
كه وړه و ناودار هاتونه ته دنياوه؟

مه لا، كه ميك بېری كرده ووه وتی: هاوپې گيان، له گوندی ئيمه دا ته نها
منال دېته دنياوه!

سهرنج:

مروځ بو نه وه نه هاتو ته دنياوه سهرانسهری ژيانی به منالی بېمينېته وه.
فهيله سوفی گه وړه "جيم ران" له م باره يه وه ده لېټ:
مه موو ده توانين بگه ينه نه و شوينه ی كه ده مانه وې.

"ناپراھام مازلو" دەلىت،

نامانجى سەرەكى مۇلا دەلىت، ھەركەسىك تۈنەي ھەيىت دەلىت
بىگۇرلىت.

بە وتەي ئىپكىتۇس: بە خۇت بلى تۇ چ كەسىكىت، ھەركارىك پىۋىستە
نەنجامى بدە، تا ھەرجىپەك دەخۈزى مۇگەرى بىگەيت.

ھەگىمىك دەلىت،

ھاتۋىتە دىئاۋە ۋەكو كىتېپكى كراۋە سىپى ۋەنۇسراۋ، دەلىت
چارەنۇسى خۇت دىارى بىگەيت، تەنھا خۇدى خۇت، كى دەتۈانىت ئەۋە
بىكات؟ بۇچى؟ ناچارىت چارەنۇسى خۇت بنۇسىت، بەدىھىتەرى
سەرەنجامى خۇتەۋ تۇ بە لە قالدراۋى نەھاتۋىتە دىئاۋە، ۋەكو دانەي
تۇۋىك ھاتۋىت دەتۈانى ھەۋا بىمىنىتەۋە بىمىت، بەلام دەتۈانىت بىپىتە
گول، بىشكۋىت، دەتۈانىت درەخت بىت ۋەل بەۋىت.

لەم چىرۇگە رامىن،

ۋىنەكىشىكى گەپىدە بۇ دەسكەۋىتى چەند نەۋنەيەك لە كارى خۇى لە
بەكىك لە گۈندەكانى پىگەكەي ۋچانىكىدا، بەكىك لە كىپارەكانى
پىۋىكى موعتاد بو، ۋىپاي ئەۋەي رۇخسارىكى چىكنو نەتاشراۋو جىلو
بەركى پىسو شىۋاۋ، بەۋپەپى ۋىقارەۋە لەبەردەمى ۋىنەكىشەكە
دانىشت، دۋاي ئەۋەي ۋىنە كىشەكە كارى تەۋاۋو جۈانكارى لە دەمو
چاۋو ۋالەتىدا كىرد، تابلۇكەي لە سىپاكەي لىكردەۋە ۋەۋى تىكرد،
پىۋەكە لە دىتى ۋىنەي خۇى ئەبلەق بوۋىتى: "ئەمە من نىم."

ۋىنەكىشەكە ۋىتى: "من بەۋ جۇردەي ۋىنەي تۇم كىشاۋە كە دەتۈانىت

بېيتە ئەم كەسە !"

"ئانتۆنى رابېنز" دەلەت:

ئايا ئەمىرۇ ئەو رۇژە نىيە بىرپار بىدەيت و نىشانى بىدەيت و دىگو

مىرۇفىك، گەورمىتريت لەومى كە بىرى لى دىكەيتەمە؟

"ئىلى وزىل" دەلەت:

لەم دىنپايە دىمىرەچەم و دىچەمە جىپھانى رۇجەكانەمە، لىم ناپىرسن كە

بۇچى نەبوومە رېبەرىكى ناودار، رازو نەينىيە مەزىنەكانى ژيانم لى

ناپىرسن، يەكەم پىرسىيار ئەمەيە كە: "بۇچى خۇت نەبويت؟" مىرۇفىكى

چالاک و بەدىيەنەربە، كە تەنھا خۇت بىتوانىت ئەو كەسە بىت.

بۇ كۆي دەچم؟

دەگىنپنەۋە "ستېفېن لىزىنر" قازىي دىۋانى ھالى، كەسىنكى فەرامۇشكارو
ھەۋاس بلالو بوو، رۇژىك لە دەرەۋەي نىۋىۋورك لە ۋىستگەيەك سەرگەمى
خويندەۋەي نۇسىيەك بوو، كە بلىت بېرى شەفەندەفەرەك دىلۋاي
بلىتەكەي لىكرد. قازىي بۇ نۇزىنەۋەي بلىتەكەي شەۋاۋ خۇي پىشكىنى،
بەلام نەيدۇزىيەۋە.

بلىت بېرەكە پىيى وت: "قەيناكا، جەناب، مەن دەتناسم، كاتى گەپايتەۋە
دەتۋانىت لە دەرەفەتەكدا بۇمان بىننىت."

ستېفېن، ساتىك پامالو بە خەمىكەۋە سەرى بادللوتى: "زۇر سوپاست
دەكەم، ئەللى نازانىت مەن چىم بەسەر ھاتوۋە، كىشەي مەن پارەدانو
نەدان نىيە، كىشەي مەن ئەمەيەكە نازانم بۇ كۆي دەچم؟.

سەرنج:

ئايال ئا ئىستا پىكەۋتوۋە كەمىك لەگەل خۇتدا تەنبا بىتو بىر لەم
پرسىيارە گىرنگە بىكەيتەۋە؟ بەپاستى ئەۋەلۋ كۆششەي مۇۋەكان لە
پىيەۋ پەنەي زىاندا ئەنجامى دەدەن لەبەر چىيە؟ ئايال ئەمەمۇ

دەردە سەریە تەنھا بۆ تیکە نانئیکی بژی و مەمرەیه؟ ئایا بۆ بە دەست
هێنانی سەر وەت و سامانە یان پلە و پایە؟ ئایا بۆ پۆشتنە بەرە و نادیار؟
ئایا بە پاستی مەن ئامانجیکی دیاریکراوم هەیه؟ ئەم خەیاڵ و بیروپایە
دوورە لە پاستییەوه، کە زۆربەی خەڵک وێرای مەولۆ چالاکی فراوان لە
ژیاندا، ئامانجی پوون و دیاریکراو ناپێکێت و بێ ئەوەی خۆی بزانی و سەری
لێ شیواوه!

بە کێ لە و فاکتەرە گەرمەکانی زۆربەی خەڵکی لە کار و ژیاڵاندا
سەرکەوتوو نابن، ئەمەیه ئامانجی پوون و ئاشکرایان نیە، بەو هۆیەشە
ئامانجەکانیان مسۆگەر ناکەن، چونکە ئامانجیکیان نیە! زۆر کەس
نەندێشە و خەونی پەرش و بلال لە سەریاندا، بەلام ئامانجگەرانیان.
ئامانج، مەبەست و مەرام گەرمترین فاکتەرێکە کە چەمک و مانایەکی بە مەزە
دە بەخشن و زۆر کەس لێی بێ بەشن!

"گەورمبەك" دەلیت؛

"ژیان بە بێ ئامانج، وەکو یاریکردنە لە گۆرەپانی یاریبە کدا کە
دەروازەیهکی نەبیست بۆ گۆل کردن!

"برایان تریسی" دەلیت؛

هەرچەند بە پوون و ئاشکرا بزانی و کە خوازیاری چیت، ئامادەیی
هەنگاوێک بۆ مسۆگەرکردن بنییت، ئەگەری سەرکەوتن و بە دەست هێنان
زیاتر دەبیست.

"نانتونی راهبئیز" دهلیت،

گرنگترین فاکتەر بۇ دیاریکردنی ئامانجهکار، ده بیئت له دۇخی خۇماردا
دوچارى پەنج و نازار بین و هەستى پازیبون نه گەین، ده حوارین له هەر
بواریکدا بین دۇخیکی باشترو شایسته تر به دهست بیئین، به سه رمجدار
له وهی زهینى ئیمه هه میشه له هه ولدايه که ئیمه له نازارو پەمچ دوورمار،
بخاته وه بمانخاته دۇخی خوشی و چیرۆ له زهته وه، که واته هه سنی نازارو
پەنج و ناپه حه تی هه لئولای فشارى ناپه زایی ده ربهرین له دۇخی
هه نوکه یی نه و هه سته مان پی ده به خشیت که به هیمه ت و تواناپه کی
زیاتره وه به دواى ئامانجه کارمان بکه وین، له راستیدا هه سنی فشار، ئیمش و
نازار، کاریگه رترین و به هیزترین فاکتەر و هوکاری مسوگه رکردی
ئامانجه کارمانه، له لایه کی دیکه وه، گەر دۇخی خۇمان له گەل ئامانچ و
دهروونه جوانه کانداهاتنا بکه یین و به رجه سته یان بکه یین، بارمه تپمان
ده دات، به هه ست و جو له و تواناپه کی به تینه وه ئامانجه کارمان به دی
بیئین.

زاناپه ك دهلیت،

هوباریکی گه وده بی ئامانچ نیه، به لکو ناراسته و مه به سنیکی هه به،
که واته ژیانیکی خوش ده بیئت ئامانجیکی دیاریکراوی هه بیئت، هه موو هیرو
توانای ده بیئت به ره و به ك په هه ندو مه رامیکی دیاریکراو به بیئت.

له م چیرۆکه رامینن؛

پاهینه‌ریکی پیر له مه‌زایه‌کدا سه‌رگه‌رمی پاهینانی دوو لاوی جه‌نگاوه‌ر
بوو له‌سه‌ر تیره‌ندازیی. له‌و سه‌ری مه‌زاکه‌وه نیشانه‌یه‌کی بچوک به
دره‌ختیکه‌وه مه‌لواسرا بوو، جه‌نگاوه‌ری یه‌که‌م تیریکی له‌ کۆله‌ پشته‌که‌ی
ده‌رکرد کردیه‌ که‌وانه‌که‌یه‌وه نیشانه‌ی لی‌ هینایه‌وه، که‌مانداره‌ پیره‌که
پیی وت چی ده‌بینیت باسی بکات. جه‌نگاوه‌ره‌که‌ وتی: "ته‌نھا ئاسمان،
مه‌وره‌کان، دره‌خته‌کان و لقی دره‌خته‌کان و نیشانه‌که‌ ده‌بینم."
که‌مانداره‌ پیره‌که‌ وتی: "تیره‌ که‌وانه‌که‌ت دانی، تو‌ ئاماده‌ی نیشانه
شکیننی نیت." تۆبه‌ی جه‌نگاوه‌ری دووه‌م هات و که‌مانداره‌که‌ هه‌مان
پرسیاری له‌ویش کرده‌وه...

جه‌نگاوه‌ره‌که‌ وتی: "ته‌نھا نیشانه‌که‌ ده‌بینم." تیریکی نا
به‌نیشانه‌که‌وه، پیره‌مێرد وتی: "زۆر جوانه‌، ئافه‌رین، کاتی ته‌نھا نیشانه‌،
ئامانج، ده‌بینن، نیشانه‌ شکینیتان پیکه‌و ئامانجه‌که‌ ده‌پیکزن و تیره‌که‌تان
به‌ ئاره‌زنوی ئیوه‌ له‌ که‌وانه‌کانا دره‌ده‌چیت.

"میشیل دومنتنی"، ده‌لێت؛

بۆ که‌شته‌که‌ نه‌زانیت به‌ره‌و چ به‌نده‌ریک ده‌پوات، "بای" هاتار،
هاوناراسته‌ هیچ مانایه‌کی نیه‌.

له‌باره‌ی نویسنی ئامانج له‌سه‌ر کاغه‌ز، سه‌رنج بده‌ن:

له‌ سالی ١٩٥٣، کۆمه‌لی پسیپۆری زانکۆی هارفارد، توێژینه‌وه‌یه‌کیان
له‌سه‌ر ژماره‌یه‌که‌ له‌ ده‌رچوانی زانکۆ نه‌جامداو چاو پیکه‌وتنیاان له‌گه‌ل

سازکړا، پرسپاريان ليکړا نايان امانجي ديارپکړاو، تايپهت، ناشکړا،
نوسراويان هه يه يان نا؟ ته نه ۳٪ وه لامي نه رينيان دايه وه به به راورد به
۹۷٪ نه وانپتر گلي ده وه مه ند بوون، له زور لايه نه کاني ژياندا سه رکه وتو
بوون.

له م وته يه رامپنن:

نه گه ر که شتي له ده ريادا مه به ستيکي نه بيت، هيچ بايه ک له
به رژه وه ندي نه و نيه. مړوي بي امانج وه کو که شتيه کي بي پينمايه، هر
شنه بايه ک له ده رپاوه ه لېکات که شتي به ره و نه و شوينه ده بات، چاروک
ناراسته ي که شتي پک ده خات. نه ک با، هر به وجوره ي با گونجاوه کاني
ده رپايي که شتي به ره و که ناري ناوات پک ده خن، ده زگاي روح
گيانپش، په ورپه وه ي وجودي نيمه ش له ژياندا پکاي گونجاوه ه لده برژين
به ره و امانجي ديارپکړاومان ده به ن.

کورته سه رنجک له چيروکي نه ليس له نيشتماني سه يردا...

له چيروکي نه ليس له نيشتماني سه يردا، نه و کاته ي نه ليس ده گاته
چوار پينان و هه ريه که يان به ره و شوينک ده پوات، نه وپش تياماوه نازاني
به ره و چ لايه ک پوات، له م کاته دا پالوانی چيروک واته نه ليسی منال،
دلواي پينماي له پشيله يه ک ده کات و ده لپت:

"پشيله ي توکن! ده کړي پيم بللي، من له م چوار پکايه کاميان
بگرمه بهر؟"

پشيله كه پنى دهليت،

"په يوه سته به وې هې حه ز بکې به ره و کوئ برويت؟"

نه لیس دهليت:

"من هينده کوئ ناده من که بو کوئ ..."

پشيله که دهليت:

"که واته هرق ناکات به هر کام له م پښکايانه دا برويت!"

بزانه له م چيروکې دا راستييه کې چنډ جوان له زمانې پشيله وه ديتـه
ناروه. که نه زانين به ره و کوئ ده پوين، که واته هر پښکايه ک بو
جييه کمان ده بات، نه و جييه کې که نازانين کوئيه، چتر هيچ هرقينکې نيه
به هر پښکايه کدا پوين.

نږدې کې له و باوه پړه دان له پر بهخت له ده رگايان بداتو
فريشته ي نيقبال ده ستيان بگريت، له چاوتروکاننيکدا بگنه سه روه تر
سامان و ناو شوره ت، به په روشه وه چاوه پوانې نه و پوژهن که بتوانن پالي
لي بده نه وه له دورگه يه کې خه ون و خه يالي شاهانه دا بژين، به لام نه گر
لييان بپرسن چوڼ نه م خه ونانه به دي دين، "نازانم" دوا وه لاميانه.
"کيم. وو. چونگ" دهليت:

نيوه ده بيت وه کو تافگې سه رچاوه يه ک به شکو مه زن بن، بتوانن
جيهاننيک له دلي خوتاندا جيگا بگنه وه ناره زوه کانتان هينده ي به رين
ناسمان بيت، که سي بي نامانچ له گه ل مړيو دا جياوازيه کې نيه.

لەم چیرۆکە ڕامینن:

جوتیارێك سەگێكى ھەبوو، ھەمیشە لە كەنارى ڕینگاو دەنیشست، چاوەڕوانى ئەو بارەلگرانە بوو كە لەو جادەییەو تێدەپەڕین، ھەركە ئۆتۆمبیلێك دەگەشت ئەو بوای دەكەوت تا كوتایی جادەكە ڕایدەكرد بەبوایداو دەوھەپى تاكو پێشى بداتەو.

رۆژێك ھاوسییەك جوتیارەكە لێى پرسى:

پێت وابە رۆژێك سەگەكەت پێشى ئۆتۆمبیلێك بداتەو؟

جوتیارەكە وتى: ئەو شتێكى ھێندە گرانگ نیە، ئەوھى گرانگ ئەمەبە

ئەگەر پۆژێك پێشى بداتەو چ شتێكى دەستدەكەویت؟

جێگەى داخە، زۆربەى مرقەكان لە ژياندا وەكو ئەو ئازەلە

دەستەمۆبەى جوتیارەكە ڕەفتار دەكەن، بەبواى ئامانجى پڕۆپوچدا

پادەكەن!

ھاوكێشەى ئامانجگەرايى:

رێسای جۆراوجۆر بۆ ئامانجگەرايى وەك بنەمايەكى گشتى: "ھەر

بەرنامەيەك لە نەبوونی بەرنامە باشترە." ئاماژە بە يەكێ لە باشترینو

كارىگەرترین پلانى ئامانجگەرايى دەكەين.

قوناغى پەكەم:

بەوردى ديارى بكە لە بوارێكى تايبەتدا چ شتێكت دەوێت. ئەم

خواستەى خۆت بە ئاشكرا بنوسە، لە ھەموو لایەنەكانى دىقەت بدە، ئەم

ئامانجە دەبىت شايانى ئەندازە گىرىى و دىارىكر او بىت.

قۇناغى دووهم:

بۇ مسۆگەر كىردنى ئامانجەكانت، مىژووىيەك دىارى بىكە. ئەگەر
ئامانجەكەت گەردە بوو، بىكە بە چەند بەشىكى بچوكەو و مەرىكە
ناوئىكى بۇ دابنى.

قۇناغى سىيەم:

پىرسىتەك ئامادە بىكەن لە ھەموو ئەو كارانەى ئەنجامىان دەدەن تاكو
ئامانجەكە بېيىكن. كاتى شتىكى تاييەت دىت بە خەيالتاندا بۇ پىرسىتەكى
زىاد بىكەن تاكو تەولو دەبىت.

قۇناغى چوارەم:

ھەنگاوى كىردارى بگۇپن بۇ بەرنامەيەك، دەبىت يەكەمايەتەكان لە
پىشەو و دىارى كراوبن.

بۇ دىارىكىردنى يەكەمايەتەكان، دەبىت گىرنگىرىن ئەو كارانەى بەرمو
ئامانجەكان دەبات ئەنجامى بدەن، ياساى ۸۰ بە ۲۰ لىرەدا دەتوانى
ھاوكارىتان بىكات، ۲۰٪ كارەكانتان ۸۰٪ ئەنجامتان بۇ دىارى دەكات.
ئەگەر يەكەمايەتەكان بە جوانى دىارى ئەكەن، پەنگە زۆرىەى كاتەكان
لە شتە بى بايەخەكاندا خەرج بىكەن.

قۇناغى پىنچەم:

ئەو ئاستەنگانەى لە ئامانجەكان پىگىرىتان لى دەكەن، لە خۇتان پىرسىز
:"بۇچى تا ئىستا ئەم ئامانجەم بە دەست ئەمىناو؟" پەنگە پىويست بە
نەرىتەك يان كارامەيەك بىت كە ھىشتا بە دەست ئەمىناو، پەنگە

قوناغى شەشەم:

قۇناغى جەۋتەم:

رونکردنه وهی ئەم بەشە بە چیرۆکیکی کورتی مەلای مەشهور دیمینە
کۆتایی...

يه ڪن له هاوڀڳاڻي مه لاي مه شهر مردبوو، لييان پرسى هوڪاري
مردنه ڪه ي چي بوو؟

مه لا وتی: "نه و په حمه تیه، هوکارکی ژمانی نه بوو، چ بگات به مردنی!"

پەندە زېرىنەكان:

- تاكە رېڭاي دەستېڭردن، ھەمان دەستېڭردنە!
- بەرلەۋەي لەدەرەۋە بېرىت، لە ناخى خۇتدا بېرە!
- كاتى كەنارىيەكان بۆت دەخوڭنن، دەرەت بە قەلەرىشكە مەدە

بېرىن!

- گەر ئەۋەي دەيزانىت بەكارى نەھىنىت، ھېشتا ھىج نازانىت!
- ھەر سەرنجامىكى باش پىۋىستى بە دەسپىكى باشە!
- كاتى ھەنگاۋىك بەرمو خۇدا دەرۋىت، خۇدا دە ھەنگا بەرمو تۆ
- دېت، بەلام ھەنگاۋى يەكەم دەبىت تۆ ھەلىگىرىت!
- بەردىكى بچوك لەسەر رېڭادا بۆ كەسانى ناكام بەربەستەو بۆ
- سەرگەۋتەۋەكان نىشانەيە.

- بەھىز، كەسىكە نە چاۋمىروانە بەختەۋەر بىرىت، نە بۋار دەدات
- بەدبەخت بىرىت.

- لە ژياندا كە دەگەيتە بەردەم دەرگاىەكى داخراۋ، مەترسەۋ نا
- ئومىد مەبە. ئومىدى كرانەۋە بەھىزە.

- كاتى شتىك لەدەست دەدەيت، پەند لى ۋەرگرتنى لەدەست مەدە.
- تۆ كە ئىستا خۇدى خۇتتت، ھەۋل مەدە كۆپى كەسىكى دىكە بىت.
- كارىك مەكە سبەي لەسەر كىلى گۆرەكەت بنوسن، ئەۋ كەسەي
- لەزىر ئەم خاكەدا خەۋتوۋە ھەمىشە بىرىارى ۋابوو. سبەي شادو دلخۇش
- بىت.

- ئەنجامى لىكدانى توانايى لە راگەياندىندا تەنھا يەك ژمارىە،
- ھەرچەند توانايى زىاتر بىت، راگەياندىنى كەمترە، ھەرچەند راگەياندىن

كەمتر بېت تونايى كەمترە.

• بۇ ھەستانەدە دەپنە بىنۇشتىن تەھەبە، گەر ھەندىھار گۇرەھگان
بىنۇشتىن تەھەبە، بىزانە سەھەتەي ھەستانەدە.

• كەسەك كە دەھەيى لەگەن بازدا بىھەت، ھەي كاتى لەگەن
مەھەبەگەندە مەلە ناكات.

• خۇشى لەگەن باشىدا جىئاوازە، لەبەر باشى دەپنە زۇرەك لە
خۇشەبەگەن لەدەست بەھەت.

• ھەمىشە دۇوچار ئەندازە بىگەرە، چۈنكە تەنھا يەكجەر دەتوانىت
بىھەت.

• حساب بۇ خۇت بىكە بەرلەھەي حسابت بۇ بىكەن.

• ھەي ۋەرزەشەك بۇ دىل ھەندەي جەمىنەدە دەستگۇرەي
بەككەتەگەن بەھەز نە.

• مەلى لەرەگەي دىل باشە نە، بىلى بىجەگە لە رەگەي دىل رەگەيەي
بىكە نە.

• كاتى ئەم ھەمەو ھەلە نۇنە ھەيە كە دەتوانى بىكەت، بۇجەي
ھەر كۆنەگەن دۇوبارە دەكەنەدە.

• زىان شاپستەي راکردنى ھەيە، تەنەت بە پەلەۋى دىراۋىشەدە.

• گەر دەتەيى زۇر بىھەت، ھەر بەجۋانى پەي بە.

• خۇشەبەستنى كەسەك كە شاپستەي خۇشەبەستى نە، بە
ھەدەردەنى خۇشەبەستىيە.

• مەسەلەك بىنەي، باشە لە خەرمەنەك دانەي.

• تۇ بەتەپەرىنى زەمەن گەورە دەھەت، بە خاكەپەي گەورەتەر.

- كاتى كەسىك بيانو له نه بونه كانت دىگرت، باشتره نهويشت نهبيت، بو نهووى بچيته سهر نه بونه كانت.
- نهگهر له سهرمتاوه بير له كوتايى نه كه يته وه، له كوتايدا بير له سهرمتا دكه يته وه نهويش بى سووده.
- سوود له نه زمونى كه سانيتى و مرىگره، بهر لهووى ببيت نه زمونى كه سانيتى.
- گهر خوازياريت خوت بدوزيته وه، دمبيت خوت وون بكهيت، گهر خوازياريت سهر له نوئ له دايك بيته وه، دمبيت بمرىت!
- تنهنا يهك كاترمىر له بيستو چوار كاترمىردا بو خوت تهرخان بكه، تاكو بيستو سى كاترمىر كه ديكه بيته ژير ركيفى خوته وه.
- جوانى وتار، هوكارى زورى ژيريه.
- له خوات نهويت هه موو دنيات پى بدات، له خوات بويت كه سيكت پى بدات، تو به هه موو دنيا نه دات.
- گهر ههستت به نازار كرد، بى حيكهت نيه، شتيكت له دلدايه دمبيت بسوتيت تاكو پاك بيته وه.
- هه نديچار خودا دمرگاكان دادخاتو په نجه رماكان قوفل دمكات، چه ند جوانه و ابرانين رمنگه له دمره وه توفان بيت، خودا دمي هوئ بمان پاريزيت.
- هه ميشه نرمترين داكشان، بهرترين هه لكشان بهدى دينيت.
- ههركاتى دكه ويت به زهويدا شتيك هه لگرمه وه.
- تو له جيهاندا نيت، به لكو جيهان له دمرونى تودايه.
- مردن، واتا مانه وه له دؤخيكدا.

● رڙا زماني زبان و هڪو ناول ڄاڻا ڏندو ويهه، نه گهر ٿينو ٻيٽا

• مارمزدوی همه پوئی هزار ماسی، نظری نپوه هر ناکات!

● له حوت دهر حو، ورك مار له پښت.

• مروفه‌گان چه‌زبان له یاری‌کردنه، له‌وه توپیت سهر بې‌شکیت داسی

ہارپر دنگھان بہت، یان ہارپیان لہگل ہکھت۔

• ھەمىشە بۇ چاگەي مەۋفەكان، دىۋارنىڭ بۇ خۇت دروست بىكە، ھەر

کاتی خراپہ بیان لہ گھل کر دیت، تہنہا خشتک دہرہنہ، ہی ویزدانہ

دیوار پروخینیت!

• **ھەندىك باش قىسە دەكەن، ھەندىك قىسەى باش دەكەن، تۈلەكەم**

دست‌به‌دست ۱۹

• نه گمر يو ماوهی سائیک له گډل کېدای شي دا هه لسو کهوت په کی.

له کۆتایی سالدایه و هه که نه و دهه لیت.

● نه گمر دلتان وهك لقيكي سهوز بهارپژن، مهلي به خته وهري

هیلانہی لی دہہستیت.

• كاتى بىر يارىكى گەۋرە بۇ زىيان دەمىت، چاۋپروانى نەۋە مەبە،

ھېچ كەسنىڭ تەھلى خۇشيت بۇلى بىدات.

● کۆتاییهکی تال، باشتره له تالیهکی بی کۆتایی.

● سمر که وتوو نهو که سهیه بهو تاکه پیلوانه‌ی تیّی دمرن،

دوکانیکی بیلاو فروشی دانیت!

• زۆرىڭ لى پەيامەكان مەۋجۇد دەرەستىمەن، بەلام زۆرىڭ لى

مروّفته‌گان به‌یام دروست ده‌کن، به‌یامی‌ک دروست بکه.

• همدیجار لیڏانی پٺه قهیهك له پشت، هه لگرتنی ههنگاوکی

بەرمۇ پېشە.

- لە سەد كەس كەمىك لە كەسەكان نەومد سالى دىزىن، ئەوانىتر يەك سالى نەومد جار دوبارە دىمكەنەو!
- ئەگەر لە كاتى خۇيدا دىستىبەكار بىت، پىويستت بە راكردن نىيە.
- بەرلەوۋى بە كەسىك بىلىت خۇشم دىوۋىت، جوان بىر بىكەرمۇ، رەنگە چىرايەك لە دىلدا داگىرسىنى، كە كوزانەوۋى بە كوزانەوۋى تەمەنى ئەو كەسە تەواو دىبىت.
- كاتى بە كەسىك دىللىن، خۇشم دىوۋى، مەبەستتان ھەر ئەوۋە بىت.
- تۆ ناتوانى بەشەوۋىك چارمنوسى خۇت بىگۇرى، بەلام دىتوانى بە شەوۋىك رىگى خۇت بىگۇرىت.
- ھىچ شىتىكى بايەخدار، ھەرزان و ئاسان نايەتە پىشەوۋە.

من گنیم؟

سەرەتاكانى سەدەى بىستەم، زاناىەك تويكارى ئەندامەكانى جەستەى
مىزافى دەکرد. ئەو كوتايى باسو قسەكانى چەند پستەىەك بوو. گەچىك
پىنج قالب سابونى لى دروست بكرىت.

ئاسنىك شەش دەك بزمارى لى دروست بكرىت.

فسفورىك بەشى بىست پاكت شقارتە بكات.

شەكرىك بەشى دەكوپ قاوە شىرىن بكات.

كەمى سۆلفورى كالىسيۇم، تىكراى ئەم شتانه بە پىنى نرخى پۇژ
نزىكەى بايى پىنج دۆلار بوو.

بەلام ئەم بونەوەرە بەنرخە تەنها جەستە نىە. "ئىمە كىيىن؟"

سەرنج:

گەر خۆمان وەك ئەوەى كە ھەين و دەبىت بىين، نە ناسىن، كارو ژيان
مەبەست و ئامانجەكانمان لە مەملانىيەكى بى ھودەدا لە دەست دەچىتو
بوچارى گرفتى نەشياو دەبىنەو، "خودى ناوەكىمان وون دەبىتو لە
خۆمان بىگانە دەبىن".

رەوتى كارو ژيان پەيوەندىەكى راستەوخۆى بە خۆيەتى دەرونمانەو
ھەيە، ئەگەر ھاودەمى خودى ناوەكى خۆمان بىين، زۆرىەى نژولرىەكان

ئاسان دەپ، كارو ژيانىش پەنگىكى دېكە بە خۇيانەۋە دەپپىنىت.

"لوپىز ھى" دەئىت:

خۇمان ئەۋگەنجىنە بەنرخەين كە بەدویدا دەگەپپىن.

جوبران خەلىل دەئىت:

ھەرگىز ھەستى لاۋازى و ناتوانىيى ناكەم بېجگە لەۋەى لە بەرامبەر

كەسىك لىم پېرسىت: "تۆ كىيىت".

"ئاللىن واتس" دەئىت:

پىم وايە، گەر لەگەل خۇماندا راستگو بىن، نايابترىن پىرسىيىرى دىنيا

ئەمەيە: من كىم؟ مەبەستى "من" چىيە؟ بىنەماى وجود ناتوانىيى بېپىنىت،

مەروەك ئەۋەى تا ئاۋىنە نەبىت ناتوانىيىت چاۋەكانى خۆت بېپىنىت.

بەھەمان پەنجە ناتوانىيىت دەست لەۋ پەنجەيە بدرىت، بۆيە پىرسىيىرى

دەربارەى ئەۋەى كە "من كىم؟" ھەمىشە ھاۋتاي نەپنىيەكى قوۋلە.

"شوپىنھاۋر" فەيلەسوفى ئەلمانى، بەدوای ۋەلامى پىرسىيىرىكى ئالۋىزدا

دەگەر، بەشەقامىكدا پىياسەى دەكرد، كاتى گەشتەى لای باخچەيەك،

بېرىرىدا دانىشتىت ۋە گولەكان بېروانىت. كەسىك ئەم رەفتارە سەيرەى

شوپىنھاۋرى بىنى و پۆلىسى ئاگادار كردهۋە، پاش تاۋىك ئەفسەرىك لىيى

نزىك بويەۋە بە بى ئەدەبىيەۋە لىيى پىرسى: "تۆ كىيىت؟"

ئەۋلە سەر تا پىيى پۆلىسەكە وردبويەۋە وتى:

"گەر بتوانىت ھاۋكارىم بىكەيت ۋەلامى ئەم پىرسىيىرە بدەمەۋە، ھەنا

ھەتايە سوپاست دەكەم!"

حهگمىنك دهلىت:

خوت بناسه، فرمانره وای پوحي خوتبه، به مشیوه به ده توانیت هیوادار
بیٚت به وهی رۆژتکی به تواناو به خته وهرت هه بیٚت.

خوناسین له هه موو پویه که وه که ئیمه له گه‌ل به کیک یان چه‌ند
"بژلرده" به ک سه‌روکاریمان هه به، یان له تیکرای ئه‌و لایه‌نانه‌ی که
ده‌مانه‌وی دهریاره‌ی پرسیتی گرنکی ئاینده بریار بده‌ین، کۆمه‌کمان
ده‌کات، ده‌روناسه ناوداره‌کان چه‌ندین جار ئه‌وه‌یان خستۆته پوو، که
پویه‌پوی که سانیٚک بونه‌ته‌وه له کارو ژيانی خویاندا بژارده‌ی نادرستیان
کربوه، ئه‌م هه‌له کردنه‌ش هه‌میشه له به‌ر نه‌بونی وینایه‌کی دروسته‌وه به
که له راستیدا "خوناسی: چه‌نجاریٚک بوویاره بوته‌وه، په‌نگه به‌م
هویه‌شه‌وه بیٚت که ده‌لین: "نزمترین پله‌ی دانایی، خوناسینه."

"ژان پۆلسارته‌ر" ده‌لیت:

مرو‌ف پیٚکه‌ته‌ی ئه‌وه نیه که هه‌یه‌تی، به‌لکو پیٚکه‌ته‌ی ئه‌وانه‌یه که
هیشتا نیه‌تی، به‌لام ده‌توانیت هه‌بیٚت.

"سین ناگۆستین" ده‌لیت:

مرو‌ف بو دیتنی سه‌یرو سه‌مه‌ره‌کان ده‌چیت سه‌فه‌ر ده‌کات. له‌به‌رزى و
بلندی شاخه‌کان، له‌ شه‌پۆلی ده‌ریاکان، له‌ درى‌ژایی و فراوانی پویارو
ده‌ریاکان، له‌ خولگه‌و سورانه‌وه‌ی هه‌ساره‌کان ده‌روانیت و تیپه‌ر ده‌بیٚت،
به‌لام به‌لای خویدا بی گوی پیدان تیده‌په‌ریت...

"لاويٽسه" دمر باره‌ی خوټاسين دهټيت،
هر كه سيټك كه سانيتز بنا سيټت نه‌وا كه سيټكي ژيره، هر كه سيش خوټي
بنا سيټت، عاريفه.

"بنيامين فرانكلين" دهټيت:
"سي شت كه لي ټه‌قو سه‌ختن، ټولاو نه‌لماسو خوټاسين."

كه‌ورميه‌ك دهټيت:
"ټو نه‌و شابه‌نده‌ره‌يت كه خه‌وتووه، له خه‌ونيدا ده‌بينيت سوال‌كه‌ره،
له خه‌و بيدار ببه‌وه."

سەختیەگان فانی و سەرسەختان باقی!

"جۆن پرانتی" لە نێو خەڵکیدا بە پیاوی جادەکان بەناو بانگ بوو. بەلام لە پۆزیکێ زستانی ۱۹۷۳ دواىنجار بوو، ئەو بە جادەکاندا پرایکرد، ئەو رۆژە لە گەڵ چەند کرێکارێکی کۆمپانیایەکی بیناسازی چوونە سەربانی خانووەیەکی بچوک، هەوا زۆر گەرم بوو، کارەکان گەلی بەسەختی جێبەجێ دەبوون، جۆن لەسەریان بوو، یەکیک لەوەستاگان بانگی کردو داوای چەکۆشیکی لێکرد، جۆن هەنگاوێک چوێە پێشەوێ تاکو چەکۆشەکی بداتە دەست، بەلام لە ناکاو پێی ترازاو لە چاوترۆکانێکدا کەوتە خوارەو، ئەم بەریونەوێە بۆ ئەو کۆتایی سەختیەگان بوو، ئەو بەکێشی ۱۲۰ کیلو قورسایى جەستەییەوێ بەریوییەو، خۆی دەلێت: هەرکاتى کە ئەو بەریونەوێەم بیر دەکەوێتەوێ هەموو گیانم دەلەرزێت، سەرم زەبریکی بەتینی بەرکەوتبوو، نەمدەتوانی خۆم پراگرم، بە هیچ جۆرێک نەمدەتوانی هیچ شوینیکی جەستەم بجولێنم، بۆ ساتێک هەستم کرد پێیەکانم بە منەوێ نین، کاتى هەولەکانم بۆ هەستانەوێم بى سود بوو، شەپۆلێکی ترسو ناویمیدی سەر تا پێی تەنیم، تەنها سەرم شەپۆلەکانی میشکی وەر دەگرتم، لەسەرەوێ دەنگێکم بیست: "کۆرپینە فریاکەوون مرد." سەرم بەلای چەمدا سوپاندن لە مەودای مەتریک ئەو لای سەرمەوێ جوتیک قاچم

بینی له ناو جوتیک پوتیندا، زور له قاچه‌کانی خوم ده‌چوو، زدم پس
سه‌یر بوو، هه‌ستم کرد قاچه‌کانم قرتاوون، به‌وا کردن به‌و راستییه زور
سه‌خت و ترسناک بوو!

هه‌ستم به هیچ نازاریک نه‌ده‌کرد، تا‌کو که‌سیک سه‌ری به هیواشی به‌رز
کردمه‌وه و پشتیه‌کی خسته ژیر سه‌رم، هینده نازاره‌که‌م به تین بوو پیم
وت پشتیه‌که له ژیر سه‌رم ده‌ر بینیت. هه‌ستم ده‌کرد سه‌رم به تال
ده‌زوویه‌که‌وه به‌ستراوه، هه‌رچند سه‌رم به‌ملو لادا ده‌خست نازاره‌که‌م
زیاتر ده‌بوو، هه‌ستم ده‌کرد خه‌ریکه نه‌و تال ده‌زووه ده‌چرپیت، هه‌موو
هه‌ولیکم خسته گه‌پ. تا‌کو هوشیاری خوم به‌پاریزم، هه‌ر خیرا تیمی
فریا‌که‌وتن هاتنه سه‌رم، نه‌وانیش هه‌موو شاره‌زایی خویان خسته گه‌پ
تا‌کو متمانم پی ببه‌خشن. نه‌و وه‌خته‌ی گو‌یزرامه‌وه بۆ نه‌مبولانسه‌ی
هه‌ستی نارامی دایگرتم، چونکه زانیم به زوویی پزیشکانی شاره‌زا دینه
سه‌رم، کاتی گه‌شتینه نه‌خوشخانه، نه‌و پزیشکه‌ی چاره‌سه‌ری منی له
نه‌ستو گرت، ناماده‌ی کردم بۆ گرتنی تیشکی سه‌رو ملم، کاتی وینه‌ی
سه‌ری ده‌گرتم، نازاریکی به تین و بی وینه هه‌موو گیانی ته‌نیم، سانی
دواتر راستیه‌کی تالم بۆ ده‌رکه‌وت، بر به‌ره‌کانی ملم شکابوون، به منالی
فی‌ری دوعاو پارانه‌وه بوبووم، ئیستا هیچ شتیک له منی بی ده‌سالان
ناوه‌شیته‌وه، بی‌جگه له‌وه‌ی داوا له خودا بکه‌م وره‌و تینی‌کم پی ببه‌خشن
له هه‌مبه‌ر نه‌و کی‌شه‌و کاره‌ساته‌ی به‌خه‌ی گرتبووم پوبه‌پووی بیه‌وه،
نه‌و نازاره‌ی داگیری کردبووم، شه‌وی لی در‌یژتر کردم، تی‌کرای ساته‌کانی
نه‌و شه‌وه‌م لی بوو به سه‌ده‌یه‌ک، نازارم ده‌چه‌شت و ناپه‌حت بووم.

له ښوان نه و ښو ناراره ی سهر تا پښی ته نی بوو، وته کانی "فرانکلین رورفېلټ" وه ک مورهه مینکی نارامبه خش هینوری ده کرده وه: "تاکه شتیک که ده بیت لنی بترسیت، خودی ترسه." نه م دیدگا نه رتینه سهر له نوی بلنسه ی عه شقی له دلدا هه لگیرسانده وه، نیتر هه ستم به وه کرد هرچی نارامتر بوی پراکشیم، که متر هه ست به نازار ده که م، هه ستم ده کرد وه کو مثالنکی ساوا پینچراومه ته وه. نه مه گه لن مه ترسیدار بوو، چونکه هیچ هه ستمک نه مابوو. هه موو نامپازینکی چاره سهر کردن له ده وری من دانرا بوو.

له ماوه ی چند هه فته به کدا ده رکوت شوینه واری نه و زه بره هه تا مردن له "جۆن" دا ده مینیتته وه، به لام نه و هیوادار بوو، موعجیزه یه ک پوو ده دات ستونی برپړه کانی پشت و ملی چاک ده بیتته وه و مینشکی ده توانیت جلوه ی هه موو جه سته ی بکاته وه.

"جۆن" ته نها بیري له چاکبونه وه ده کرده وه، زؤر خولایي نه وه بوو بزانی به چی چاک ده بیتته وه، نه ده بوو پرسیار له که س بکات، خوی له زمانی نوو په رستاره وه که پیکه وه قسه یان کردبوو بیستبووی هیچ هیوايه کی چاکبونه وه ی نیه، چونکه برپړه کانی ملی شکا بوون و هه موو جه سته ی تا نوکی پیی نیفلیج بوبوو. به لام هیشتا زیندوو بوو. سهرنیشانیکی زؤر به تینی هه بوو، به لام "جۆن" پوځیکی گه ورده و به هینزی هه بوو.

نه و وتی: من برپارمداوه به سهر پوځه کاندازال بم، عه شقو تامه زیدوی، سودیوونو نیراده به ره و سهرکه وتنو مانه وه م ده بن، من ده زانم که

ده مېټ خوښه وېستنې مو ژيان، بده دست هېناني سه لامه تي و توانا
 شمار لوه کامي د دروم هه لگېر سينم، پاشان بو بده دست هېناني نه و عه شقه
 چه خت بکه موه، نيراده به ته نها ده توانيت سرکه وتنم بو مسوگه ر
 بکات، مې بريارمداوه هه رگيز ته سليم نه بېم.

ئەمرو سالانەك بەسەر ئەو رۆژەدا تەپەر دەبەیت، وئەپای ئەوەی "جۆن" ئەولوی ئەو سالانە لەسەر گالیسكەى كەمەندامى بوو، چىژ لە ژيان دەبات، ژيان بە جوان دەبينەیت، ئەو دەلەیت: "لە ژياندا جیەك بۆ ئەفرەت لى كردن، نا ئومیدی و خەشم نیه، من لەو باوەردام ئەفرەت و پۆو كینه نا ئومیدی و ویرانکردنى پەيوەندیە مۆفایەتیهكانە، بۆیه هەمیشە هەز دەكەم عەشق ببەخشم، بۆ هەمووانى بسەلمینم بە جەستەیهكى ئیفلجەو دەكری دلێكى بەهیزو توانات هەبەیت، ئیستا دەزانم كەمەندام ئیفلجی راستەقینە ئەو كەسەیه كە جوانى لە ساغیو سەلامەتى روالەتدا دەبینیتەو، من تێگەشتم ئەو كارەساتەى بەسەر مندا هاتوو پێگەى هەلاتن نیه، یان دەبەیت تامردن ساتریمیری مەرگ بكەم، یان دەبەیت بە بیركردنەوێ ئەزینی لە شانسی ژيان خۆم بى بەش نەكەم. بۆیه شانم دایە ژیر ئەو كارەساتە، تێكرای ئەوەى پێویستم بوو ئەمە بوو، دەرگای دڵم بۆ كەسانىتر بكەمەو، بۆ منالان پێبكەنم، لەگەڵ نەوجەواناندا هیندە گفتوگۆ بكەم بڵین: "جۆن، بەختەوهرترین كەسى دنیاى."

به لām "جۆن" له وهش گه ورده تره، کاری نایابتر و باشترو ئه نجام ده دات،
نه مپۆ له چه ندين ئوتیلدا سه رگه رمی کار کردنه، ریکخواویکی هاب

راوړېكاري كه ساني ناښومېدو ناكامه، ده توانې له دېروني نهو كه سانه دا
مېواو عه شقې هراوان بچينيت.

جان پرانتي، كه سيكي سهر كه وتووه لهو كه سانه به نهينې
سهر كه وتنه كاني دوزيوه ته وه بويه:

"سه ختپه كان فاني و سهر سه خته كان باقي!"

بايه زيدي به ستامي، به ره و هيواداري ده مانبات و ده لئيت:

"هرگيز ناښومېد مېن، هر كاتي ناښومېدي به روكي پيگرتن بزنان
دېرگاي ناښومېدي ته نها هر نومېده.

با نه وېش هراموش نه كه ين كه مې سه ختي و نارې حېتي بچيژين، چونكه
له دواي هر نازارو په نجيكه وه پېندو نه زمونيك خوي حېشار داوه.
عاريفه كان، نيش و نازارو سهره نجام سوتان به به خته وېري دېزانو
ده لئيت:

له گولزاري جيهاندا نهو گولې ده سوتيت ده توپته ووهو ده بېته گولاو،
به خته وېرته لهو گولې به سهر دېر كه وه ده پشكويت يهك دوو روژيك
ده مينيتته وه پاشان سيس ده بېت و ه لده وېرېت!
"لويز هي" ده لئيت،

نهو كه سانه له دنيا دا هراسان نابن، زوو ده گنه نهو پله به رزه
نازار كيښو دل به مېز دېن!

"پلو تارك" دېر باره ي سه ختي و نه خوازاوېكان ده لئيت:

هر كه س به پي ناستي بهر كه گرتني له به رامېر سه ختي و
ناهمواريه كاندا ده پيورييت.

حه کیمینک دولیت:

باوه پر بکه زستان سهخت نیه، نه نانت نه گره موو شه و کانی شه وی
یه لدا بیت!

له م چیروکه رامینن:

له موزه خانه یه کی به ناوبانگدا که به به ردی مه پر پوښو شکرابوو،
په یکه رینکی نایابی لی د انرابوو، که خه لکی له مووو نریکه وه ده هاتن بو
دیتنی، که سینک نه بوو نه و په یکه ره ببینن و ستایشی نه کات.

شه ویک نه و به رده مه پر مه ی که موزلی نه و موزه خانه به ی پی پوښو شکر
بوو، له گه ل په یکه ره که که وته گفتوگو: "نه مه هر گیز په وای هق نیه پی
به مندا ده نین و ستایشی تو ده کن، مه گره بیرت نیه نیمه هر و و کمان
به ردی یه ک شوین و یه ک توخم بوین؟ نه مه په وای هق نیه و من تو د گه بیم
مه به!"

په یکه ره که به نارامی پیکه منی وتی:

"له بیرت نه و پوښه ی که په یکه رتاشه که ویستی کار له سره تو بکات،
تو چند سه رسه ختی و به رگریت کرد؟
به ردمکه وه لامیدایه وه:

"به لی، ناخر نه و به که ره سته کانی نازاری ده دم، وامده زانی ده به وی
نازارم بدات، من به رگه ی نه و موو ده رو نازلره م نه ده گرت."

په یکه ره که به هه مان نه و هینیه وه به رده وام بوو: "به لام من پیم و لید
بینگومان ده به وی له من شتیکی ناوازه بروسه بکات، بینگومان ده به
شاکاریکی بی وینه، بینگومان له پستی نه و نازلرو ناره هتیه وه

مەنچىنە يەك شارلۇە يە .

بۇيە بوارم پېداو وتم ھەرچۆنىكت دەوى لېمبەدە، بىمتاشەو سافم بىكە !
بۇيە ئەو كەرەستەو ئامرازەي ئازارىيان دەدام بەھاي ئەوانەم بە گيانى
خۇم كېرىو زياتر خۇم پاكىرت تا جوانتر بووم، ھەرچەند گوپو تىنى
لېدانو داتاشىن زۆرتەر دەبوو زياتر بەرگەم دەگىرت تا جوانتر بووم،
ئەمپۇش لۆمەي كەس مەكە كە بۇچى پى بە تۇدا دەنېزو بە سوک لېت
دەپوانن .

چۆنىتى مانای ...

رېويەك گالتەي بە شىرېك دەکرد، كە ئەو ھەموو جارىك لە بېچوويەك
زياترى نابىت، شىرەكە ۋە لامىدايەۋە: من ھەموو جارىك يەك بېچووم
دەبىت بە لام بېچووي شىر .

سەرنج:

ھەمىشە چۆنىتى گىرنگىرە لە چەندىتى .

"نانتۆنى رابىنر" دەلېت:

"ئەۋەي گىرنگە چۆنىتى ژيانە، نەك تەمەنى درىژ!"

"پىتر دراگر" دەلېت:

چۆنىتى كارى دروست يەكەمجار بە دروستى ئەنجامدانو جارى دووم
باشتر لە جارى يەكەم ئەنجامدانە ...

"جىم ران" ھەيلەسوفى گەۋورە زياتر دەرواتو دەلېت:

ئەۋەستانەي كە ھەمانە، تېپروانىنى خۇمان بەدى دېنىت، ئەۋە
تېپروانىنى خۇمانە دواجار چۆنىتى ژيانمان ديارى دەكات .

سوپاسگوزارو پېژان بين

حه کیمیکي گوره هه میښه و له هه موو کاتيکدا سوپاسی خوی ده کرد.
رؤژیک زریانیکي به تین دره خته کانی زور به تین ده شه کانه وه و بارانیکی
به خوړ دایرپشت. موریده کانی هه کیم سه رسام بوون که هوکاري
سوپاسگوزاری هه کیم له م دؤخه دا چیه؟
هه کیم وتی: "نای خویه، نه مړو هه وا خراپه، به لام سوپاسی تو
ده که م، که هه موو رؤژیک به مجوره نیه!"
"دانته گابریل روستی" ده لیت:
"خراپترین سات بو که سی بی باوه پ نه و کاته یه به پراستی ده یه وی
سوپاسگوزار بیت، به لام نازانیت بو کی!"

قسهی پرو ٻوڇ

به پياوڻڪيان وت ڪه متر قسهی پرو ٻوڇ بڪه له جياتی نه وه ڪه ميڪ
ناموڙگاريمان بڪه، نه وه سه ندي ڪردو وتی:

"ڪه سيڪي ڙير پئي وتم ڪه دوو شت مايهی پڙگاری و سهره رازيهه."
خه لکه ڪه وتیان: "نافه رين! له م قسانه مان ٻو بڪه، ڪه واته پيمان بلي نه و
سو شته چيه؟"

وتی: "يه ڪيڪڪيان هه مان نه وه ڪه سه بيري چوبوويه وه؟ خه لکه ڪه
وتیان: "باشه، دووهم بلي!"

وتی: "دووهم خوم بيرم چوته وه!"

"نه فلاتون" ده لیت:

نه زانی هه رکه سيڪ به دوو شت ده پيوريٽ. يه ڪم بليت ڪه هيچ
پرسيار ڪيان لي نه ڪردوه، دووهم به قسه ڪردنی زياتر له ناستی
پيوست."

"سوقرات" ده لیت:

"نه ڪه ربيده نگ بيت تا ڪه سانيتر ده تهيننه قسه، باشتره له سر
قسه ڪردنيڪ بيده نگت بڪه ن!"

- خودا مەلۇمەكان دەخاتە ناۋى قوۋلەۋە، نەك لەبەر ئەۋەتى
بىخىكىن، بەلكى لەبەرنەۋەى پاكىيان بىكاتهۋە.
- تاكە كەسىك كە دەمى بىگۇرپى خودى تۇپە، گەر خۇت بىگۇرپەت،
ھەممۇ دۇخەكان دەگۇرپەن.
- گەر بىتەۋى لە دۇننىدا بىمىنىتەۋە ناگەپتە سەبەى.
- يان كارىك نەنجام بىدە يان نەنجامى مەدە، مەلى ھەۋل دەدەم!
- كەسىك لە رادىبەدەر لە ھەلگرتنى ھەنگاۋىك ھىندە رامىنى.
- ھەممۇ تەمەنى لەسەر يەك پىنى دەمىنىتەۋە!
- كاتى سەركەۋتوۋ دەمىن ھاورپىكانمان دەمانناسن، لەكاتى
نەشپاۋىشدا نىمەين نەۋان دەناسىن!
- كەسانىك بە ھۋى سەرومەتەۋە بەگەۋرەتان دەزانن، لەكاتى
تەنگ دەستىدا بە بىچوكتان دەمىنن!
- ھەرگىز كارى گەۋرە بە كەسانى بىچوكت نەنجام نادىپت.
- سەختىە بەرگە نەگىراۋەكان نەۋانەن كە ھەرگىز ناپەنە
پىشەۋە.
- مەلى نەگەر بىتوانم نەنجامى دەدەم، لە جىياتى نەۋە بلى نەگەر
نەنجامى بىدەم دىتوانم.
- كاتى گەنجىنەپەكى گەۋرەم لە پىش ھاۋ بىپت، ھەرگىز
ناپىنم. دەزانى بۇجى؟ لەبەر ئەۋەى مەلۇم باۋەر بە نەفسانەى
گەنجىنە ناكات.

- دىمىت ژيان بە ژمارى پىكەنىنەكان بېيۋون، نەك بە ژمارى تىۋى فرمىسكەكان.
- كۆتۈرى بەخت لەسەر شانەكانت نانیشىتەۋە، مەگەر شانەكانت ھىندى كىۋىمەكان پان بىت.
- گەر خۇمان ئايندى خۇمان دروست نەكەين، لە ئايندىمەكدا دىزىن كەسانىتەر بۇيان دروست كىردىن.
- تاكە شىتەك بە بى ھەۋلەدان خۇى دىتە بەردەستمان پىرىيە.
- باشترە خۇت پاكۇخاۋىن راگىرىت، تۇ ھەمان پەنجەرمىت كە دىمى دىنەى لىۋە بىنىت.
- ژيان زىاتەر لەۋى پى دىبەخشىت، پىت نابەخشىتەۋە.
- ھەرچى خۇدا پىمان بىبەخشىت "نىعمەتە" ھەرچىمان لى ۋىرگىرەتەۋە "ھىكمەتە".
- گەر دىتەۋى دىست بۇ ھەرچىەك بىبەيت بىتە زىر، لە ھەمۋو كارمەكانى ژياندا كامەران بىت، لىۋان لىۋە لە عەشق ۋە خۇشەۋىستى.
- چاۋمىروان مەبن تا دىنا خۇاستەكانتان بۇ بەدى بىنىت، خۇتان سەرچاۋى بەدى ھىنانى ئەۋ خۇاستە بن بۇ كەسىكى دىكە.
- ھەلەمى كار لىرەدايە "نىمە ئەۋمى كە ھەين" لەگەل "ئەۋمى دىمىت بىبن" بەھەلە لى تىدەگەين، ۋا دىزانىن ئەۋمى دىمىت بىبن ئەۋمىن، ھاۋكات نابى ئەۋە بىن كە ھەين.
- مىزىك بۇ كار، كارىك بۇ تەخت، تەختىك بۇ نۇستىن، خەۋنىك بۇ گىان، گىانىك بۇ مىردىن، مىردىك بۇ ياد، يادىك بۇ بەرد، ئەمە بوو

- همقيمت نهك به مه له كردن، بهلكو به نوفم بوون
دمردمكهوئيت.
- بهدى هينانى خوټ هميشه لهو شتهدا خهرج بكه تازمهترت
دمكاتهووه.
- نهگهر له نزاو پاراوهمكانتدا جوښو خرؤشيك نهبيټ،
"بت" يكت ستايش كړدوووه.
- نهگهر ئاگرى تهنوريك له جلهكانت بهر ببيټ، به پهله
خامؤشى دمكهيت، ږموا نيه ئاگرى ږقو كينهت له دلدا بيټو
بتسوټيئى.
- گرنگزين كار نهمهيه، كار به گرنگزين شت بزانيټ!
- نهگهر فهرهاد بيت ههموو شتيك شيرينه.

ئەسپىك و گويدريژىك پىكەو ەبارىان دەكىشا، گويدريژەك ەئەسپى
وت: "گەر ەز دەكەى من نەمرم كەمى بارەكەى من ەلگەرە." بەلام
ئەسپ گوئى پىنەدا، گويدريژەك ەبرگەى قورسايى بارەكەى نەدەگرت،
كەوت و گيانى دەرچوو، پاشان خاوەنى ئەسپەك ەمور بارەكە و پىستى
گويدريژەكەى لە ئەسپەك بار كرد، ئەسپىش ەروا لە ژىر بارەكەدا پىشتى
چەمى بوو، وتى: "مەخابن! چەن گىل بووم، من نامادە نەبووم كەمىك
بارەكەى ئەو ەلگرم، ئىستا نەك ەەر ناچارم بارەكەى ئەو بكىشم بەلكو
دەبىت پىستەكەى ئەویش بە كۆلمەو ەبىت."

سەرنج:

لەم نمونەيەى "زىگ زىگلار" رامىنن
بىستومە لە "ئەندونىزيا" درەختىك ەيە بە ناوى "يوپاس" ئەم
درەختە ژەهرىك دەردەدات ەيىندە لقوگەلاكانى چرپو پرەكە ەمور
كژوو گيايەك لە سايەى ئەودا دەفەوتىت، ئەم درەختە پەنا دەدات و
سىبەرى ەيەو فەوتىنەرە، مەخابن زۆربەمان وەكو ئەم درەختەين خۆ
پەسەندىن، ەمور شتىك لەبەرەژەندى خۆمانە ەيچ ەزىمان لە

كۆمەككردىنى كەسانىتر نىيە. لە لايەكى دىكەوۋە بىرمە كە منان بووم مەولم دەدا بەسەر "رىل" ى ھىلى ئاسندا بىرۇم، چەن مەنگاوتىك زىياتر نەمدەتوانى بىرۇم، ھاوسەنگى خۇمم بۇ جەلەو نەدەكرا، بەلام نەگەر لەگەل ھاپىنگەمدا دەستى بەكترمان بىگرتىبايە ھاوسەنگى خۇمان دەپاراستو بەو چەشەش دەمانتوانى تا نەوسەرى دنيا بىرۇين.

مىزۇ تۇ مافى بىژاردەمان ھەيە، دەتوانىن ۋەكو برەختى "يۇپاس" بىن. ژەھىرى خۇويستى بىرېژىن، نەنھا بىرى لە خۇمان ۋ خواستەكانمان بىكەينەۋە، لە خۇويستىدا بىمىنېنەۋە يان ھاوناي گەشەۋ ژيان بىرۇ كۆمەكى كەسانىتر بىكەين، دەتوانىت لە ژياندا لە خىزمەتى كەسانىتردا بىت، يان بە خۇپەسەندى گومرايان بىكەيت، دەبىت كەلكى خراپ لە كەسانىتر بىبىنىت يان خۇشت بوئىن؟ ھەربوكيان پىكەۋە مەھالە. "تۇماس نەكمپىس" دەلەيت:

زۇر بە دەگمەن ھەلدەكەۋى ھاوسىنكانمان بە ھەمان نەو كىشانەبە بىكېشىن كە خۇمانى پى دەكېشىن!"

مەزرای دل

دەگىنپەنەۋە ئەبوھامىد مەھمەد غەزالى، ئەو زانستىكى كە دەيزانى لە دەفتەردا نوسى بوۋى، رۇژىك لە گەل كاروانىكدا سەفەرى دەکرد، مەمور نوسراۋەكانى پى بوو. لەپىگا دزو جەردە پىيان پىگرتىنو كاروانەكەيان تالان كەرد، غەزالى پوۋى كەردە دزەكان لىيان پاراپەۋە وتى: "تەكەپە ئەو كەشكۆلەي مەن مەبەن، مەن مەرجىيەكم مەيە لەۋىدايە."

دزەكان زىاتر تەمايان كەردو كەشكۆلەكەيان كەردەۋە بىنيان بىجگە لە چەند دەفتەرىكەيى دىكەي تىدا نىيە، يەككە لە دزەكان پىي وت ئەمان چىيە؟

غەزالى بوۋى باسكەردن، مەرجىيە زانىيە مەيە لەۋ دەفتەرانە نوسراۋەتەۋە، دزىك وتى: زانستىك جەردە تالانى بىكات بەكەلكى چى دىت؟

ئەم قەسەيە كاريگەريەكى بەتىنى كەردە سەر غەزالى وتى: "ئامۇزگارى لەۋە باشترم لەكەس نەبىستوۋە." چىتر لىۋاي ئەۋە كەوت زانست لە دەفتەرى گىيانىدا تۆمار بىكات.

سەرنج:

باشترىن دەفتەرى دانايى مەۋف جەۋھەرى گىيانو گەنجىنەي سىنەي خۇبەتى، دەبى دانايى لە قولايى گىيانى مەۋفدا بىت، تۆۋى زانستو زانىيە لە مەزراي دىدا بىت، تا دور بىت لە مەرتالان و بىردىك، چۈنكە

نه وه سه رمايه ي راسنه قبله ي ماله .
باشترين كتپ له كنځخاله ي دلدايه ، كه خاوه نه كه ي خودايه ، نه نها
به هاو خه رجي خولندنه وه كه ي ، نارامي و عه شقو خوشه ويستيه ، ته پو
نلزه كه ي هته كينه و سر له لوي بيخوينه وه .

وه فاداري

روژيك پيره ميړدك رايگه ياند كه سه روه ته كه ي له نيوان هاوړيگانيدا
دابه ش بگات به و مه رجه ي وه فادارين به رامبهري .
سالانيك تيپه پي و پيره ميړد له زستانكي پر له به فرو به سته له كدا
دنيای به جي هيشته ، دواين خواستي پيره ميړد نه مه بوو ، له ساعات
چواري به يانيدا به خاكي بسپيرن .
مه رچهند ، ژماره يه كي زور لافي دوستايه تي و خوشه ويستيان بو ليندا
بوو . به لام ته نها سي پياوو دوو ژن له ساعات چواري به يانيدا بو
مه راسيمي ناشته كه ي ناماده بوون .
كاتي وه سيټي پيره ميړد خوښرايه وه ، دهر كه وت پيره ميړد وه سيټي
كردبوو سه روه ته كه ي به يه كساني به سر نه و كه سانه دا دابه شكر دبوو كه
ناماده ي پي و ره سمی ناشته كه ي بوون .
په نديكي ئينگليزي ده لټت :
ده بيت هاوړيكانت وه كو نه و كتيبانه ي ده يخوينته وه كه مو دانسفر
مه لبريړاو بن .

بەھاي مەرۇف

"مايرا. بى. ولش" چىرۆكىك دەريارەي بەھاي مەرۇف دەگىرىنتەو.

كەمانچەيەك ھىندە كۆز و پىس بو، كە پياۋى ھەراچى وايدەزلى ھىچ
نرخىكى ئەوئى نىە بۆ فروشتن خۆى پىتوە خەرىك بىكات، بەلام بە
بىزەيەكەو بەرزى كىردەو:

كى نرخىكى بۆ دادەنىت؟

بەك نۆلار، بوو نۆلار! تەنھا بوو نۆلار؟

سى نۆلار، دەيفروشتىن بە سى نۆلار... بەلام لە ژوورەكەى بولۇە
پياۋىكى بە تەمەن ھاتە پىشەوە پىشەى كەمانەكەى ھەلگىرتو پاشان
تەپو تۆزى سەر كەمانچەكەى خاۋىن كىردەو، سىمە شەكەكانى توند
كىردەو، ئامەنگىكى دلرفىنى ژەند. ئەواى مۇسقىقاكە بەرز بويەو، پياۋى
ھەراچىكە بە دەنگىكى نىزەوە وتى: "بۆ ئەم كەمانچە كۆنە چ نرخىك
بىلتىم؟

ئەم بە ھۆى پىشەكەيەو بەرز بويەو؟ ھەزلار نۆلار! كى بو ھەزلار
نۆلارى پىز دەدات؟ كى بە سى ھەزلار نۆلار دەيەوى؟ سى ھەزلار بەك، سى

مەزەر دوو... پاشان فرۆشرا. خەلکى ھاوارى خۆشيان کرد، کۆمەلنى
وتيان: "چ شتېک نرەکەى بەرز کردەو؟" خیرا وەلام درایەو:
ژەندى دەستى مامۆستایەك.

نۆربەى خەلکى بە ژيانىکى نارېک و پر لە ھەردازو نشیتو، ھەردەك ئەو
کەمانچە کۆنە لە ھەراجى ژياندا بە نرخیکی نۆر ھەردان دەفرۆشرین.
ئەوان دەفرۆشرین، بەلام لەم مەیداندا مامۆستایەك دیتو کۆمەلە
نەزانەکە تیناگەن بەھای یەك دل و دەروو گۆرپانکاری لەواندا بە ھۆی
نەوازشو ژەندى دەستى مامۆستای ئەزەلیە.

مەولانا دەلیت:

دوینى شەو شېخ بە چرایەگەو ھەموو شارى پشکنى
بېزارم لە دیو درنج، ئارەزوئى مۆف دەگەم.

ئەندېشەى مەزن

پیاویك لە پاكېشانى تیرو پشكېكدا پارەيەكى زۆى بردەو،
ھاوسەرەكەى زۆرى پیناخۆش بوو، چونکە ئەو بپرە پارەيە دوو سەد
مەزار دۆلار بۆ مېردە ھەژارەكەى پارەيەكى زۆر بوو، بەلام کاتى
ھەوالەكەى پېگەشت مېردەكەى لە مالەو نەبوو، بۆیە ژنەكە دەستبەجى
رۆشت بۆ کەنيسەو بە قەشەى وت، بەلکو ھاوکاری بکات چونکە،
مېردەكەى دوو سەد ھەزار دۆلارى بۆ دەرچوو، ئەو پارەيش بۆ ئەو
زۆرەو دەرستىت کاتى دەگەریتەو بۆ مالەو لە خۆشى بیستنى ئەو
ھەوالە بمریت.

قەشە وتى: "نېگەران مەبە، من ھەر ئیستا دیم بۆ مالى ئیو، پیاو

نایبیه که هات و ژنه که لئی پرسسی دهیه ونی چی بکات؟ نه و ونی:
"نه خشه یه کی باشم بۆ داناوه، خوشی میرده که ت ده که م به قسیت و
خه می هیچ شتیکت نه بیت." کاتی میرده که ی هاته وه بۆ ماله وه، قه شه
پنی وت: "نایا خوشحال ده بیت نه که ر بزانی، له تیرو پشکدا سه ده زار
دۆلار ده به یته وه؟"

پیاوه که وتی: "نه که ر راست بیت، په نجا سه زار دۆلار ده به خشم به
که نیسه." به بیستنی نه م قسه یه قه شه که له خوشیدا دلی وه ستاو مرد،
په نجا سه زار دۆلار بۆ قه شه یه کی هه ژار گه لی زۆر بوو!

سه رنج:

"هیلین کیلهر" ده لئیت:

نه وانه ی مه یلی فرین ده که ن، حه زیان له به ربونه وه نیه.

له م جیروکه رامینن:

دزیک پالتویه کی گرانقیمه ت و نایابی دزی، له باشتین قوماش
دروستکرا بوو. قۆپچه کانی له زیوو زیتر بوو، نه و پالتوکه ی له بازار به
بازرگانیک فروشت و گه پایه وه بۆ لای هاورپیکانی، به کی له هاورپ
نزیکه کانی پنی وت: "پالتوکه ت به چه ند فروشت؟" نه و ونی: "به سه د
سکه ی زیو."

هاورپیکه ی لئی پرسسی: "مه به ستت نه مه یه ته نها نه و پالتویه ت فروشت
به سه د سکه ی زیو؟" دزه که وتی: "بۆچی له ژماره سه د زیاتر هه یه؟! "
زیگ زیگلار ده لئیت:

"مرؤف نابیت به که م قایل بیت، ئه ی به ههشت بۆچییه؟"

بنیامین فرانکلین ده‌لّی:

ئو شتانه ی ئازارمان ده‌ده‌ن، هه‌لگری باشتترین وانه‌کانی ژيانن...
به‌لام کاتّی هه‌ولّ ده‌ده‌ین تا بزانی کارى دنیا به‌پیتی چ بنه‌مايه‌که‌و
پیمان قبولّ بیت. باشتروایه له‌جياتی ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر بابته‌که‌ چر بینه‌وه
که بۆچی هه‌ندى شت پوو ده‌ده‌ن. فیر بین چۆن ئو شتانه کارى خویان
ئه‌نجام ده‌ده‌ن، هه‌شتا گه‌لّ وانه‌ی ژيان هه‌یه ده‌بى فیر بین، که بۆ
مملانیی دواترى ژيان ئاماده‌مان ده‌که‌ن.

رۆژێك له شارێكدا سفرەیه‌کی فراوانیان بۆ سولتان پێکخست و داوای
سەرپێیان کرد. سولتان وتی: لەم سەرپێیەدا چەند وانەیەك هەشار
دراوه؟

پاشان تیکە نانێکی هەلگرت و مۆخی کەللەکی دەرھێناو پاشان وتی:
"ئەگەر دەتەوێ دەسەلاتێکی هەتا هەتایی بیت، هەول بدە کەللە
کۆمەلگە داتەکیڤیت و مۆخەکی بخۆیت"، پاشان زمانی کەللەکی
دەرھێناو خواردی وتی: "ئەگەر دەتەوێ فەرمانڕەوایی بەسەر خەڵکیدا
بکەیت زمانی کۆمەلگە بپرەو بێدەنگیان بکە. ئەنجا پاشماوێ کەللە
سەرەکی خواردو ووتی: "بۆ ئەوێ نەتەوێەك جێ و بکەیت بەسەر
چارو گوێیاندان زال بیت، بوار مەدە خەڵکی بپینن و ببیستن و زۆر ببن."
وەزیر وتی: "خاوەنشکو، حوکمەکانت گەلی حەکیمانە بوون، بەلام چۆن
وەلامی ورگی ئێمە دەدەیتەو، سولتان دەستێکی بە ورگو سەپڵیدا
مێنا، بە برۆکانی ئاماژەیه‌کی بۆ خواردنەکه کردو وتی: "سەرپێی بخۆن و
بیکەن بە باو له نیو خەڵکیدا تا حوکمتان بەردەوام بێت..."

جەختکردنەود جادووی لی دەگەوێتەو

مەلی میروخور لەوڵاتی ئەرژەنتین زۆر بەرچاو دەگەوێت، لانە ی خوی
بە شینووی تەنور دروست دەکات. بۆیە بە مەلی تەنور بە ناوبانگە، چەند
سالی پێشتر جوتیک لەم بالندەیه لە مەیدانی شاری "بوینس ئایرس" دا
بە درەختیکەو لانی خویان کردبوو. چەند کەسیک لە کریکارانی
شارەوانی لانیان لی تیکداوون. سالی دواتر هەمان ئەو بالندانە
گەرانیو، دەستیان بە بەستەنەوێ لانیکیان کردەو، جاریکیتر
کریکارانی شارەوانی لانیکیان داگرتن، بالندەکان سالی دواتر دوبارە
گەرانیو هەمان جیگەو سەر لەنوی لانیان بەستەو، ئەمجارەیان بە
فەرمی فەرمانیان بۆ دەرچوو کە هیچ کەسیک لانیان لی تیک نەدات.

سەرئەنجام:

مەزنی و شکۆی مەرفایەتی ئێمە ئەمە نیه هیچ کاتی نەگەوین، بەلکە
ئەمەیه، هەر کاتی کەوتین دوبارە هەستینەو هەوڵی خۆمان بدەینەو.
"فلورانس کدویک" دەلیت:

براوێ هەرگیز تەسلیم نابیت، ئەوێ تەسلیم دەبیت هیچ کاتی براو
نابیت.

"جیمس کوربت" دەلیت:

خولیکی دیکە ململانی بکە، کاتی قاچەکانت هێندە ماندوون کە بە تە

بهرنې د هرې يې خولې د يکې ملغلانې بکه، کاتې بازو کانت هينده
ماندون که توانای گرتنې چله دلړکيان نيه، خولیکې د يکې ملغلانې بکه،
کاتې خوین له لوتت د وروانو چاو کانت له ره شهوه ده چن، هينده
ماندویت ناره زوی نهوه ده کیت، پکا بهر کت مشتیکت لې بدلتو کارت
تولو بکات، يې خولې د يکې ملغلانې بکه، بزانه نهوه کسه ی خولیکې
د يکې ملغلانې ده کات، هر گیز نابهرتت.

بزافين که:

نور لوه کان کاتې شکست ده خون، ده کشينهوه برلوه کان تا کاتې
سهرکو تن شکست ده خون.

فهراموشی نهکين:

سهرکو تن ته نهوا ولبسته ی پيداگري و سوور بوونه. کسانې
سهرکو تنو، ناو ستن، نهوا نيش وه کو هرکسيکی د يکې توشې هله
ده بن، به لام په ند له هله کان ودرده گرن له هولي بې پسانه وه ی خويان
بهردهوام ده بن.

و بجينه ژير بلری نهوه ی که:

هه نديجار له مه ودي چې نه ساتيمه ترنکی هيلي کوتايی! هه ناسه يه کی
قول، هوليکی د يکې، نه مه بولين ههنگوی بهرمو پيشه! بهرمو لوتکې
سهرکو تن.

باوهر بينين بهوه ی که:

هه ندي له کاره کان ته نهوا زرنکی و شارمزيان ناوی، فاکتري پيداگري و
ملغلانې نه کارانه بهرمو سهرکو تنت دمه بن.

رۆژێك دژێك هه‌سیرێكی له‌ مه‌لای مه‌شه‌ورو دژی، مه‌لا شوینی دزه‌كه‌ كه‌وت. له‌ سوو پریانێكدا دزه‌كه‌ به‌ ڕینگه‌یاكداو مه‌لا به‌ ڕینگه‌كه‌ی دیکه‌دا كه‌ به‌ گورستانێك كوتایی ده‌هات. خه‌لكی به‌ مه‌لایان وت: "تۆ بۆچی ده‌چیت بۆ گورستان؟" مه‌لا وتی: سه‌ره‌نجام هه‌ر دیت بۆ ئێره‌، من لێره‌ داده‌نیشمو چاوه‌پوانی ده‌كه‌م تاكو دیت!

سه‌رنج،

"جی. بی. فاسوانی" ددلیت،

هه‌موومان به‌ بلیتی كه‌پانه‌وه‌ دینه‌ دنیاوه‌، میژووی كه‌پانه‌وه‌مان له‌و بلیته‌دا نوسراوه‌، به‌لام توانای خویندنه‌وه‌مان نیه‌، نازانین مه‌رگ چ كاتێكو له‌ كوێ به‌رۆكمان پێ ده‌گریت و جه‌سته‌ی ئێمه‌ی ده‌وێ، به‌لام ده‌زانین هه‌ر رۆژێك كه‌ تێده‌په‌ڕیت له‌ رۆژی مردن نزیکتر ده‌بینه‌وه‌، بۆیه‌ دلم ده‌یه‌وێ له‌ گه‌ل مه‌رگ بیه‌تته‌ هاوێ، كاتی ده‌بینه‌ هاوێی مه‌رگ چیه‌ر لێ ناترسین، له‌ هه‌یه‌وه‌ بونه‌وه‌ی مه‌رگ پێده‌كه‌نین.

"جوهران خه‌لیل" ددلیت،

"ترسی ئێوه‌ له‌ مردن هه‌مان له‌ رۆژێكو ترسو بیمی نه‌و شوانه‌یه‌ له‌ به‌ر ده‌می پاشادا، نه‌و كاته‌ی پاشا ده‌یه‌وێ ده‌سته‌كانی به‌ نیشانه‌ی شانازی و شه‌رافه‌ت بخاته‌ سه‌ر شانی شوانه‌كه‌."

پياويك له گرفت و كيشه كانى ژيان ماندوو بوبوو، برياريدا خوى بكوژيت،
له كاتيكا تيكه نانئىكى له بن ههنگليدا بوو، چووو دهره وهى شارو كاتى
گه يشته به كتر برى هيللى ئاسن، له سهر "ريل" هكان پاكشا، پيره ميژنيك
بهويدا تيپه پى، له ديتنى ئه م ديمه نه واقى وپماو پرسى: "بوچى ليرو
له م شوينه پر مه ترسيه دا خه وتويت؟"

پياوه كه وتى: "ده مه وي خوم بكوژم."
پيره ميژده كه وتى: "ئه ي ئه و نانه ت بوچيه؟"
پياوه كه وتى: "بو ئه وهى تا شه مه نده فهره كه ديت له برساندا
نه مرم!"

سهرنج:

گهر خوازيارى سهركه وتن بيت، به لام پيوستيه كانى شكست ببينيت،
ئه و پيوستيه ي بينوته به ده ستى ده هينيت.

کارامه‌پیه‌گانی ژیان

پاریزکاری

له‌ه‌کیمیکیان پرسى؟ مړوگه‌ی ده‌گاته قوناغی پاریزکاری
"ته‌قوا"؟

وتى: "نه‌و‌کاته‌ی ه‌رچیه‌ک له‌ دلیدایه بیخاته سه‌ر ده‌ستی و به‌ بازاردا
بگه‌ړیت و شهرم له‌ هیچ شتیک نه‌کات."

ژیری یان نه‌دهب

له‌ عه‌بدولای کوپی موباره‌کیان پرسى: "ژیری باشته‌ یان نه‌دهب؟"
وتى: "نه‌دهب" وتیان: "ژیری چی‌و دانایی کامه‌یه؟". وتى: "ژیری
فیربونی زانسته‌و دانایی به‌کاربردنی زانیاری، زانیاری نه‌مه‌یه بزانییت چی
ده‌که‌یت، دانایی نه‌مه‌یه چۆن بزانییت به‌کاری بیه‌یت."

زانیو نه زانیی

پیرمژنیک چەند پرسسیاریکی له "بزورگ میهر" کرد، بزورگ میهر
لهوه لایمی بقوریه یاندا وتی: "نازانم." پیره ژن وتی: "بو هر پرسسیاریک
بارته قایه ک وهرده گریست، به هوئی زانیاریه که ته وه، من هەرچیت لی
ده پرسم تو ده لئی نازانم. چون نه وه هه قه به خۆت په واده بینی، "بزورگ
میهر وتی: "هەرچیه ک وهرده گرم له بارته قای زانیاریه کانی خۆم
وه ریده گرم، نه گهر له بارته قای نه زانیه کانداده وهری بگرم، زیتری دنیا
بهشی نه زانیه کانم ناکات!"

خواستن

به دهرویشیکیان وت دلت چی ده خوازیت؟ وتی: "نه وهی که دلم شتیک
ناخولزیت!"

دانایی

حه کیمیک ده لیت: "خه لکی چوار ده سته ن، ده سته یه کیان نه مه یه
ده زانیته و ده زانیته که زانیه و لیوهی فیتری زانیی ده بن، ده سته ی دووه م
نه مه یه ده زانیته و نازانیته که زانیه، نه وه فراموشکاره و ده بی فیتر بگریته،
ده سته ی سییه م نازانیته و ده زانیته که نه زانه، ده سته ی چواره م نازانیته و
نازانیته که نه زانه، نه فامه و لیی دووه په ریزیه.

روناکی دڵ
"ئەبو سەعیدی خەرزاز" وتی: "ئیبلیسم لە خەوندای بینی، گۆچانە کەم
بۆ هەلگرت تاکو لێی بدهم، نیدایە کەم بۆ هات کە ئەو لە گۆچان ناترسیت،
لەو روناکیە دەترسیت لە دلی تۆدایە."

سەرئەنج
بایەزیدی بەستامی کە لە مەککە گەڕایەووە لە هەمەدان، تۆوی گولی
"کاجیرە" ی کەری بوو، کە میکی کردبوو جە کە یەو هینابووە بۆ
بەستام، کە سەیری کرد چەند میرویهکی لە تۆوە کە دا بینی وتی: "ئەم
میروانەم لە شوینی خۆیان ئاوارە کردووە، هەستاو گەڕایەووە بۆ هەمەدان،
ئەو جێیە مائی ئەوان بوو دایناوە!"

زمانی بەد
حەکیمێک پیاویکی بینی جلی جوانی پۆشیبوو، بەلام قسە ی ناشیرینی
دەکردو جێیوی دەدا، حەکیم پێی وت: "یان با قسە کانت وەکو جە کانت
بیت، یان جە کانت وەکو زمانت!"

پاز
پیاویک لە بایەزیدی بەستامی پرسی: "لە گەڵ کێدا هەلسوگەرت
بکەم؟"

وتی: "لە گەڵ ئەو کەسە ی ئاتاجی ئەو بیت، ئەو شتانە ی خودا لێی بە
ناگایە لەوی پەنھان بکە ی."

دوو ھەنگاو

پۆڭڭ "ئەبۇبەكرى شىبلى" چو بۆلای "مەنصورى ھەللاج" و پىي
وت: "دوو ھەنگاۋە... دىيا بۆ دىياپەرستان بەجى بىلەو، ئاخىرەت بۆ
ئاخىرەتداران."

مورىد

لە "مەنصورى ھەللاج" يان پرسى: "مورىد كىيە؟"
وتى: "مورىد ئەو كەسەيە لە بارەگاي ھەقەو ە نىشانەي خۆسازىي
پىنەگات بە ھىچ شتىك ئۆقرە ناگرىت."

بىخەوشى

دەروىشىك ھاتە لاي "شىبلى" وتى: "ئەي شىخ، ئەگەر كەسىك
خەوتبىت، ئايا دەتوانى لە خەودا بىرات؟" شىبلى وتى: "گەر لە سىبەرى
بىخەوشىدا خەوتبىت ھەموو مەنزىلىك دەبىت."

رەھمەت

"عەبدولاي عابد" دەلىت: "لە شەو رۆژىكدا چواردە ھەزار نىعمەت
بىزارد." وتيان چۆن ھەزمارت كرد؟ وتى: "لە شەو رۆژىكدا ھەناسەي
خۆم ژمارد، چواردە ھەزار ھەناسە بوو."

ھاوپى راستەقىنە

"ئەبو حامىد" لەگەل ھاوپىيەكدا پىكەو ە دەروشتن، لە پىگا
ھاوپىكەي پىي وت: "تۆ لىرە بىنەو ە مەن دەچم سەدانى كەسىكم

ده که مو سیله ی ره حم به جی دینم. "نه بو حامید هر لهو جیه دانیشتا،
 هاوپیکی نورکه وته وه نهو شه وه نه هاته دهره وه، شهو به هریکی قورس
 باری، بو رۆژی نواتر هاوپیکی هاته وه، نه بو حامیدی بیخی له نێو
 به فیه که دا ده جولیتو نوقمی به فر بووه. وتی: "تۆ هیشتا هر لیڤه پت؟"
 نه بو حامید وتی: "تۆ پیت نه وۆتم لیڤه به؟ دۆستان وه فایمی دۆستایه تی
 ده بی به جی بینن."

پیشیمانی

"ئەستەرخەسەن خامۆش" ھۆكاری خامۆشیەكەيان لى پىرسى. ونى؛
 "بۆيە من خامۆشم، ھەرگىز لە خامۆشى پەشيمانى بەرۆكى نەگرتووم،
 بەلام لە قسە كرىندا ھىندە پەشيمانى بەرۆكيان گرتووم لە ھەژمار
 ناھەت."

عمیبی خود

به "ره بیع کوری خه سیم" یان وت: "هیچ کاتن نه ماندیتوه له پاشهمله
باسی که سیک بکه ی؟ وتی: "هینده دلخووشی حالئ خووم نیم تا فریای
حالئ که سانیتربکه ووم، من بو خووم ده گریم نه ک بو خه لکی،
پیاچونه وه وه ی عه یبه کانی خووم له خه لکی نوای خستووم باسی عه یی
نه وان بکه م."

خوشه‌ویست به نُه‌دازی خۆت به‌یدا بکه

مشكیك، وشتریکی داوه تكرد بۆ مالّه‌كه‌ی خۆی، و شتر به خاكه‌پایی
داوه‌ته‌كه‌ی په‌سه‌ن كرد، به‌ه‌وایدا رۆشت تاكه‌یشتنه‌ه‌یلانه‌ی مشكه‌كه‌

مشكه كه زۆرى لىكرد وشتره كه بىته ژوره وه، وشتر وتى: "يان ماله كه ت به ئەندازهى خۆشه ويست دروست بكه، يان خۆشه ويستىك به ئەندازهى خۆت.

پاگى چاو

دهگيرنه وه پياويك داوه تى جواميرىكى كرد بۆ نەيشاپور، پياوه كه ميواندارى كردو دهستهيهك جواميرى له گەلدا بوو. كاتى نانخواردن كه نيزهيهك هاتو ئاوى به دهستاندا كرد، نەيشاپورى دهستى نەشۆرد، وتى: "ئەمە جواميرى نيه ژنىك ئاو بكات به دهستى پياواندا." يەككيان وتى: "چەند ساله ديمه ئەم ديوه خانە و نازانم ئەوهى ئاو دهكات به دهستاندا ژنه يان پياوه."

سەختى رۆژگار

له "بزورگ ميهـر"ى هەكيـميان پرسى: "له دنيا دا چى سەخته به سەر مروڤدا بىت؟" وتى: "سى شت، ئاتاجى له پيريدا، نەخۆشى له غەريبيدا، مردن له ناپاكيدا."

نیشانەى بەدبەختى

له "سەهل كورى عەبدولاي تسترى" يان پرسى... نیشانەى بەدبەختى چيه؟

وتى: "نیشانەى بەدبەختى ئەمەيه، خودا زانياريهكت پى بدات و كردارت

پي نه دات، كړدارت پي بدات و دلسوزي و بيخه وشيت پي نه دات، قسه ي
باشت پي بدات و باوه پي پيكر دنت پي نه دات."

عهيب

له حه كيميكيان پرسى: گه وړه ترين عهيبه بو مړوځ چيه؟ وتى: "نه وهى
عهيبى خويان نه زانن."

جواميريى

"مه نمونى عه باسى" له ده رويشيكي پرسى: "جواميريى چيه؟"
ده رويش وتى: "تهركى له ززهت"، دوباره ليى پرسى: "له ززهت چيه؟"
وتى: "تهركى جواميريى."

چاوچنوځكى

"محمه د كورى نه حمه د به غدادى"، پشيله يه كى مه بوو، مه موو روژيځ
پارچه گوشتيكي پي ده دا، روژيځ پشيله كه يان گرت و كوشتيان و
پيسته كه يان پر كړد له پوش و كاو له بهر ده م هيلانه ي كوتره كاندا
مه لئانواسيى، محمه د به ويدا تيپه پيى، پشيله كه ي خوى بينى به و حاله ده
مه لئاسرا بوو، وتى: "گه ر به و پارچه گوشته ي پوژانه قه ناعه تى بكر دبا به،
نم به لايه ي به سهر دا نه ده هات، به لام چونكه له داوى ته ماكاريد
چاوچنوځيدا بوو، گيانى خوى خسته پي ناوى."

ھەرکەس ئەو بىكەت كە نابى بىكەت

ئەو دەبىنى كە نابى بىبىنىت

پاشايەكى ستەمكار شەو رۆز خەلكە كە دەستەو دوعا بوون لە تاو
ستەمكارى پاشاۋ چەوسانەو ەى خەلكە كە، رۆژىك پاشا چوو بو پراو
شكار، كە گەپايەو جارپاندا بەشاردا ئەمرۆ ھىچ كەسىك ستەمى لى
ناكرىت، ھەزاران و ستەم لىكراوان، ھەزاران بەم مژدەيە دلخۆش بوون ھىوا
لە دلياندا ژيايەو، يەكئ لە ھەزاران پرسىارى لەم حالە كرد، پاشا وتى:
"من لە راو بووم، سەگىكم بىنى شوئىن پئويەك كەوتبوو، قەپى لە ئىسكى
قاچى پئويەكە گرتبوو، پئوى بە قاچىكى شەلەو كەوتە چاللىك و سەگەكە
لى كشيەو، لەم كاتە پئىوارىك پەيدا بوو بەردىكى گرتە سەگەكەو
قاچى سەگەكەى شكاند، ھىشتا چەند ھەنگاوىك نەروشتبوو، ئەسپىك
جوتەيەكى لەو پئىوارە وەشاندو قاچى شكاندو ئەسپەكەش زۆر نەروشت
سەرسىكى داو كەوتە چاللىك و قاچى شكاء، من بەخۇمدا ھاتمەو وەتم:
ھەرچى ئەو بىكەت كە نابىت، ئەو دەبىنىت كە نەبىنرا بىت."

ههنگاون چاكه

موريدىك له "نه بوسه عيد نه بولخه ير" ى پرسى: "نه ى شېخ (نه)
"خودا" چوڭ بدوزمه وه؟ شېخ وتى: "كولى بولگه پات نه تدوزمه وه؟
نه گه ر ههنگاو بول چاكه يه ك هنييت، له هه رجهك وده ههنگوه، نه و
ده بينيت."

روپوش

"نه بوسه عيد نه بولخه ير" په رده له نيوان به نده و خوداو ناسمان و
زه مين و نه رش و كورسيده نيه، حجاب خه يالى به تالو خو به زلزانى و بايى
بوونه، گه ر نه وانه وه لانييت، ده گه يت به خودا.

ژيان

به په روانه يان وت: "ده زانيت تو له گه يشتن به موم، بيجگه له سوتان
هيچ سووډيكي نيه، بوجى هيڼده به ده وريدا ده سوپيسته وه؟
وتى: "من ژيانم بول نه و ساته يه كه تييدا ده سوتيم."

سوپاس و به خشين

نبراهيمى نه ده م له تايفه ى سوفي ه كانى ديمه شقى پرسى: "نه سلى
نيوه چيه؟"

وتيان: "گه ر بمان بيت ده يخوين، گه ر نه مانبيت نارام ده گرين."
نبراهيم پيكنه نى و وتى: "سه گه كانى به لخيشت نه مه ده زانن." وتيان:

"ئەي ئەسلى ئىۋەي سۆڧى چىيە؟"
وتى: "گەر بىمان بىت دەيىپە خشىن، ئەگەر نەمانبىت سوپاسگوزار
دەيىن."

بەختەۋەرى
ئەنوشىروان، بە حەكىمى گەۋدە "بىزورگ مېھر"ى وت: "بەختەۋەرى
نىيا كىيە؟"
وتى: "ئەۋەي خاۋەنى سى شت بىت، ئەندىشە بە گومان، گوشتار بە
رلىنى، كردار بە سەخاۋەت."

ئاگرى كردار
ئەربابىك بە خىزمەتكارەكەي خۆى وت: ئاگرىك لە ئۆزەخ بەربۈۋە
بېيىنە باقلىيانى خۆمانى لى چاك بىكەين.
خىزمەتكار رۆشتو پاش تاۋىك گەپايەۋە وتى: "گەۋدەم ئاگرىكم لە
ئۆزەخ نەدىتەۋە. بەلام جوان دىقەتمدا ھەركەسەۋ لە ئاگرى كردارى خۆيدا
دەسوتا."

پىشكوتنى عەشق
چەپكى گۈلى كىۋىي لە درزى دىۋارى كۆنە شارىكدا دەريان، باۋ توفان
نەباندەتوانى زەفەريان پى بىن، چونكە دىۋارى بەرزو درزەكان بە باشى
پارنىزگارى لى دەكردن.

ننجان په ک گولی سور له نړیکیانو وې، ه بونی نه و گوله سوره
گوله کتوبه کانی شهرمه زار کړې وې ه ستنی نړه یی ننډا دروست کړې وې،
له دمه و به یانیکي سافو سامالدا نه و چه که گوله کتوبه بچوکه دوعای
کړد: "په روه ردگار، تا نیستا وه کو گولیکي ناشیرین نیمه ده ژین، نیستا
دلوات لیده که ین بمانگوره به گولیکي جوان."

خودا له وه لاما وتی: "بچی ده ته ویی نوشی ناپه ه تیه کی نا پتویست
بیت؟ ژبانی گولی سور گلی سهخت و دژواره، له کاتی زریان و باو توفاندا
له په گو پشه وه ده له رزیت، هشتا خونچه کی نه پشکو توه که سیک
دیت و لیی ده کاته وه، نیه ژبانیکي پاریزد لوتان هیه، بویه له و دلوایه
بکشینه وه."

به لام نه وان پیدا گریان کړد: "نیمه ده میکه ژبانی پاریزد لومان هیه،
نیستا ده مانه ویی به مه ترسیه وه بژین، په روه ردگار بؤ ماوه ی بیست و چوار
سه عات بمانگوره بؤ گولی سور."

گوله کتوبه کانی دیکه به گریانو و تیان: "خوتان شیت مه کن،
بیستومانه چه ندیک له دایابمان حه زیان کړې وې بینه گولی سور، نازاری
نوربان کیشاوه، نه زمونی مه نتیقی نیمه ده لیت به و جوړه ی خومان ین
باشتره و ه ولی نه وه نه ده ین بگورپین."

به لام نه و چه پکه گوله بچوکه دیسان وتی: "ده مه ویی له گله
نه ستیره کان بدویم، له گله توفان بجه نکیم، له باراندا خوم بشوم، مه
ده مه ویی بیمه گولی سور."

پاش ماوه په ک خودا پازی بو، له دمه و به یانیه کی جواندا چه پکه گوله

کټوبه‌کې ګډې بڼې ګولۍ سور، به خټرايي نیشو نازارو په‌جې بڼې
 پېښېښه و سهره تا هاته پېښه‌وه، توفان په‌گو پېښه‌ی له‌رزانده، باران
 دایکړو نوقمې ناوی کرد، هه‌تاوی نیوه‌ږ په‌په‌کانی سوتاندو توشی
 ناره‌ه‌نی و سزای بڼې نه‌ندازه‌ی کردو له‌ ته‌واوی نه‌و ماوه‌یه و له‌ه‌موو
 لایه‌کوره که‌وته مه‌ترسیه‌وه.

جاریکی دیکه، ګولانی کټویی به‌ته‌مه‌نتر وتیان: "نیمه‌ له‌ مه‌ترسیه‌یه
 ناګادرمان کردیته‌وه، به‌لام تو ګویت لی نه‌گرتین، نیستا زانیت ژیانه‌کې
 جارانته‌ چنده‌ پاریزدو بوو؟ له‌ګه‌ل ژیانه‌کې خو‌ماندا راه‌اتبوین، ده‌زانیت
 چ ژیاڼیکې پر له‌ ده‌رده‌سهریت بڼې خو‌ت دروست کرد؟"

چه‌پکه ګوله‌که وتی: "نیوه‌ ګیلو نه‌فامن، من ده‌لیم شه‌وو روژنک ګولی
 سور بیت و به‌ مه‌ترسیه‌وه بژیت نه‌ک وه‌کو ګوله‌ کټوبه‌ک له‌ برزی
 بېلارنکی به‌رزا ژیاڼیکې سوور ودریژو پاریزدو ته‌بیت، له‌ګه‌ل توفاندا
 مه‌ناسه‌دان، ململانی له‌ګه‌ل زریان و با، ګرنگ نیه، من له‌ګه‌ل هه‌تاو
 له‌په‌یوه‌ندیدا بووم له‌ګه‌ل نه‌ستیره‌کان له‌ گفتوګودا بووم، من روحی خو‌م
 به‌ده‌ست میتاو ګه‌لی رازیم، من ژیاڼیکې کامل ژيام ده‌مه‌وی به‌ کاملی
 بېرم، نیوه‌ ده‌تانه‌وی له‌ مردندا بژین."

سهرنج:

تا نه‌و ده‌مه‌ی عه‌شق له‌ ژیاڼی مرو‌فدا به‌ ته‌واوی نه‌پشکویت، مرو‌ف
 ناګانه‌ شکو شایسته‌یی ژیان، بڼې روح و گیان ده‌میتیته‌وه، ژیاڼی به‌تال
 له‌ عه‌شق، نیکه‌رانی و خه‌مباریه، وه‌کو بیابانه، ژیان سه‌رانسه‌ر کټشه‌یه،

مەلۇم بېرىمىز، ھەم ئازىدىكى ئۇلارنىڭ ئۆزىمىزگە قارىتا قىلغان خىزمىتىگە ئىنتايىن قاتتىق رازىمىز. ھەم ئۇلارنىڭ ئۆزىمىزگە قارىتا قىلغان خىزمىتىگە ئىنتايىن قاتتىق رازىمىز.

"ولہم مالن وابت" دولتیت،

روزنيك رياضى روشنيبىنى، باشتىره له سەد سالى تەمەن له تاريكىدا.

"نفسریو زید" دولتیت

ھەر كىسنىڭ دەپنە رېڭى زىيانى خۇي بىلۈشكە، لې رېڭى زىيانى

حۆمەو، بېروات، ئەك لە پێگەی ژيانى كەسبىكى دىكەو.

دهمه و بهيان

"بوزهر جه مهر" دانای به نه زمون و ماموستاو وه زیری نه نوشیروان
"پاشای ساسان" ی هه میشه جه ختی له وه ده کرده وه به یانیان زوو بیدار
بیته وه که سودیکی فراوانی هه یه.

نه نوشیروان به هوی شه ونشینیه وه شه وان درهنگ ده خه وت و به یانیان
درهنگ بیدار ده بویه وه، به "بوزهر جه مهر" ی وت: "بۆ نه وه ی فیری زوو
بیداربونه بم، تۆ به یانیان زوو وه ره و بیدارم بکهره وه، نه ویش
په سندی کرد که به یانیان زوو بیداری بکاته وه.

نه نوشیروان بینی بیداربونه وه ی به یانیان گه لی سهخته. بۆیه
نه خشه یه کی په نامه کی کیشا، تا کو له هاتنی بوزهر جه مهر به رگری
بکات، به چهند که سیکی وت خویان بگوپن به شیوه ی نه ناسراو که
به یانیان زوو نه و هات په لاماری بدهن و جله کانی له بهر داکه نن، نه وانیش
نهم فرمانه یان جیبه جی کرد، به یانی زوو به شیوه ی نه ناسراو له بۆسه ی
بوزهر جه مهر دا بوون، هه ر که هات، په لاماریانداو جله کانیان له بهر
داکه ندو ته نها جلی ژیره وه یان له بهر دا هیشته وه، نه و کاته پوتکرایه وه

گه پايه وه بۆ ماله وه تا دووباره خۆي بگريته وه و بهيته وه بۆ دى
 نه نوشيروان، جلى ديكه ي له بهر كردو سه ر له نوێ گه پايه وه .
 نه نوشيروان وتى: "ئه ي بوزه ر، بۆچى نه مرۆ درهنگ هاتيت؟"
 وتى: "خاوه نشكو، نه مرۆ كه به يانى زوو به پيگه وتم، چه ند كه سيك
 په لامارياندام و جله كانيان پفاندم. گه پامه وه بۆ ماله وه جلى ديكه م له بهر
 كرد، هه ر ئه م پوداوه دوايخستم."
 نه نوشيروان پيگه نى وتى: "ئه مه نه بجامى زوو له خه وه ستانه، گه ر
 نه و كاته نه بوايه روتيان نه ده كرديته وه!"
 بوزه ر جه مه ر وتى: "خاوه نشكو، ئه وان زووتر له من له خه و بيدار
 بوبونه وه و به مه رامى خۆيان گه شتن!"
 با ياساكانى گه ردىن بزانين، ئيله ام له سروشت وه ريگرين، به پيى
 پيساكانى ئيله امى بژين، نه و كاته ي خورئاوا ده بييت و دنيا تاريك داديت و
 بال به سه ر هه موو لايه كدا ده كييشييت، سروشت گه لى ئارام ده بييته وه،
 ئيمه ش ده بييت ئارام ببينه وه .
 كاتى كه شه و پږ ده بييت له وزه، خه و ئاراميه كى زياتر ده به خشييت،
 هه رچه ند رۆژانه بخه وين قه ره بوى خه وى شه و ناكاته وه، هه رچه ند زووتر
 بخه وين ئاراميه كى زياتر له سيما و ده رونماندا گه شه ده كات.

بەھامى زۇلەيخەنى خۇش

- دېرماكىي ژيان، توانايى ھەلۋاردنى ھەستى پەزىمەندىيە لەو بۇخەي كەسانىتر ناپارازىيون ھەلدە بۇزىن.
- ھەندىجار لە ژياندا باشتىن نىخ بە شىتەك دەدەين، كە دەتواين بە خۇپايى مەسۇگەرى بىكەين.
- گەر جەلەوى ھەلەكانتان نەكەن، ئەوان ئىۋە جەلەو دەكەن.
- بە جۇرىك بۇزىن ۋەك ئەۋەي ھەتا ھەتايىيە بۇزىن، بە جۇرىك بۇزىن ۋەك ئەۋەي سەبەي بىمەن.
- كاتى خۇر ئاۋا دەبىت مەگىن، چۈنكە فرمىسكەكانتان بوۋارى دىتنى ئەستىرەكان نادەن.
- گىرنگ نىيە چى دەبىنن، گىرنگ ئەمەيە چۈن دەبىنن.
- ئەۋەي لە مېژوۋ فېر دەبىن، ئەمەيە مۇۋەكان لە مېژوۋە فېر نابىن.
- تاكو دەستبەكار نەبىن، بېگومان براۋە نابىن.
- ترس لە گۇپان، چەقۇي ھەلۋاردن كول، كول دەكات.
- ھىز لەۋەدايە، بەرپىرسىتى ژيان لە ئەستۇ بگىن.
- لەش ساغى تاجىكە لەسەرى مۇۋدا، تەنھا نەخۇشەكان قەدرى دەزانن.
- باشتىن كار، باشتىن نىيە، دىروستىن كار باشتىنە.
- گەر نەبىتە يارىزانى ژيانى خۇت، بېگومان دەبىتە داشى يارىكردەك.

- "سبهی" که وره تدین نامدانی بهرگ گهلی "نه مند" به.
- که سانیک به دواي خه لکه وه بن، هرگیز خه لک دوايان ناکه ویت.
- کاتی به پیی نایابترین بده ما ده ویت، نه دجاسی باریه که گرگ نه، هرچیه ک بیت دروسته.
- به رواز به باله کانی راستگویی، هرگیز به رهونه وهی سه خنی به دوادا نایه ت.
- له زیاندا چه ند پینشکه وتوو بیت، په یوه سته به وهی له که جوامیزانی نه رم و نیان، به سالاجوانی میهره بان، هر وئلو دهوله مه ندر گونجاو بیت، چونکه سه رده میك له زیاندا خودی تویش هه مان نه مان بویت.
- گرنگترین پاساوی نه وهی له زیاندا وه لامه کانت دوسر نه که وتون، نه مه یه پرسیاریکت نه کربوه!
- گه وره ترین خه وشي مروف دیتنی خه وشي که سانیتو نه راموشکردن و نه دیتنی خه وشه کانی خویه تی.
- دوعای نه وه نه که ین باری سه شانمان سوک بیت، دوعا بکین شانمان به هیژ بیت.
- زۆربه ی شکسته کان، نه بونی پیداکریی و به رده وامیه.
- به خته وهریی وه کو بالنده یه که، کاتی به ره و لامان ده فرین هیلانه مان بو ساز کرد بیت.
- پییه کانمان له زهوی بچه قینین، به لام با نه نیشه مان تاگر به هشت به رواز بکات.

- رۇزىنە ھەزاران سىتو لە درەخت بەردەبىتتەو، بەلام ئەو ى بوونى نىە دىدگايەكى "نيوتن" يە.
- زىيان پەھەندىك نىە فېر بىن چۆن بىن، بەلكو پەھەندىكە لەو مېانەبەو فېرىن، چۆن ئەو نەبىن كە ھەين.
- ھەقىقەت بە، چونكە پىگايەكى دىكە بۆ ناسىنى ھەقىقەت بوونى نىە.

ئەندىشەكان ھەمووار بىكەنەو:

جارىكان لە مامۇستاي راستگو دىكتور ەلى شەرىعتيان پرسى:

بە بېواى تۆ چ جلو بەرگىك بۆ ژنانى ئەمرۆ گونجاو؟

لە وەلامدا وتى: "پىيويست ناكات جلو بەرگىك بۆ ژنانى ئەمرۆ بدوون،

ئەندىشەى ژن ھەموار بىكەنەو، ئەو خۆى بېرىار دەدات چ كالايەك پىر بە بالاي خۆيەتى.

ژنىك مىردە خوشەويستەكى لە دەستدلو لە دەرياي خەمو ماتەمىنىدا
نوقم بوو، ئەو چەند مانگ تەنانت بزهيك نەكەوتە سەر لىتوەكانى.
رۆژيكيان، بەخەمبارى لەبەر پەنجەرەى ژورەكەيدا دانىشتبوو سەيرى
دەرەوہى دەکرد، دوو منالى ھەژارى لەسەر شەقامەكە بينى ھەردوکیان
پييان پەتیی بوو، جلی شپو دپاويان لەبەردا بوو، ژنەكە لە مال ھاتە
دەرەوہ لى پەرسين: "دايك و باوكتان لە كوئىيە؟"

منالەكان وتیان: "ئيمە ھەتيوين!"

ژنەكە وتی: "كۆ بە خيوتان دەكات؟"

منالەكان وتیان: "دراوسىكانمان جار جاريك خوارىنمان پى دەدەن."

ژنەكە بە ديتنى ھالى ئەم منالانە، خەمى خۆى بىر چوويەوہ،
ھەردوکیانى بردە فرۆشگايەكى گەورەو پيى وتن: "ھەز لە ھەر جلو
پيالو خوارىنىك دەكەن بۆتان دەكرم!"

مەنەكان نەياندەتوانى باۋەپ بەم ھەموو مېھرەبانىيە بىكەن، نەوان
مەرچەمىيان پېۋىست بوو ھەلىانگرت، لە خوشىدا نەياندەزانى چى بىكەن،
بە يېنى ئەم ھالە، كەمىك خوشى لە دلى ژنەكە گەشەى كردو بارى
ھەمى سووك بوو، بۆ يەكەمجار دواى چەند مانگىك بىزە گەپايەو ھە سەر
نېۋەكانى.

سەرنج:

بە ھەر ئەندازە يەك كەسانىتر دلخوش بىكەين و مېھرەبان بېن بۆيان، بە
ھەمان ئەندازە ەشق و شادمانى ۋەردەگرىنەو.

"بىلىو. ئىچ. ئودن"

ھاتىنەتە دىيا تاكو خزمەتى كەسانىتر بىكەين، كەسانىتر بۆچى
لېرەن؟ مەن نازانم!"

"سوزان جىقۇرۇز" دەلىت:

لە دىيائى مېھرەبانى و خوشەويستىدا جىيەك بە ناۋى "لېرە بالاتر" نىيە،
بەلكو ھەموو ەك خىزانىكى گەۋرەى مۇۋفائەتى پىكەو ەدەژىن.

راویژکار

دەروناسیك له رۆژنامەدا ئاگاداریەکی بڵاو کردەوہ:

"راویژکردن لەگەڵ ئەو ژنانەى لە مێردەکانیان ناپازین"

زۆریك لە ژنان و پیاوان هاتنە لای دەروناس و راویژیان لى وەرگرت،
رۆژیک سكرتیری راویژکارەكە، ژنیکی بردە ژۆردەوہ، كاتى راویژکارەكە
ژنەكەى بینی، واقى وپما! ئەو ژنە هاوسەرەكەى خۆى بوو!

ژنەكەش كە مێردەكەى خۆى بینی واقى وپما! ژنەكە ویستی بپروات،
مێردەكەى پى وت: "بۆچی هاتوى بۆ ئێرە؟! ئێرە شوینی سەردانکردنى
ئەو ژنانەى لە مێردەکانیان ناپازین! مەگەر من پارەو ئۆتۆمبیل و خانووم
بۆ نەكړیویت؟ هیشتا هەر ناپازیت؟! ژنەكە وتى: "نەخیر، تۆ هیچ كاتى
لقیك گۆلت بۆ نەكړیووم، پیت نەوتووم كە خوشم دەوئى!"

"جى. پى. فاسوانى" دەلیت:

هاوسەرگىرى راستەقینە، واتا هەموو رۆژیک عاشقەبونى هەمان كەس!

هه رچی بکهیت بۆ خۆته به چاک و خراپه وه

ده گێرپنه وه له گۆندا ده رویشیك له نزیكى گوندیكه وه ده ژیا. رۆژانه
مانوچۆی شارو گونده كانی ده كردو خه لکی خواردنیان پى دده داو له و
پێگه به وه بژیوی دابین ده كرد، به لام له وه لامی چاکی خه لکیداته نها یه ك
رسته ی ده ووت: "هه ر چاكو خراپه یه ك بکهیت بۆ خۆت ده گه پێته وه."

له گوندیكى نه و نزیكانه پیاویكى پیسكه هه بوو ده میك بوو نه و وته
باوه ی ده رویشه كهی بیستبوو، رۆژیک له ناو كۆمه لێكدا باسی نه و رسته
هاته ناو باسه وه، نه و پیاوه به خه لکه كهی وت: من ده یسه لمیتم نه م
نسه یه ی ده رویش راست نیه، رۆشته وه بۆ ماله وه به ژنه كهی خۆی وت
چیشتیكى خۆش لى بنییت، خۆیشی ژه هریكى كوشنده ی كرده ناو
نانه كه وه، كاتى ده رویش هاته وه بۆ گوند، وه كو هه میشه به سوپاسه وه
رسته كهی خۆی دوپات كرده وه و رۆشت، پیاوه كه له ژیر لیوه وه بزه یه كی
كردو وتی: "ده یبینن!" ده رویش له گونده كه ده رچوو، چوه كه ناری

روبارتک دانیشت بۆ پشودان و هه مان نان و تویش به ره ی کرده وه بیخوات،
چەند ههنگاوئ له ولاتره وه لاویکی ماندوو له زه ویدا که وتبوو، دهرویش
چوو له یه وه ناوی کرد به ده م و چا ویداو لئی پرسى له وئ چى ده کات؟
لاوه که وتی: "چەند رۆژێک له مه ویه ر چه ته کان پێیان لیگرتم و هه رچه کم
هه بوو لێیان سه ندم، ته نانه تیکه نانێکیان بۆ نه میشتمه وه، نه وه چەند
رۆژه برسیمه و خه ریکه ده مرم." دهرویش به میهره بانیه وه نانه که ی خۆی
خسته به رده می لاهه که و وتی: "من برسیم نیه تۆ بیخۆ."

لاوه که به په له ده ستی به نانخواردن کرد، پاش تاوێک لاهه که ده ستی
گرت به سکیه وه هاوارو ناله ی ده گه شته ئاسمان، وتی: "ئه ی دهرویش
ئه مه چى بوو تۆ ده رخواردی منت دا؟" دهرویش وتی: "نازانم ئه م
خواردنه که سیك پێی دام!" زۆری پێنه چوو لاهه که ده ستی کرد به
له رزین و گیانی ده رچوو، دهرویش به نا په حه تیه وه ته رمی لاهه که ی دا به
کۆلیدا به ره و ئاوا ییه که گه رایه وه چویه لای ئه و پیاوه ی خواردنه که ی پێدا
بوو پێی وت ئه و خواردنه چى بوو تۆ دات به من؟ من دام به م لاهه
خواردی و مرد."

پیاوه که سه یرێکی لاهه که ی کردو ئاهێکی سه ختی کێشا، ئه و کوپێکی
هه بوو که چەند سالێک پێشتر بۆ بازرگانی رۆشتبویه ده ره وه و ئه م
ته رمه ش هه مان ئه و کوپه ی خۆی بوو! به شین و گریان هه
به سه رهاته که ی بۆ دهرویش گێرایه وه و وتی:

"هه رچی بکه یت بۆ خۆتی ده که یت به چاک و خرا په وه"

بايى بوون

شېرىكى برسى له بېشه يه كدا له بوسه دا بوو، له گړو ته پوځى
كوښتانه كانه وه بهر و نشي ټو ه كان هاته خواره وه گايه كى بينو
په لاماريدا. له كاتيكدا كه لېه ي لى د ه داو ورگى ه لده دېه ي ه موو جارنك
سرى ه لده بېه و به غروره وه نارته ي لى د ه دا.
راوچيه ك له و ناو ه دا به دواى نيچيريكدا ده گه را، گوڼى له نارته ي
شېره كه بوو، چاوى بو گيړاو نيشانه ي لى ه ټنايه و هو گولله يه كى پټو ه نلو
گيانى ده رچوو.

سهرنج:

سهر كه وتن بو كه ساني بى نه زمون سهره تاي سهر كيشيه!

"نيچه" ده لټت:

"بايى بوون، ئاسانترين پيگه ي ه و تاندنى سهر فهر لويه."

رۆژێک کلاو فرۆشێک به دارستانی‌دا تیپه‌پی، له‌به‌ر ماندوێتی به‌یاریدا له ژێر سیبهری دره‌ختی‌دا که‌مێک پشوو بدات. کلاوه‌کانی لای خۆیه‌وه داناو خه‌وت. کاتێ له‌خه‌و هه‌ستا بێنی کلاوه‌کانی نه‌ماوون، که‌سه‌ری هه‌لبه‌ری کۆمه‌ڵی مه‌یمونه‌ بێنی کلاوه‌کانیان بردبوو. به‌ری کرده‌وه چۆن کلاوه‌کانی له‌مه‌یمونه‌کان وه‌ربگرێته‌وه، به‌ده‌م به‌یرکردنه‌وه سه‌ری خۆی خوراند، بێنی مه‌یمونه‌کان لاسایی ده‌که‌نه‌وه، پاشان کلاوه‌که‌ی له‌سه‌ری خۆی داگرت، بێنی مه‌یمونه‌کانیش کلاوه‌کانیان داگرت، به‌ری کرده‌وه کلاوه‌که‌ی خۆی فرێداته سه‌ر زه‌وی، بۆیه کلاوه‌که‌ی خۆی فرێدا، مه‌یمونه‌کانیش کلاوه‌کانیان فرێدا، پاشان کلاوه‌کانی کۆ کرده‌وه و که‌وته‌وه پێ. سالانێک تیپه‌پی و نه‌وه‌که‌ی بوو به‌ کلاو فرۆشو باپیره‌ نه‌م داستانه‌ی بۆ گێڕایه‌وه و نه‌وه‌ی بۆ دوپاتکردوه نه‌گه‌ر رۆژێک له‌ پۆژان توشی نه‌و رودلوه بوو، چۆن پویه‌پوی ببێته‌وه، رۆژێک نه‌وه‌که‌ی به‌ هه‌مان دارستاندا تیپه‌پی هه‌مان پوداو بۆ نه‌ویش دوباره‌ بویه‌وه، نه‌و ده‌ستی‌کرد به‌ خوراندنی سه‌ری خۆی، مه‌یمونه‌کانیش لاساییان کرده‌وه، سه‌ره‌نجام کلاوه‌که‌ی فرێدایه سه‌ر زه‌وی، به‌لام مه‌یمونه‌کان نه‌و کاره‌یان نه‌کرد.

یه‌کێک له‌ مه‌یمونه‌کان له‌ دره‌ختی‌ک هاته‌ خواره‌وه و کلاوه‌که‌ی داگرتو سنگی لێ ده‌رپه‌راندو وتی: "پێت وایه‌ ته‌نها تو باپیره‌ت هه‌یه‌!"

سهرنج؛

بۆ ئۇ دەۋى بېچىنە مەملەنئى رىكابەرىيەۋە، دەبىتت بەدۋاى شىۋەۋ تەكنىكى
باشلىرىدا بىگەپىن، ئۇ ۋى كارەى ئۇ مەۋ ئۇ نىجام ئۇ نىجامىكى ھەيە، پەنگە
سەبى ھىچ ئۇ نىجامىكى نەبىتت...

دەپنەن

دەپان سال پىشتىر، فىرخۋازىك سەرانسەرى ئۇ مەرىكا دەگەپا بەدۋاى
ئۇ دەۋلە مەندەنەى ھاۋكارى بىكەن بۆ تەۋاۋكردنى دەپنەنەكەى
سەرمایەگۈزارى بىكەن، ئۇ شتە سەيرەى ئۇ دایەپنابوۋ بىخاتە خىزمەتى
خەلگەۋە، بەلام پەۋى لە ھەرجىيەك دەكرد گالتەيان پىدەكرد. ھەمۇ
پىيان دەۋت: "ئۇ فىرخۋازە بەھۋى كاركردنى زۆرەۋە شىت بوۋە، ئاخىر
چۆن دەكرى دەنگى مەۋۇ لەم شارەۋە بېچىتە ئۇ شار؟"

بەھەر حال كەس ئامادە نەبوۋ بانگەشەى ئۇ فىرخۋازەى كە دەپوت
دەنگى مەۋۇ نەك تەنھا كىلۆ مەترىك، بەلكو سەدان كىلۆمەتر دور
بختەۋە بىگەپىنئە گۈيى كەسىكى دىكە، باۋەپى پى بىكات، بەلام
كەسىش نەيدەزانى كەسىكى ۋەك "گراھام بىل" ۋاتا ھەمان فىرخۋاز،
چەندە لەسەر خەۋنەكەى خۋى پىداگرە.

گراھام كەسىك بوۋ دەۋا سالانىك كاركردن ۋەزەمۇن تۋانىبوۋى
گىرگىزىۋ پىشكەۋتۋىن ئامرازى پەيۋەندى مەۋۇ دابىنىت.

لەسەردەمى داریۋشى گەۋرە، ئىرانىەكان بەھۋى كەردنەۋەى ئاگر
لەسەر گىرۋ تەپۆلكەكان تۋانىبوۋىان لە نىۋان تەختى جەمشىدو شوشدا

په یوه ندى بكن، به لام گره هورو باران بوايه نه م په يوه ندى به ده بچي
 له كيشوهرى فراوانى نه مريكادا سوور پيسته كان به هوى دوكله وه
 له مه ودايه كى دووره وه په يوه ندى بيان ده كرد به په كتر يه وه، ده يان توانى
 هه وال بدنه په كترى، به لام نه گره نه وه هزه ي مه به ستیان بوو له
 دارستانه دا بوايه، نه يانده توانى هه وال كه بدن به په كترى، به ناوینه و
 په نگدانه وه ي تيشكى خوره تاو هه وال كه يان ده گه يانده په كترى، به لام
 نه گره هورو يان شاخ و كيوپكيان له نيواندا مه بوايه نه م كاره مه حال بوو.
 فيرخوازه كه به رده وام به خوى دهوت: چون بتوانم په يوه ندى به رده وام
 له نيوان دوو خالداو بيته وه ي په كتر ببينن دروست بكم؟"

ده سال كار كردن له سهر داهينانيك، تيكرای پاشه كه وتى ژيانى له
 پيناودا خه رج كرد به هيوای نه نجاميك بوو. گراهام گه لى نه هامه تى
 به سهر دا هاتبوو، نه و زياتر له نه نديشه ي داهينانه كه يدا بوو تا نه نديشه ي
 خواردن و جلو به رگى خوى.

فه راموشى نه كه ين گراهام سه ده يه ك پيشتر له روژگار يكد ا ژياوه
 لانيكه م تا هه واليك له گوشه يه كه وه گه شتوته گوشه يه كى ديكه سى مانگى
 خاياندووه، تاكه ناره زوو و خه ونى نه و به دى هينانى نه وه بوو هه
 كه سيك له هه گوشه يه كى دنيا دا بتوانيت له گه ل كه سيكى ديكه له هه
 كيشوهر يكي دنيا دا به ناسانى په يوه ندى بكات.

هه رچن زياتر له هه شتا سالى خاياند تا نه م ناره زوو به شيوه ي
 راديو، ته له فونى بى سيمو ته له فزيون بيته كايه وه، به لام پايه كانى نه م
 پيشكه وتنه مه زنه هه مان نه و فيرخوازه لاوه دايمه زراند، نه و ده سال له

زېمېنې خوی خسته پېناو داهېتانه کې، بېگومان ده سال ته مه ن بو
ده منځسټنې سهرمايه، له دنيايه کې سه د سال پېش ئېستا کارېکې گرانو
ده لاکه نېاره، نه مرو که ئېمه ته له فونېک ه لده گرېنو به فشار خسته سهر
دوگمه بېک په بوه ندي له گه ل هره که سېک ده که ين له هره شوېنېکې دنيا
بېن، به لامانه وه سه خته دؤخی نه و سهرده مه له بهر چاوی خومان
به رجسته بکه ينه وه.

سهرنج:

پېداگرې و ئيراده و سوريوون، تاکه رېگای سهرکه وتنه کانه.
"والتر کرونگايت" ده لېت:

من تا ئېستا که سېکې سهرکه وتوم نه دېتوه تېکرای سهرمايه و
دلرايه که نه خستېته پېناوی ژيان.

حه کيمېک ده لېت:

ناکام نه و که سه يه به هره شکستېک تېپوانېنې ده گورېت.
"گوستاز لوبون" ده لېت:

ئيراده ي لاواز به شېوه ي وشو و تار خویان دهرده خه ن، هاوکات
ئيراده ي به همېز بېجکه له پوښاکې کارو کرداردا نه بېت خوی دهرناخت.

هيزى ناخاوتن

چەند كەسك بۇ گويگرتن لە قسەكانى مامۇستايەك ھاتبون بۇ
چاوپيڭكەوتنى، مامۇستا دەربارەى ھيزى ناخاوتن و كاريگەرى وشە و
قسەى بۇ كردن، لە كۆتايى ليدوانەكەيدا باسك ھاتە پيشەوہ.

يەكك لە ئامادەبوان بە دەنگى بەرزو پيتمىكى زىرەوہ پويكرە
مامۇستا وتى: "من بە ئارامىەوہ گويم بۇ ليدوانەكەى تۆ گرت، بەلام
شتىكى نويم نەبيست، من تا ئىستا لە ماوہيەكى ئاوا كەمدا قسەى بى
كەلكى بەو جۆرەى تۆم نەبيستوہ!"

لە ناكاو لە نيوان ئەو بىدەنگى ناخوشەدا دەنگى مامۇستا بەرزبويەوہ
كە دەيوت: "تۆ گەمژەترين كەسكىت كە من لە ژيانى خۆمدا ديتيتم!"
پياوہكە جۆريك شۆك بوو، ئەتوت ھەرە بروسكە لييداوہ، بە تورپى
ھاوارى كرد: "ئەى پياوى فيلباز، تۆ چۆن دەويىرى بەكەسكى بەرىند
خاوہن بروانامە بلىي گەمژە؟!"

مامۇستا وتى: "كەواتە وەكو كەسكى بە ئەزمون و خاوہن بروانامە،
دەبيت ئەوہ پەسەند بكەيت، ئەم تاقىكردنەوہيە سەركەوتووبو، نۆ

نروٽ ڀاڱي باند وڌيڪ کان هيچ هيٺيڪيان نيه، به لام به بيستني وشي
"مڙه" نڙي به ونه نڙاهيه توڙه ڪرد. نڙيستا پير لهه بڪه روهه
وشه ڪاني "خودا، هه قيفهت، عه شق" چ ڪاريگه ريه ڪي لهه سهر نه و ڪه سان
هه به ڪه باوه پريان پني هه به؟"

سهرنج:

وشه و قسه ڪردن له به ديهيٺنراوه سهيرو سهه ره ڪاني پهروه رڱارهه
لهو پنگه يه وه په يوه ندي به مڙه ڪانه وه ده ڪات. وهه و ڪوفتار يه ڪيڱه له
گه وده ترين جياوازيه ڪاني نيوان مڙهه نارهه ل.

نهرستو ده لڙيت:

مڙهه چونڪه قسه ده ڪات، مڙهه ... به قسه ڪردن مڙهه ده توانيٺ
سوود له باشتري نه زمونه ڪاني ڪه سانيتريه بيبيٺيت.

زاناکان ده لڙين:

نه نديشه يه ڪه م قوناغي وجوده، وشه ڪان قوناغي دووهه، له راستيدا
وشه ڪان پيرو باوه پي شه قل گرتوو نه نديشه يه دهه بهراوون. پونتر، نه وه ي
به زماندا ديٺ نه وه نه نديشه يه يه ڪه ده ريده بهريت.

"كۆنفۇسيوس" دىلىتى:

ناسىنى مۇقۇم بە بى ناسىنى ھىزى وشە مەھال.

ۋاژەى نۇرۇزى بەخش ھەيە ھەستۇ سۆزەكانى مۇقۇم نۇرۇزى بەتىن دەبىزىنىۋى كارىگەرى لىرادەبەدەرى ھەيە، ھەستەناخ بەبى ھىچ بىنەمايەك دەكەۋىتە زىر كارىگەريانەۋە، بەھۋى ئوپاتكرىنەۋەى ۋاژەكانو خۇباۋەپى ئەرئىنەۋە دەكرى زەينى خۇت داتا بىكەيت، دىدگاي ئەرئىنى بخەيتە جىيى دىدگاي ئەرئىنى، ھەروەك چۇن بەرنامەۋ داتاكانى كۆمپىوتەر دەكۆپىت، بەرنامەۋ داتاي مېشكىش بە ھۋى ۋاژەۋ خۇباۋەپىۋە دەتوانىت بىكۆپىت.

ئەۋكەسەى شارەزايى لى كارىگەرى ئاخاۋىتندا ھەيە، لىكاتى گىتوگۇز كرىندا دىقەتۋ تىرامانىكى زۆرى ھەيە، ھىندە بەسە ئاگاي لى كاردانەۋەى قسەكانى بىت تا بزانىت بە بى ھۇ ناگەپىتەۋە، مۇقۇم بەۋ قسەيەى دىتە سەر زىمانى ھەمىشە ياسايەك بۇ خۇى دادەنىت، ھىزە شارلۋەكان ھەمىشە بۇ مۇقۇم سەرگەرمى كار كرىنن، خۇدى خۇيەتى سەرى دلوەكەى بە دەستەۋەيە، وانا ھەرچىەك كە مۇقۇم دەپەيىنىتە سەر زىمان، ھەمان شت بەرەۋ خۇى كىش دەكات. كەسانىك ھەمىشە باسى نەخۇشى دەكەن، ھەمىشە نەخۇشى بۇ خۇيان كىش دەكەن، ھەروەھا كەسانىك باسى تەندروستى يان سەرۋەتۋ سامان دەكەن، ھەمىشە سەلامەتىۋ سەرۋەتۋ سامان بۇ خۇيان كىش دەكەن.

ۋشەى ئەرئىنىۋ شادى بەخش، ھۆكارى ئارامىۋ سەلامەتىۋ دىلخۇشىۋ پىشكەۋتنۋ سەرگەۋتن دەبن.

بەکاربردنی وشە ی نەرینی و خەمباریی و باسکردنی پودای دلتەزین و
نەخولزلو دەبنە هۆی نیکەرانی، هەژاری، نەخۆشی و بەدبەختی
مرۆفەکان.

- وشەکان کاریگەریان لەسەر هەستەکان و ئەندیشهکان هەیە.

- هەستەکان لەسەر ئەندیشهکان و وشەکان.

- ئەندیشهکان لەسەر قسە و هەستەکان.

واتا کاتێک هەستێکی نەرینی و خراپمان هەیە، ئەم هەستە نەرینیە

کاریگەری لەسەر ئەندیشه و دەرپرینەکانمان هەیە.

کاتێک ئەندیشهیەکی نەرینیمان هەیە، هەستی شادی و وێژینەر بە

دەرپرینێکی میهرەبانیەوه دەردەخەین. بە پێچەوانەشەوه.

پهنده زهرینه کان بۆ دایکان و باوکان

• به پاریزگاری له پاده به در، دیدگای مناله کانتان سنوردار

ده بیټ.

• په خنه له رهفتاری منال بگرن، نهك له خودی مناله كه!

• هول بدن بۆ نایاب بونی مناله کانتان نهك کامل بونیان.

• بوازی بریاردان بۆ مناله کانتان بره خستین.

• مناله کانتان فیتر بکهن خویان به كه م نه زانن.

• تکایه مناله کانتان بیدهنگ په روه رده بکهن.

• زه حمه ته کانی خوتان مه گیز مه کیشنه وه به پوهی مناله کانتاندا.

• بوونه باوك زۆر گرنگ نیه، باوکایه تی گرنگه.

• بۆ یاریکردن له گه ل منال، ده بیټ ببیته منال.

• کاتی به مناله كهت ده لیټیت : "چیتر نه بینم نه و کاره بکهیت." واتا

نه و کاره دوور له چاوی من بکه.

• منال زیاتر پیویستی به نمونه هیه تا به په خنه گرتن.

• دایکیکی باش سه د قوتا بخانه ده مینیت.

• هندیجار به بی هیچ بیانویهك به مناله كه تان بلین خوشم ده وئی.

• كه سایه تی موهی سه ركه وتوو له پینج سالیدا شیوهی خوی

وه رده گریټ.

• باشتیرین میرات بۆ مناله کانتان سه روهت و سامان نیه، به لکو

په روه رده و نه ده به.

• له مالیکدا كه گه وړه کان بچوك ده بنه وه، بچوکه کان گه وړه نابن.

"مولاناي رۇمى" دەرپارەي نووربىنى و ئايندە گەرايى نەم چىرۇكى
دېنىتەوہ:

پىرەمىردىكى پەككەوتە چوۋە لاي زەرنگەرىك وتى: "تكاپ
نەرازوۋەكەي خۆتم پىي بدە، دەمەۋى پارچە يەك زىر بكىشم!"
زەنگەر وتى: "برۆ مامە گيان من ھىلەكم نىہ."

پىرەمىرد وتى: "تكا دەكەم وتم تەرازووم دەۋى."

زەنگەر وتى: "برۆ مامە گيان من گسكم نىہ."

پىرەمىرد وتى: "تكاپە گالتەم پىي مەكە، من تەرازوۋەكەي تۆم دەۋى."

زەنگەر وتى: "گويم لى بوو. من كەر نىم ھەستم ھەيە، من لە ھالى تۆ
ۋورد بوومەوہ، تۆ پىرەمىردىكى دەست لەرزۆكىت، خۆت بە پىوہ
ناگرىت، پاشان زىرەكانى تۆ ورىو بچوكە، كاتى كە دەيكىشيت لىت
دەپژىت، بوايى داۋاي ھىلەكو گسكم لى دەكەيت، منىش نووربىنىم كرىو
بىرى تۆم ئاسودە كرىو خۆم لە دەستى تۆ رزگار كرد."

بىارە نەو كەسەي كە تەنھا لەسەرەتاي كار بروانىت بىگومان نابىنايە،
بەلام نەو كەسەي كۆتايى كارو قۇناغى دەستپىلكو نەنجامى كار دەبىنىت،
ھەركىز لە ناگرى پەشيمانيدا ناسوتىت.

سەرنج:

ھەركەسىك بەبى بىر كۆردنەوہ لە نەنجامى كار، دەستبەكار بىت
بىگومان خۆي دەخاتە بەر تەۋرمى بەلاۋ نەھامەتپەكانەوہ.

ئيمان و باومر

بەندبازىك شارەزايىيەكى زۆرى ھەبوو لە رۆشتن بەسەر تەنافداو بە ئاسانى دەيتوانى ھەوداي نىوان دوو بالاخانەى چل نھۆمى بېرىت، ھەزاران كەس شاھىدى كارامەىيى ئەم بەندبازە بوون، رۆژيكيان دواى ئەوھى ھەوداي نىوان دوو بالاخانەى بېرى بە يارىدەدەرەكەى وت بچىتە سەر شانەكانى و پاشان بەسەر تەنافەكەدا گەراپەوھ، بىنەرەن زۆر سەرسام بوون ھەموويان چەپلەيان بۆ لىدا، بەندبازەكە بە بىنەرەنى وت: ئاخۆ بە بېرواى ئىوھ دەتوانىت جاريكى دىكە ھەمان ئەم كارە بكاتەوھ؟ ھەموو وتيان: "بىگومان، باوھر دەكەين كە دەتوانىت!"

پاش كەمىك ديسان وتى: "ئىستا كى لە ئىوھ ئامادەىيە بىتە سەر شانم دانىشىت تا پىكەوھ بەسەر تەنافەكەدا بپەپىنەوھ؟" بەلام لە وەلامى ئەم پەرسىارە ھەموو بىدەنگ بوون!

سەرنج:

بە خویندەنەوھى ئەم بابەتە بىگومان ھەموو دەپرسن، باوھر پو ئيمان چ جياوازيەكيان ھەيە؟

باوھر بە "منالەكانى ئيمان" ناو دەنيين بۆ زياتر پوونبونەوھى بابەتەكە. نمونەيەك دىنينەوھ، لە شوينىكىت و كەسىك پىت دەلىت، لەو

لاي مالى خوتانەو شونينيك گېرى گرتووه، لەم كاتە هەست بە بۆنى
سوتاوى "بۆسۆ" دەكەيت بەمە دەلەين "باوەر" پاش كەمى دەجولەيتو
بەرەو شونينى سوتانەكە دەچيتو ئاگرەكە لە نزيكەو بە چاوى خۆت
دەبينيت لەم كاتە دا تۆ "نيمان" ت پى هيناوه.

"زانزاك رۇسۆ" دەلەيت:

نيمان مەبوون بە تواناييەكانى خۆت نيوەى كامەرانيە.

حەكمينيك دەلەيت:

باوەر ئيمانى مەزۆ، بە هەر شتەيك بىت دەگاتە ئەنجام.

"مارتين گري" له و پياوانه يه کاتې مړوؤ ژياننامه ي ده خوښتته وه

سهرسام ده بېتو به خوی ده لیت: "جنگه ی باوه پر نیه!"

ژيانې نه ورشته يه که له پوداوی راسته قینه، نه و له سالی ۱۹۲۵ دا، ل

دایک بووه، له تهمه نی چوارده سالیدا به ده ستی نازییه کان بیل ده کرنیتو

ده خریته زیندانه وه، یاری چاره نوس ده ست پتده کاتو له زیندانه وه

ده یبهن بؤ توریوگای مهرگ، به هه ولتو زیره کی خوی له توریوگای

نازییه کان هه لیتو له شورشې دژې نازییه کاندې به شداری ده کات. له م

تیکوشانه دا شاهیدی مهرگی زوربه ی نازیزانی ده بېتو پابه ندی وه فادلریان

ده بېت تا سرکه وتن، مارتین بریاریدا بوو زیندو بیت، تا په یامی نه و

نازیزانه ی له ده ستی چووبون به خه لکی بگه یتیت، پاشان گه رایه وه بؤ

لای دایکی بؤ ولاته یه کگرتوه کانی نه مریکا و به دواي هاوسه وه

دلخوازه که یدا گه را تا کو سره نجام نوزیه وه و هاوسه رگریی له گه لدا کرد.

ناکامی نه م هاوسه رگرییه چوار منال بوو، له گه ل دایکیان خیزلنیکر

به خته وه ریان پیک هینا. که پیشتر له خه یالی خویدا نه خشی بؤ کیشا

بوو، نه و مولکیکی فراوانی له شاری "کان" له باشوری فهره نسا کبید

له وی کوشکی به خته وه ری دروست کرد، به لام چاره نوس جورنکی بک

دهست و پهجهی له گه ل نه رم کرد.

له ۲۱ نوکتوبه ری سالی ۱۹۷۰ مارتین نه و ژدو چوار منالهی مایه ی
پهخته وهری نه و بوون له کاره ساتینکی دلته زیندا له دهست ده دات، نه وان
به هزی سوتانی نه و دارستانه ی له نزیکی شوینی نیشته چی بونیانه وه
برو، سوتان و به شینوه یه کی کاره ساتبار گیانیان ده رچوو، نه م کاره سات
کاریگری به تینی له دل و ده رویندا دروستکرد، که ده سته چی خوی له
دوپیانیکدا ده بینیه وه مردن یان زیان؟

نه و ماوه یه ک له م دوپیانیه دا مایه وه، سه ره دجام زیانی ه لبرلرد، له
جیاتی ته سلیم بوون و خوکوژی به رده وامی به زیانو ململاند،
دامه زراوه یه کی به ناوی هاوسه ره که یه وه "دینا گری" دامه زراند تا له نژی
نه مان و نه و ناگرکه و تنه وه سروشتیان ململانی بکات، نه و له کتیه که یدا
به ناوی "ه موو نازیزانم" زیان نامه ی خوی نویسیوه ته وه که ناوبانگینکی
نوری ه یه.

مارتین گری، له کتیبینکی دیکه یدا به ناوی "وزه کانی زیان" نامه وه به
تواناکانی مړوډ ده کات و نه زمونه کانی خوی ده خاته هوو.
"من ده مینکه ه ستم به وه کربوه که مړوډ خاوه نی توانا که لینکه که
خوی لیبان بی ناگایه، مړوډ کومه لی سه رچاوه ی ه یه که ده یانشاریته وه،
سه رده می جه نگم بیر دیته وه که چوڼ له چند روزنیک له به خته وهری
ناسوده ییه وه هه نگاوم بږ به ببه ختی و نوزه خ ه لگرت، هه ندیجار مزو
باوکم له شوینینکی بووردا چاومان به یه کتر ده که وت، نه و پنی ده وتم،
مارتین مړوډه کان بیینه، لیبان ورد بیه وه، نه وان به خویان نازلن څ

کارځکیان لى دده شیتته وه، خاوه نى چ توانایه کن، سالانیک دواتر من
توشى کاره ساتیک بووم که له ژياندا ته نياى کردم، من هرگیز له و
باوه پرده نه بووم وزه یه کی هینده به هیژو به تین له مندا هیه، که ویرای
نم مالویرانى و نه هامه تیه گوره یه بتوانم له ژيان به رده وام بيمه وه،
ته نانه پښه ی ژيانیکى نوئ بدوژمه وه.

ناپلیون دهلیت:

من ټکرای سهرکه و تنه کانم به قهرزاري نه و هیواو نومیدانه ده زانم،
له سهرده می لاویتیدا له دلی خوځدا په روه رده م کردبوون.

"ویل دورانته" دهلیت:

وونبون له بیابانی هیواد، گه لى ئاسانترو باشتړه له ره شبینی...

ترسو سەرگەوتن، جەقۇو پەنیرن

دو ھاوپى پىكابەرى يەكتىرى ھەبوو. دەيفىد، جاكى ھاندا بەسەر
تەختە يەكدا بە درىژى شەش مەترو پانى سىي سانتىمەتدا بېرات،
سەرەتا دەيفىد تەختەكەى لە پووبەرى ژورىك دانا، دراويكى دە دۆلارىي
لەوسەرى تەختەكەو دانا بە جاكى وت بەسەر تەختەكەدا بېرات و
درلوەكە بۇ خۆى بىبات، بىگومان ئەم كارە زۆر ئاسان بوو، جاك تۈانى بە
ئاسانى لە چاو تروكانىكدا بەسەر تەختەكەدا بېپىتەو، پاشان دەيفىد
وتى: "كەواتە ئىستا با ئەم تەختە يە بېيەنە نيوان سەربانى دوو بالاخانەى
بىست نھۆمى من يەك چەكى ھەزار دۆلارىي دەخەمە ئەو سەرى تەختەكەو
بەردىكى لەسەر دادەنيم تاكو با نەتۈانى بىبات. ئەگەر تۈانیت ئەوا ھەزار
دۆلارەكە مالى خۆتە، بەلام ئەگەر نەتۈانى ئەوا تۆسەد دۆلار بەدە
بەمن."

"ئىمىل كۈھى" دەئىت:

"ھىچ كاتى لەگەل ترسدا پايۋىز مەكەن، چونكە ترس پايۋىزكارىك نىە
پىنگەى سەرگەوتنتان پى نىشان بدات."

نېرهي

ژنو ميړدېك بو به سر بردنې پشووۀ كانيان له ويلايه تي "مين" ي
نه مريكا بو سه پر كودنې به له مه كاني رلوه ماسي و قرژال روشتنو گه شتنه
به نده ريك، په كيك له به له مه كان له نزيك نه وانه وه له نگرې گرت،
راوچيه كان سه تلي پر له قرژالي تازه يان پي بوو به تاليان ده كود، ژنه ك
له و قرژالانه ي ده پوانې له سه تله كاندا بوون به ملاو لادا مه ولي
ده ربازبونيان ددها، نه و سهرنجيدا په كي له قرژاله كان به ديولري سه تلنكا
سهرده كه وت، قرژاله كاني ديكه خيرا په لاماري ده دهنو رايدة كېشنه وه
خواره وه، له وه ده چوو هر دانه په ك له و قرژالانه بتوانې به سه تله كا
سهر كه ویت و خوی دهر باز بكات به و مه رجه ي قرژاله كاني ديكه نه بخت
خواره وه.

سهرنج:

په نديك ده ليت: نېرهي تير به كه سېكي ديكه وه ده نيت و خوی بريندل
ده كات.

میروله ههنگ

ههنگێك میروله یه کی بینی به ههزار فیلولو زهحمهت دهنگه جۆیه کی دهبرده شاره که یه وه، ههنگه که پێی وت: "بۆچی هێنده خۆت ماندوو دهگهیت، ئه مه چ باریکه تۆ ههلبژاردوو؟ وه ره خواردن و خواردنه وه و چێژو له زهتی من ببینه، ئه وهی من نه یخۆم ناچێته بهردهمی پاشاکان، هه رکۆیم بویت لێی ده نیشمه وه، هه رچیه کم بویت ئه وه ده خۆم." ئه مهی وت وه لفری به ره و دوکانی قهسابێک و له سه ر پارچه گوشتێک نیشته وه، قهساب چه قۆی به دهسته وه بوو لێیداو کردی به دوو که رته وه و که و ته خواره وه...

میروله هات قهپی له قاچی گرت و رایکیشا...

ههنگ وتی: "بۆ کۆیم ده بهیت؟"

میروله وتی: "هه رکه سیك به بایبونه وه له شوینێك دانیشیت که خۆی ههزی لێ بکات. له شوینێك ده مریت که خۆی نه یه ویت! ...
"جوامع الحکایات"

پاشایهك فرمانی كوشتنی دیلیكى دا... دیله كه له حاله تی ناومیدی دا
تیر جنیوی به پاشاكه دا. پاشا به یه كی له وهزیره كانی وت: "ئه و ده لیت
چی؟"

وهزیره كه وتی: "دوعا بۆ پاشا دهكات."

پاشا لئی خوش بوو.

وهزیریكى دیکه له دهرباری پاشا بوو ناکۆكى له گه ل ئه و وهزیره ی
پیشودا هه بوو وتی:

"خاوه نشکو ئه و دیله جنیوی به تۆ دا."

پاشا وتی: "تۆ راست ده كه یت، به لام درۆی ئه و وهزیره ی گیانی
كه سیكى له مردن رزگار كرد باشته ره له راستگویییه كه ی تۆ كه هۆی مردنی
كه سیكه."

سہ رنج

میرپہاوار دہ لیت:

لہ سہ د کہ س تہ نہا یہ ک کہ س بہ ہای نہ وہی مہ یہ گفتوگزی لہ گہ ل
بگہ بت، کہ واتہ لینگہ ری خہ لکی مہ رچی دہ لیتن با بلین، مہ موو کہ سیک
نازادہ کہ گہ مزہ بیت.

"سہ عدی شیرازی" دہ لیت:

ہیجگہ لہ راستی نابیت بوتريت
مہ موو راستیہ کیش نابیت بدرکیتريت.

کہ مدوی

مایہی سوود وەرگرتن لہ م پەندە، سەردەمیگە کہ سیک ناگای لہ
نہینیک بیت و درکاندنی مایہی دەر دەسەریی بیت، لہ م کاتە دا پیتی دہ لیتن
تو و شترە کە ت دیتوہ یان نا.

بەلام ریشە ی میژوویی نە م چیرۆکە:

پیاویک لہ بیابانیکدا بە دوای و شترە کە پدا دە گەرا، لہ نا کاو توشی
کۆپکی زیرە ک بوو، سۆراخی و شترە کە ی لہ و پرسى...
کۆپکە وتی: "و شترە کە ت چاویکی کوێر بوو؟"
پیاوہ کە وتی: "بەلێ، ئیستا پیم بلێ لہ کوێیہ؟"
کۆپکە وتی: "ئایا تايەکی بارە کە ی شیرین و تايە کە ی دیکە ی ترش
بوو؟"

پیاوہ کە وتی: "بەلێ، ئیستا پیم بلێ لہ کوێیہ؟"

کوړه که وتی: "من وشترم نه دیوه!"

پیاوړه که ناروخت بو، بیری کرده وه په ننگه نه م کوړه به لایه کی به سر
وشتره که پدا هینا بیت، کوړه که ی برده لای قازی و به سرهاته کی بز
گیرایه وه.

قازی له کوړه که ی پرسى: "ننگه وشتره که ی نه وت نه دیتوه چوڼ نه
تایبه تمه ندیانه ده زلنیت؟"

کوړه که وتی: "له پنگا شوین پنی وشتریکم بینى که ته نها پوشد
په لاشى به ک لای پنگا که ی خوار بوو، زانیم په ننگه نه و وشتره ی به م
پنگا پدا روشتووه چاویکی کویر بوبیت، پاشان بینیم لایه کی پنگا
میثی زیاتره و لایه که ی دیکه ی میثوله ی زیاتره، چونکه میث حزی ل
شیرینی و میثوله ش له ترشیی، بویه گشته نه م ناکانه ی په ننگه تایه کی
شیرینی و تایه که ی دیکه ی ترشی بیت."

قازی ثافه رینی له زیره کی کوړه که کړو وتی: "راسته تو بی تاوانیت
به لام زمانت توشی دهرده سهری کربیت. له مه به بولو و شتره که ت بیه
یان نه دیوه، بوو به په ندو باو... نه م په ندو کاتی کار ده کات که نقد و تر
هوکاری دهرده سهری ده بیت، ناسوده یی له که م بوبیدایه.

سهرنج:

فسه کانمان ده ستیان هیه! ده ستانیکی بریز که هندیجار گملا
که سیک ده گرن!

فسه کانمان پییان هیه! پییه کی گموره که هندیجار، شوینه ولریان

سەر دلتک جی ده مینیت و بۆ هه میسه ده مینیتته وه!
فسه کانمان چاویان هه یه! چاوانیکی رهشی قه ترانی که:
هه ندیجار له چاوی که سانیتتر ده پوانزو له شهرمیان هه لده کینشن.
با وریای فسه کانمان بین، چونکه قسه کردن به پیوانه کردن له بیده نگی
دژوارتره.

خاکه پایی، وانا قبول کردنی خه وشه کانی خۆت...
به هیزیه، به لام نه ک سهرکه ش.
میهره بانبه، به لام نه ک لاواز.
بوئیه، به لام نه ک چه نه باز.
خاکه رابه، به لام نه ک ترسنۆک.
مه غروریه، به لام نه ک خۆپه سه ند.

وابه سته یی و دلّبه سته یی

"وابه سته یی" واتا ده مه ویت،

"دلّبه سته یی" واتا ده مه ویت، ته نانه ت نه گه ر به که لکیش نه یه یت.

ماندیلّا ده لّیت:

من وابه سته یی نه و قه له مه گرانبه هایه ی سهر میزی کارکردنه که ی خوم،
به لام له قوتویه کی شینی کوندا دایده نیم که له سهرده می منالیدا
دلّبه سته یی بووم.

من وابه سته یی نه و میزهم که هه موو رۆژیک له پشتیه وه داده نیشم،
به لام دلّبه سته یی نه و ئینجانه بچوکه م که گولیکی کاکتوسی تیدا پوولوهر
له بهر په نجه ره ی ژووره که مدا دانراوه.

وابه سته بونه کان کۆمه لگه و فهرمه نگه و دایکان و باوکان فیر ده کاتر
په روه رده یان ده کات، به لام دلّبه سته بونه کان کاردانه وه ی "خودی
راسته قینه" ی منن.

سهرنج

دلّبه سته یی نه و که سانه به که خۆشت ده وین، نه ک وابه سته.

هه رگیز چاوه پوانی به یانیه کی خه یالّی مه به.

پشکی خۆت له "شادی ژیان" ی نه مرۆ بیه، فهرامۆشی نه که بت
"مه به ست" هه میشه "کوتایی پړگا" نیه! "مه به ست" چیژ بینینه له
هه نگاوانه ی هه لیان ده گرین!

پیپکه نه، نیگه رانی سبه ی مه به، له خهرمانی منو تو مشتێ "کا"
به جی ده میّنیت...

پیاویك سەرپيچىيەكى كىردو فەرمانى زىندانىكردنى دەرچوو.
دەستگىريان كىردو بىردىيان بۆ زىندان، ژنەكەى رۆشت بۆ لای يەككە لە
هاورئ دىرىنەكانى پيى وت: "بۆچى دەستەوسان دانىشتويت و هاوپيكت
بە پيىنج سالّ حوكم زىندانى كراوه، هەستەو هيمەتيك بۆ دەر بازبونى
بكە."

هاوپيكتەى هەستى بوپيى بىزاو شەويك بە دىوارى قەلاى زىنداندا
سەركەوتو بە ئەسپايى بەلاى پاسەوانەكاندا تىپەپى و خۆى گەيانە
قاوشى زىندانىەكان، پياوھ زىندانىەكە خۆشحال بوو. وتى: "هەر بژيت
خيراكە زنجيرەكانى دەست و پيىم بكەرەوھ، هەر ئيستا پاسەوانەكان دىنە
سەرمان."

بەلام هاوپيكتەى وتى: "دەزانى چ مەترسيەكم كىردوھ؟ بە دىوارى
قەلادا سەركەوتم، بەلاى پاسەوانەكاندا بە ئەسپايى تىپەپىم، بۆ پزگار
كردنى تۆ گيانى خۆم خستە مەترسيەوھ."

پاشان زنجيرەكانى كىردەوھ، بەرەو دەرگاكە رۆشتن هاوپيكتەى وتى:
"دەزانى چ مەترسيەكم كىردوھ؟ بە دىوارى قەلادا سەركەوتم، بەلاى
پاسەوانەكاندا بە ئەسپايى تىپەپىم، بۆ پزگار كردنى تۆ گيانى خۆم خستە

مەترسیەوه."

چوونە لای دیواری قەڵاکەوه کە بەگوریس خۆیانیان بەستەوه ناکر
سەرکەون، ھاوێشکە ی وتی: "دەزانی چ مەترسیەکم کردووه؟ بە دیواری
قەڵادا سەرکەوتم، بەلای پاسەوانەکاندا بە ئەسپایی تێپەڕیم، بۆ پزگار
کردنی تۆ گیانی خۆم خستە مەترسیەوه."

بە ھەر ناپەھەتێک بوو سەرکەوتنە سەرەوه، ھەر کە ویستیان ل
دیواری قەڵاکەوه خۆیان ھەڵدەنە خوارەوه ھاوێشکە ی وتی: "دەزانی چ
مەترسیەکم کردووه؟ بە دیواری قەڵادا سەرکەوتم، بەلای پاسەوانەکاندا بە
ئەسپایی تێپەڕیم، بۆ پزگار کردنی تۆ گیانی خۆم خستە مەترسیەوه."
پیاوێ زیندانیە کە ھاواری کرد: "پاسەوانان... پاسەوانان، فریام
کەوون، ئەم پیاوێ دەیهوێ بمرپێنێ!"

تا پاسەوانەکان ھاتن پیاوێ کە پراکێردبوو، بە زیندانیە کە یان وێ:
"بۆچی ھاوارت کردو لە گەڵ ئەو ھەلنە ھاتیت؟"
پیاوێ کە وتی: "پێنج سال لە زیندانی ئێوەدا بێم باشترە لەوەی تەمەنێک
لە زیندانی منەتی ئەودا بێم!"
سەرئێش:

لە ژياندا لە برسیتیدا بمریت، بەرگە ی ھەژاری بگریت، خۆت بخەیت
مەترسیدارترین مەترسیەوه، بەلام نەچیتە ژێر باری منەتی ھێ
کەسیکەوه، ھیچ کەسیک.

کێشانی باری ھەمائی کردن قورسو گران نیە، چوونە ژێر باری
نامەردانەوه گرتە...

بۇ كەسىك يارى بۆكسىن دەكات: ئەو ەيە دواى ئەو ەي دەكەيتە سەر زەوى، ەول دەدات دووبارە لە جيى خوى ەستيتەو.

بۇ پەرسىتارىك: ئەو ەيە لەوپەرى مەندويىتىدا لەگەل يەكەم نالەى نەخۇشيك بە بزەو ە لە ژور سەرى ئامادە يىت.

بۇ ئەو يارىزانەى پيشىبرىكىى راكردن دەكات: ئەو ەيە كاتى بىرسىنى لى برلوه دە مەتر زياتر را بكات.

بۇ سەريازىك: سەركەوتن بەسەر گردىكدايە بى ئەو ەي بزانيىت لەو ديوى گردەكەو ە چ شتىك چاوەپوانى دەكات.

بۇ مامۇستايەك: پونكردنەو ەي وانەيەكە بۇ قوتايەكانى بەو جۆرەى ەمويان بە جگەرگوشەى خوى دەزانيىت.

"ليۇنارىۆ نيومى" دەليىت:

پەنگە ەيتدە چالاک نەبم، پەنگە بە ەيز نەبم، پەنگە زيرەلەو تاياب نەبم، بەلام دەتوانم پابەندبم، بەو ەي كارەكان لە كەسانيتر باشتر نەنجام بدەم، ئەم كارە ەونەرى خۇ بوونو پابەندبونە بە خودى خۇمەو.

دەربازبۇن لە مەرگ

لە كاتى جەنگى يەكەمى جىھانىدا كەسىك بەناوى "توراما" بە خەستى
بىرىندىر بوو تواناى قسە كوردنى نە مابوو، بردىانە نە خوشخانەى تايىبەنى
سەريازى، پزىشكان دواى پشكىن بىردىانە ھۆلى نە شتەرگەرى، بەلام زىل
لە ژيانى ئاۋمىدىدا بوون، پاشان خستىانە لىستى مردوۋەكانوبە
پەرىستارەكانيان وت بىيەنە ھۆلى مردوۋەكانەۋە، "توراما" تىكرائى ئەم
قسەۋ باسانەى دەبىست، بەلام بە ھىچ جۆرىك نەيدەتوانى قسە بكان،
ئەۋ لە ھەمان شوۋىندا بىريارىدا ململانئى مردن بكان، ھاۋكات لەگەل
مردوۋەكاندا پاكشا بوو، لە ژىر لىۋەۋە دەيوت: "تۆ دەبىت بژىت، تۆ نابى
بمىت، نابىت ھەست بە ھىچ ئازارىك بكەيت!"

ئەم كەسە دەگىرپتەۋە كە: "ئەم رىستانەۋ زۆرىك لە پەيامە ئومىد
بەخشەكانم ھىندە ئوپاتكردەۋە كە سەرانسەر جەستەى داپۆشىم، ئاكو
ئوۋ رۆڭ دواى ئەۋە ھەستم كرد من زىندووم، بەۋ پەرى سەرسورمانەۋە
لەۋى بىردىانە دەردەۋە، دواى نە شتەرگەرى من بە ھۆى خۇباۋە پىيەرە
ئوۋبارە ژيانى خۆم بە دەست ھىنايەۋە، من ئەم ژيانەم بە قەرزارى تواناى

دەرونى خۆم دەزانم، گومانى نىيە گەر پەيوەست نەبومايە بەر پەوشەو
ئىستىنا منىش لەگەل مردووەکاندا بووم.

سەرنج:

خۆباوەپى، لە پاستىدا جۆرىكى "بەرنامە نوسى مېشكى مرۆفە" ل
نىوانى ئەم بەرنامە نوسى و کار پېکردنە، رشتەيەك چالاكى ئالۆز دىتە
كايەو، رەهەندى پەيوەستبوونى خۆباوەپى و گۆرىنى بۆ راستى،
رەوتىكە جىبەجى کردنى لە هەستە ناخەو سەرچاوە دەگرىت، رەفتارى
ئىمە مەلقولاوى خۆباوەپىەکانە. ئەوان لە سەرانسەرى ژياندا مەبونی
خۆيان بەسەر پەفتارەکانى ئىمەدا دەسەپىنن، ئىمە بە درىژايى رۆژ بە
ئەندىشەى جۆراو جۆرەو بەسەر دەبەين، ئەم ئەندىشانە لەناخو
دەرووندا جىگەى خۆيان دەگرن و حالەتى دەروونىمان پىك دەخەن، بۆيە
هېزى دەرونى هەر كەسىك پەيوەستە بەئاستى هەستە ناخى خۆيەو.
"ئىمىل كويى" يەكى بوو لەو كەسانەى پكاربەرى خۆباوەپى لە خۆيدا
كارا کردووە.

"من هەموو رۆژىك و هەموو ساتىك، لە هەموو پويەكەو باش و باشتر
دەبم."

نہایت

مه نمونی عه پاسی وه زیریکی مه بوو ناوی "عه جیب" بوو. لښکې به
 نه بیا پټکه وه هوون. مه نمون وتی: "نهینیه که به تو ده لیم که نابیت به
 که س هل بیت، من له موخته سه می برام ده ترسم نه وه که بمکوژیت و بیت
 خه لیده، بویه ده بیت ناگات لیی بیت."

پاش ماوه یهك "عه جیب" نهیینه كه ی بۆ موخته سه م ئاشكرا كرد، موخته سه م سوپاسی كرد. دواى ئه وه ی موخته سه م بوو به خه لیفه، رۆژی یه كه م له رمانیدا "عه جیب" له سێداره بدریّت، عه جیب گله یی كرد و وتی: "خاوه نشكۆ، من چاكه م له گه لّ كردیت و هه واداری تۆ بووم، من تۆم له مردن رزگار كرد، ئیستا تاوانم چیه، وا له سێداره م ده ده ییت؟! "

موعته سه م وتی: "تاوانی تو ناشکرا کردنی نهیئی مه نمونی برامه، تو که نهیئی که ی نهوت نه پاراست و ناشکرات کرد، من دواي نه وه چوئن متعانهت پی بکه م و نهیئی منیش ناشکرا نه که یت؟! " بویه موعته سه م له رمانیدا که عه جیب بکوژن!

سہرنج

راویڈ بہ ہزار کہس بکہ ونہینی خوت بہ کہس مہ لی۔

پسپۇرىكى ھەلسە ھە چوۋە لاي مامۇستايەك و وتى: "ھاتووم راي تو
دەربارەي ھەقىقەت بزانم." "پسپۇرەكە بۇ گە يىشتىن بە شوپىنى نىشتە جىن
بوۋى مامۇستا، بە ھەورازىكدا رىگەي بېرىبوۋ ئارەقى دەپشت، زۆر ماندور
بوۋ. مامۇستا وتى: "دانىشە، كەمى پىشوو بدە، من چام بۇ نامادە
كربوت، ھەموو شتىك بە جىيى خۆي، با چايەكە مان بخۆينەو، دواي
ئوۋ دەتوانىن قسە بىكەين. چا لە ھەقىقەت گرنگترە."

پسپۇرەكە نەيدەتوانى باوەر بىكات، ئايا ئەم پىاۋە شىتە؟ چا لە
ھەقىقەت گرنگترە؟ پاشان مامۇستا چاي نامادە كىردو ھىناي تىيى كىردو
ھىندە لە تىكرىن بەردەوام بوۋ تاكو پىر بوۋ پىزايە ژىر پىالەكە، بەلام ئەو
بىدەنگ بوۋ، بەلام كەزانى ئەوا ژىر پىالەكەش پىر بوۋ خەرىكە دەپىتە
سەرزەوى، وتى: "بەسە، چى دەكەيت؟ بۆچى ھىندە پىرى دەكەيت؟ من
پىالەكەم پىرەو چىتر جىيى چاي دىكە نابىتەو!" مامۇستا وتى: "ھىندە
سەرنجى پىالەكە دەدەيت، ھىندە سەرنجى زەينى خۆت نادەيت، زەينى

تو ئۆزى پەرە، تەنھا كەلۈپەلى كۆن و سىۋاۋى تېدا دەبىنم، ھاۋكات نىز
دە خولزىت ھەقىقەتەش بىخەتە سەرىي؟ دەبىت پەۋبەرىكى بىچۈكىش بىز
ھەقىقەت دىروست بىكەيت تاكو نەۋىش جىگەى بىبىتەۋە."

سەرنج:

ئەندىشە ۋەكو تەپو تۆزۈ غوبارىكى بەردەۋامە، ئۆزىك لە مۇۋەكان
ھىندە پەرن لە ئەندىشە چىتر شوپىنىكى بەتاللىان نىو ناتوانن شتىك بىخەن
دەرونيانەۋە، ئەمە حسابىكى ئاسانە، گەر دەتەنەۋى شتىك بۇ دەرونتان
زىاد بىكەن، دەبىت روبەرىكى بىچۈكى بۇ تەرخان بىكەن، "ياساى بۆشايى"
ئۆزى خەلكى دەرونيان ھىندە بە ئەندىشە پەركىدوۋە، كە چىتر ھىچ
شتىك ناتوانىت بىچىتە ئوۋرەۋە.

لە ياساى "بۆشايى" رامىنن:

ياساى بۆشايى يەككىكە لە بەھىزىرىن ياساكانى توانايى، ھەرچەند كار
پىكرىنى باۋەرىكى دىلرەنەۋ بويىرانەى دەۋىت تا بتوانى بىروبوۋەكى
دروپنە بىكرىت، كاتى كەسىك راستگويانە لە پى بىخەتەۋەرىدا دەكۆشىت،
تەنھا بە توانايىيەۋە بىر دەكەتەۋە، كەچى ھىشتا شىكست دەخوات، ديارە
بەھۋى ئەۋەپە ياساى بۆشايى بەكار نەھىناۋە، بۆشايى لە بىنەرەتدا بەم
شىۋەپە:

"ئەگەر لە ژياندا خولزىارى بە ھەرەپەكى مەزىن، بە خىرايى بۆشايى
دىروست بىكەن، تا بتوانن بەھەرى دلخولزى خۇتان مەۋگەر بىكەن!"

پوئنتەر: خۆت لە بەلای ئەوەی ناخوازیت رزگار بکە، تاكو ئەوەی دەخوازیت شوێنێک بکەیتەو، ئەگەر لە تاکی جەگانتدا کۆمەڵە جلو پۆشاکێک هەبە چیتەر گونجاو نین، ئەگەر لە مالهووە یان لە شوێنکارەکتدا کەلوپەلێکت هەبە کە چیتەر بەکاریان ناھێنیت، ئەگەر لە نیوانی دۆستانو ئاشنایاندا کەسانێکت هەبە کە چیتەر تێکەڵاوی و بەرکەوتنی ئەو کەسانە بۆ خۆت بە شیاو نازانیت، هەموو شتێک و پەییوەندی ئاشکراو شاراوەیی نا پێویست لە ژيانەت بکەرەووە دەرەووە، باوەرپت بەو هەبێت کە هەموو ئەو شتانەیی بەراستی دەتەوێت و ئارەزووی دەکەیت بە دەستی بێنیت، بێگومان تاكو لە بەلای ئەو شتەیی کە ناتەوێت خۆت رزگار نەکەیت، ناتوانیت هەست بەو بکەیت کە بەراستی چ شتێکت دەوێت.

لە ئەزمونەکانی ژيانەووە دەگەیتە ئەو ئاکامەیی هەر کاتێت توانیت بەهرەیی دڵخوازی خۆت مسۆگەر بکەیت بەو ھۆیەووە دەبێت دەستبەرداری شتێک بیت، بۆ ئەوەی جێیەک بۆ خواستەکت چۆل بکەیت.

بەدی ھێنان و داھێنان

پیاویک چوو بەبانکی "مۆنھاتن" لە نیویۆرک تۆبەییەکی لە ئامییری سەرگرتەنە کە وەرگرت، کاتێ ژمارەیی تۆبەکی لە بلەند گۆکەووە راگەبەنرا، چوو بەردەمی کارمەندی بانکە کە و پێی و ت بۆ ماوەی دوو ھەفتە دەبەوێت سەفەریکی بازەرگانی بکات بۆ ئەوروپا، بۆیە بە پەلە پێویستی بە فەزەریکی پێنج ھەزار دۆلاریی خێرا ھەبە، کارمەندە دیقەتێکی سیمای

پياوړه كېدلو وټي: "بۇ پېندانى قەرز پېتويستى به به لگه نامو وگره نتيبي
ده بېت پى بېت." پياوړه كې به خيږايى ده ستيكرد به گيرفانيداو سويچى
تۆتۆمبېله فيراريه نوييه كې كې له به رده مى بانكه كېدا پايگرتېسو دايه
ده ستي كارمېنده كې، سه رۆكى بانك دواى هاوتا كړدنې به لگه نامو كان
قەرزە كې يان بۇ په سەند كړد، نه وېش تەنھا بۇ دوو هفتە، كارمېنده كې
تۆتۆمبېلى پياوړه كې هينايه پارکينى بانكه كې وه.

وهك بريار سوو پياوړه كې دواى دوو هفتە كې پاڼه وه، پېنج هزار
دۆلاره كې وه زلرو پېنج سەد دۆلارى سوودى قەرزە كې دايه وه به بانك،
كارمېندى بانك پويكړده پياوړه كې له سەر قسەى سه رۆكى بانك وټي:
"له وې بانكه كې ئيمەت هەلبژارد بۇ قەرز سوپاسى بى پايانت ده كېن،
ئيمە ليكۆلېنه وه مان له باره كې تۆوه كړدو بۆمان ده ركوت كې تۆ مۆلتى
مليۆن تيريت، به لام من تەنھا يەك پرسىارت لى ده كېم، به م هەموو
سەروەتو سامانە تەوه بۆچى خۆتان ماندوو كړد پېنج هزار دۆلار قەرز
وه ريگريت؟"

پياوړه كې سه يركى كارمېنده كې كړدو وټي: "تۆ تەنھا پېم بلى له څ
شوينيكي نيويوركدا ده توانم تۆتۆمبېليكي دوسه دو په نجا هزار دۆلارى
بۇ دوو هفتە به دلنښاييه وه تەنھا به هزارو پېنج سەد دۆلار پاكړم؟"
كه وړه يەك ده لېت:

نه كېر ژيان به چيژو داهينان وه نه بېت، كه ليك ناپره حەت و جورېك خۆ
كوږيه كې.

کیشه‌کان بکه‌ن به نوقل

کریستوفر کۆلۆمب، له شاری جینوای ئیتالیا هاته دنیاوه، له ته‌مه‌نی پانزه‌ ساڵیدا بووه مه‌له‌وانی که‌شتی، جاریک که‌شتیه‌کی که‌شته که‌نار توانی ته‌نها به ته‌خته‌یه‌کی مه‌له‌کردن خۆی بکه‌ینیته وشکانی، له‌سه‌رده‌می ژیا‌نی ئه‌ودا هه‌موو له‌و باوه‌په‌دا بوون زه‌وی ته‌خته، به‌لام کریستوفر کۆلۆمب باوه‌پری وابوو زه‌وی خپه. ته‌نانه‌ت له باسه‌کانیدا ده‌یوت مانگو خۆریش خپن، ئیدی بۆچی زه‌وی خپ نه‌بی‌ت، خه‌لکی پیا‌ن ده‌وت ئه‌گه‌ر زه‌وی خپه له‌سه‌ر چی وه‌ستاوه؟ ئه‌و ئاماژه‌ی به‌م خاله ده‌کرد ئه‌گه‌ر له ولاتی پرتوگاله‌وه به که‌شتی به‌ره‌و مه‌غریب بروات ده‌توانی بگاته ئاسیا، به‌مشیه‌یه سه‌فه‌ری دۆزینه‌وه‌که‌ی ئه‌و لی‌ره‌وه ده‌ستی پیکرد، له سه‌ره‌تای ئه‌م سه‌فه‌ره‌یدا پوبه‌پوی که‌لی گرفت بویه‌وه، برسیتی چه‌شت، هاوسه‌ره‌که‌ی له ده‌ستدا، هاوپی‌کانی پیا‌ن ده‌وت شی‌ت و لی‌ی جیا‌بوونه‌وه، سه‌ره‌نجام توانی سه‌رنجی شا‌ژنی به‌ریتانیا کیش بکات به‌چاودی‌ری هه‌موو لایه‌ک ئه‌و سه‌فه‌ره‌که‌ی خۆی ده‌ست پیکرد، هه‌موو ئه‌و مه‌له‌وانانه‌ی له‌که‌لی بوون چه‌زیک‌ی ئه‌وتۆیان له‌م سه‌فه‌ره نه‌بوو، به‌لام کریستوفر کۆلۆمب ناچاریکردن که له‌که‌لیدا برۆن، به تی‌په‌پینی پینچ رۆژ دوا‌ی ده‌سپیک‌ی ئه‌م روداوه، ئه‌و به‌له‌مه‌ی که ئه‌وانی هه‌لگرتبوو ته‌نها له به‌له‌میکی ماسیگرتن که‌می که‌وره‌تر بوو، که‌وته سه‌ر ئاوو هه‌ر ساتی ئه‌گه‌ری تی‌کشکانی هه‌بوو، ماوه‌یه‌ک دوا‌ی

نەو قىبلە نەماکەى لە کارکەوت، سەربارى تىکرای ئەم ناھەمواریان
کریستوفر کۆلۆمب تەسلىمى شکست نەبوو، نوای برینى مەودای ۲۳۰۰
میل، سەرەنجام لە رۆژى ۱۲ ئۆکتۆبەر ۱۸۴۲ گەشتە مەبەستە
شاراوەکەى، دیارە نەیتوانى بچیتە ئاسیاو، بەلام ئۆزینەو یەکی باشترى
مستۆگەر کردو نوای ئەو وەك ئۆزەرەو ی کیشوهرى ئەمریکا لە مینشوترا
بە نەمرى مایەو.

سەرنج:

"ناپلیۆن هیل" دەلیت:

کەسانى ئاسایى، بە ئەزمونکردنى یەكەم شکست دەست لە هەلدان
ناکێشنەو، هەر بۆیە لە ژياندا پوبەپوى گەلى کەسانى ئاسایى دەبینەر،
بەلام تەنها یەك "ئەدیسۆن" دەبینینەو.

"فى. جى. ئیسواران" دەلیت:

بۆ پوبەپو بونەو ی ئاستەنگەکان دوو پرێگەمان هەیه: دیتزو تەسلىم
بوون، بە سوود بینین لییان، کەسێك دەتوانییت بەسەر گرتەکاندا زال
بیئتو لە قازانجى خۆى بەکاریان بیئیت، شاخەوانێك تاشە بەردێك لە پیش
خۆیەو دەبینیت، پێیدا سەردەكەویت، تاشە بەردێك دەبیته شوتەر
پشوووانى، هەموو شتێك لە لوتکەدا کورت و بچوک دەبیتهو، ئەگەر ئەو
شتە وەك ئەو ببینیت کە دەبیئت زال بیت بەسەریدا. بەلام ئەگەر لە
ئاستەنگەكە وەكو پتویستیهك بروانییت ئەو کاتە دەچیت بە
پیشوازیەو.

دھیت به زیر بنوسریت

• نه گهر زوړیش خاکي بیت، وا ده زانن تو زموږ به سریت
تیده پېرن.

• مسقالیک نالتون له چندین تاشه بهرد دهر ده هینریت.

• سرکه وتن له هاوسه رگړیدا، په یو مست نیه بهر وی کسیتی
گونجاو بو خومان بدوزینه وه، به لکو په یو مست بهر وی که خومان
کسه گونجاوه که بین.

• نهو کسه ی په کجار په یمانی شکاند، هر گیز متعانی پر مه که.

• چیژی باش بوون، له چیژی هر شتیکی بیک زیاتره.

• هندی له مرینه کان ته مهنیک بریژه ده کیشیت.

• به یی عشق دمتوانیت بیه خشیت، به لام به یی به خشین تاتوانیت
عاشق بیت.

• جیاولزی نیولن "باشه و تایابه" که میک همولی زیاتره.

• جیاولزی نیولن بچوکی و منالی، بچوکی هرلش نه بوونو. منالی

پاكىزەيى، ھەولبەدە منال بېت.

• شادى ھەترىكە ناتوانىت بېكەيت بە خەلكىەو، مەگەر ئەوئى
تەنۆكەكانى لە خۆت بەدەيت!

• ئەوئى دەبېتە ھۆى خەنگاندەن، نوقم بوون نىە لە ئاودا، بەلكو
مانەوئەيە لە ژىر ئاودا!

• يەكەك لە كەشە گەورەكانمان ئەمەيە، وا دەزانىن تەنھا
ھەلبىزاردنى ئىمە كەنالى تەلەفزيۇنە.

• بۆ بەپىوئەبردنى كارى خۆت، سەرت بە كاربېنە، بۆ بەپىوئەبردنى
خەلكى، دلت بەكار بېنە.

• ئەو كەسەي دەپەوئى ھەمىشە چەپلەي بۆ لىبەدەن، تەوايى
خۆشەختى خۆى دەخاتە دەستى كەسانى ترەو.

• ھەندىجار دەبېت بەدەورى خۆتدا دىوارىكى تەنيايى بېكىشېن،
ئەك بۆ ئەوئى كەسانىتر لەخۆت كۆ بکەيتەو بەلكو بۆ ئەوئى بزانىن
گرنگى بە كى دەدەيت ئەو دىوارە بشكىنن.

• ھەرگىز بە خويىندەنەوئى كىتېبىكى ئامادەکردنى خوارىن تېر
نابىت، كەواتە پەوئەپەوئى ھەستى خۆت بە قەبارەي خويىندەنەوئى كەردار
پىكرىنى بېپۆ.

• ئۆدەي خەلكى تەمەنىك دەچن بۆ پاوئە ماسى، بەلام ھەرگىز
لەو تېناگەن كە ئواي ماسى نەكەوتوون!
• كاتى مەدالىيە شەرەف مەسۇگەر دەكەيت، ئەزمونى جەنگ
كەربىت.

• نەگەر دەتەوی کارینکی ئاسان، زۆر بە گران دەرکە ویت، هەمیشە
بوای بخە.

• لە پانتایی خەیاڵ و ئەندێشەدا بالاتر لە سەرکەوتنەکان و نزمتر لە
شکستەکانی خۆت مەپۆ.

• بۆ ئەنجامەدانی کارێک دەتوانیت ۱۰۰۱ بیانوی بێنیتەوه، بەلام
بۆ ئەنجامدانی ۱۰۰۱ کار بەک بیانو بەسە.

• هەمیشە کۆتایی هەموو شتێک باش دەبێت، نەگەر نەبوو، بزان
هێشتا کۆتایی نەهاتوو!

• کاتێ بە یەک پەنجە ئامازە ی پەخە بۆ کەسێک دەکەیت، جوان
ببینە سێ پەنجە ی دیگەر پەوی لە خۆتە!

• زۆرێک فێربوون چۆن دەرامەتی خۆیان باش بکەن، بەلام هێشتا
فێرنەبوون چۆن بە باشی بژین.

هرگیز له گردنی خیر دوا مهگهوه

پیاویک نقد حهزی ده کرد کوپنکی مه بیت، چووه شویننکی پیرۆز
پارابهوه: "خودایه... نه گه رته نها کوپنکم پی بیه خشیت پینج سهد دینار
ده که م به خیر!"

پیاوه که ناواته کی به دی هات، خودا کوپنکی پی به خشی، پیاوه که له
خوشیدا نه یده زانی چی بکات، مه میشه بیر له بریاره کی ده کردهوه
ده یوت: "ده بی زوو نه زده که م بکه م، هرچونیک بووه پینج سهد دیناره که
بده م."

نقد به نووسی باوه پی گورا به خوی وت: "بوچی ده بی پینج سهد دینار
بده م؟ به لای خولو پینج سهد دینارو په نجا دینار چ فره قیکی هه به؟
هه موو دنیا مولکی خوابه، من ته نها په نجا دینار ده که م به نه زرا!"

نه مجارهش باوه پی گورا وتی: "په نجا دینارو پینج دینار چ فره قیکی
هه به، وده وده هاته سهر پینج سیو، چووه لای سیو فروشیک پینج
دله سینوی هه لگرت، سیو فروشه که دلوای پاره کی لی کرد، نه وک

نډه ويست پاره يه ك بدات، ريگه ي گرتنه به رو چوو بؤ بؤ لای باخه وانی
سيوه كه، چونكه له ريگه دا پيالووه كانی درابوون ده ويوست له بری پاره ي
سيوه كان سي دینار بدات، باخه وان پي وټ: "گر ده ته وي به نرخیكي
مه رزان سيو بكریت ده بي خوت بجیت سيو بچنیت."

پیاووه كه به م پيشنیاړه دلخوش بوو، به سهر دار سيويكدا سهر كه وټ، تا
نيستا كاری وای نه كړد بوو، له دره خته كه بهر بويه وه، نيسكي پي
له چنډ لایه كه وه شكا، بويه ناچار بوو بؤ چاره سهر پينج سهد دینار خرج
بكات.

نه لبومي نامانجه كان

من له سالی ۱۹۷۷ بيوه ژن و دايكي سي كچی بچوك بووم، كړی خانوو
كړی قهرزی ئوتومبیل و بژیوي ته نگیان پی ه لچنیبووم، ده مويست
خونه كانم به دی بيم.

شه ويك به شداري سيميناريكم كړد، كه وتاربيژه كه دهر ياره ي بنه ماي
"خه يال و نه ينی ژيان و راسته قينه" ده دوا، وټی ناخی مړوځ له
ويئا كړد نايه، نهك له قسه و بير كړد نه وه كانيدا، بويه هر ئاره زوويه كمان
هيه گر به شيوه يه كي زيندوو له ناخو زه ينی خوماندا ويئای بكه ين،
ده بيته هه قيقه ت و راستي.

نم چه مكه نه وایه كي له به دی هيئان له دل و دهر ونی مندا كارا كړد،
خوم نم راستيه م ده زانی: "خودا ئاره زووی دل كهان به دی ديئيت." و
"مړوځ هر نه و شته يه كه بيري لي ده كاته وه."

بىر يارمدا دوعا نوسراۋە كانم بگۆپم بە وئە، بە بېرىنى ئەو وئەنە ل
گۇزارو رۇزنامە كانداۋ كۆ كىرنەۋە يان كە نوئەرى ئارەزۋە كانم بولۇن
كىرمە ئەلبومىك ۋە ھىۋارە لە چاۋە پوانىدا بوم.

ئەو وئەنە ي كۆم كىرەنەۋە بە جوانى دەرگە وتىۋون كە بىرىنى بولۇن
لە: پىۋىكى قۇز، خانمىك بە جلى بوگىنى ۋ پىۋىك بە جلو بەرگى
زاۋايىەۋە، چەپكە گولە كان، ئەلماسى ناياب، دەرگە يەك لە دەر يارى
كارابى، مالىكى جوان، كەلو پەلى تازە ي ناۋمال، خانمىك بەو زوانە بۆن
جىگىرى كۆمپانپايەكى گەۋرە، دەمويست يەكەم جىگىرى سەرۋىكى ئەو
كۆمپانپە خۆم بم.

نەزىكە ي ھەشت مانگ دواتر، بە يەكەك لە شارپىكانى كاليفورنىادا
دەرۋىشتم، لە ناكاو ئۆتۆمبىللىكى سۈرۈسپى كادىلاك بەتە نىشتىدا
تىپەپى، شۇفىرەكە ي نىگايەكى كىردم ۋ بىزە يەكى كىرد، مەنىش بىزە يەكەم بۆ
كىردەۋە، چۈنكە ھەمىشە مەن بىزە لە سەر لىۋە كانم بوو.

ئەمە واكىرد ئەو شۇفىرە چەند كىلۇمە ترىك شوپىنم بىكەۋىت، سەرەنجام
كارمان گەشتە ھاسەرگىرى، رۇزى يەكەم دۋاى بەستىنى يەكەم ئۇۋان،
ئەو چەپكە گوللىكى گەۋرە ي بۆ ھىنام، دۋاى ئەۋە ھەستىم كىرد ئەو
سەرگەرمىەكى تايىبەتى خۇي ھەيە، سەرگەرمىەكە ي كۆ كىرنەۋە ي
ئەلماس بوو، ئەو بەدۋاى كەسىكدا دەگەپرا ئەۋانە بە شىۋە يەكى ناياب پىك
بخات بۆيە لاي خۇي دايمە زىراندەم، نەزىكە ي سى مانگ بەرلەۋە ي
ھاسەرگىرى بىكەن، جىم پىي وىم: "مەن شوپىنكى خۇشەم بۆ بەسەر بىردىنى
مانگى ھەنگۈينى ئۆزىۋەتەۋە، دەچىنە دەرگە ي "سەنت جان" لە نەزىك

بەم مەشقە سادەيە، ئەندىشەكانتان دەگۆپىن بۆ راستى، خواستى
مەحال بوونى نىيە، فەرامۆشى نەكەن خودا بەلىنى بە بەندەكانى داوہ،
ئارەزووەكانيان بەدى دىنىت.

"گلنا سانسریری"

سمرنج:

دەريارەي نەو چىرۆگەي سەرەوە چەند خالىكى ديار دەخەينە روو:

- بۆ بەدى ھىتەنى بەختە ۋەرىۋ سەرگەۋتەن، ھەبۇنى ئامانچ،
پىۋىستىيەكى بىنەپەتتە، زۆرىك لە مۇۋەككەن بە بى ئامانچ بەبۇي
بەختە ۋەرىدا دەگەپتەن، بى ئەۋەى بزانن چىان دەۋى، چ
توانايەكىان ھەيە، چۆن سوۋد لە تواناكانيان بىيەنن، ۋەكو
شاخەۋانىك كە بىەۋى لوتكەيەكى بەرز بگىرەت، بەلام نەزانن كام
لوتكەيە؟! ناۋو نىشانى تايىەتى نەزاننەت، سەيرە لوتكەيەك
بەدەست كەسەك نەزاننەت ۋە يىناسىت بگىرەت. ھەبۇنى ئامانچى
دىارىكلارۋ خواستەن، قۇناغىكى بىنەپەتتە مسۆگەركەرنى
بەختە ۋەرىە، پەنگە بىتۋانى بى ئامانچى ۋەكو "جەستەى بى
رۇج" يان "سەرى بى جەستە" بچۈپتەن، ھەرچەند ئەم ئامانچە
پونترو دىارتە بىتە ۋە پەردەى زەينماندا باشترو زىاترو ۋىنەى
بكىشەرت، بەدى ھاتنى زىاترو دەپتە.

- ئامانجەكان دەيىت لە زەيندا جيگەي تايپەتيان بو تەرخان
بكرىت، ويئەي جوان و ناياب يىت، ھەرچەند جوان و نايابتر يىت،
بەھيزتر دەيىت.

مانمودو نه بونه ناوی "مهنگ"

بايه زید به ستامی، به يه کيک له يارانی که باوه پي و ابو مرؤډ بؤ نه وهی
نه بيته "گوماو" مهنگ نه بيت پيويسته سهيرانو سه فەر بکات، وتی:
"نهی نه حمەد، تاکه ی خهريکی سه فهرو گه پانی دنيا ده بيت؟"
نه حمەد وتی: "نهی شیخ، نه گه ر ناو له شوینیکدا وهستا مهنگ
ده بيتو بؤگن دهکات!"
بايه زید وتی: "بؤچی نابيته دهريا، تاکو نه بيته ناوی مهنگو بؤگن
نهکيت؟"

سهرنج:

دهرباره ی نهوشته ی که نايزانيت هينده نيگه ران مه به، به لکو زياتر
نيگه رانی نه وزاينه به، که واده زانيت راسته، به لام مه له به.

نەلقە

رۆژىك دىزىك چۈۈە مالى پىاويكى پىرۋى ئاينىيەۋە. خاۋەن مان
بەھاتنى دىزەكەي زانى، بەلام كە ھەستى كىرد دىيارە خۇي و مالر
منالەكەي چەند رۆژىكە برىسېن و كەسىكى ھەزارو دەسكورتە. پىيى وت:
"لەو چەكەجەيەدا نەلقەيەكى گرانبەھاي ھاوسەركەمى تىدایە، بىبەو برۆ
پىش نەۋەي نەو بزانتىت، ھىوادارم خوا لەم ناپرەھەتە رىزگارت بىكات!"
دىزەكە نەيدەتوانى باۋەر بىكات، پاش نەۋەي دىلنیا بوو لەۋەي پىاۋەكە
نەخەوتوۋە راست دەكەت، نەلقەكەي ھەلگىرت و رۆشت، پاش كەمىك
ژنەكەي لە خەو ھەستاۋ خەمى نەمانى نەلقە گرابەھاكەي بوو، زۆد بە تىن
دەگىرا، ھاۋارى دەكرىو بە ھاوسەركەي وت: "نەلقە نەلماسە پىنج ھەزار
نۆلارى كەم دىزاۋە."

مىردەكەي وتى: "من نەمدەزانى نەو نەلقەيە ھىندە گرانە." پاشان بە
پاكرىدن و ھاۋاركرىدەۋە دۋاي دىزەكە كەوت، دىزەكەش لە تاۋ نەۋەي
ۋايدەزانى كە خاۋەن مال لەو بەخشىنەي خۇي پەشىمانە، خىراتر
پايدەكرد بۆ نەۋەي دەسگىرى نەكەت.

سەرەنجام خاۋەن مال دىزەكەي گىرت و وتى: "براكەم، من بۆيە دۋاي تۆ
كەۋىم پىت بلىم نەو نەلقەيە گرانبەھايە و نىرخەكەي پىنج ھەزار نۆلارە،
نەۋەك بە ھەردان بىفروشىت!"

دزه كه چاوه كاني پرې بوو له فرميسك، له پرې خوى له بهرامبر
نه زمونځي نويدا دپته وه، عه شقيك پيشتر هرگيز وينى نه بوو،
به مشپوه به پرفتاري پياوه نايښه كه كارى تيكردو ده سته جى ژيانى
گرې، هستى كرد بوته كه سيكي ديكه، ده سته و داميني پياوه نايښه كه
بودوتى: "بمبه خشه، وهك خزمه تكاريكي خوت قبولم بكه!"
سهرنج:

نه و پياوه به موى باوه پو بيخه وشى راسته قينه وه بو خدا ده ژيا، نه و
به رپه پى نيمانه وه خوداى خوشده ويست، عه شق بو خدا، ملكه چ كردنه
بو خواسته كاني نه و، له بهرترين خواسته كاني خدا به خشينه وهى عه شقه
به هاوسيكان، هه مان نه و عه شقه بيگرېدو خه وشهى نه و به خشيويتى به
به نده كاني خوى.

"سوزان جيفرز" ده لټيت:

تو كيتيت؟ تو خاوه نى هيژيكي دهرنيت بو دروستكردنى به هه شتى
سهرزه وي و ده توانيت به شيكي بده يته نه و كه سانهى له ژياندا په يوه ستى
پيانه وه.

"جى. پى. فاسوانى" ده لټيت:

كاني عه شق ده به خشن، باشترينه كاني ناخى خوتان ده پشكوين.
له ناخى هر كه سيكدا فريشته گلى هه به تاكه نارهنويان نه هه به
نډيك بينه دنياوه.

"رهنولد نيبور" ده لټيت:

به خشين مه به ستى بڼه پرتى عه شقه.

بزه که چاوه کانی پر بوو له فرمیسک، له پر خوی له به رامبر
نه زمونیکې نویدا دینه وه، عه شقیك پیشتر هرگیز وینه نه بوو،
به مشپوه به پرفتاری پیاوه ناینیه که کاری تیکردو ده سته جی ژیا نی
گوپی، هستی کرد بوته که سیکی دیکه، ده سته و دامینی پیاوه ناینیه که
بروتی: "بمبه خشه، وهك خزمه تکاریکی خوت قبولم بکه!"
سهرنج:

نهو پیاوه به هوی باوه پرو بیخه وشي راسته قینه وه بو خودا ده ژیا، نهو
به وپه پری نیمانه وه خودای خوشده ویست، عه شق بو خودا، ملکه چ کردنه
بو خواسته کانی نهو، له به رترین خواسته کانی خودا به خشینه وهی عه شقه
به هاوسیگان، هه مان نهو عه شقه بیگریدو خه وشه ی نهو به خشپویتی به
به نده کانی خوی.

"سوزان جیفرز" ده لیت:

تو کییت؟ تو خاوه نی هیزیکې ده رویت بو دروستکردنی به هه شتی
سهرزه وی و ده توانیت به شیکې بده یته نهو که سانه ی له ژیا ندا په یوه سته
پینانه وه.

"جی. پی. فاسوانی" ده لیت:

کاتی عه شق ده به خشن، باشرینه کانی ناخی خوتان ده پشکوین.
له ناخی هر که سیکا د فریشته گه لی هه یه تاکه ناره زویان نه هه یه
نقریک بیته دنیاوه.

"رینولد نیبور" ده لیت:

به خشین مه به سته بنه پرتی عه شقه.

نه فرخت

پياويك له ړنگه ي راستي ژيان لاپي بوبوو، هاوسه ره كه ي يو وه رگرتني
رېنمايي همو روژنيك ده چوو په رستگه و گوڼي له قسه و ناموزگاري
قهشيه ك ده گرت، به لام ميړده كه ي نه م كار ه ي به دل نه بوو، روژنيك نه
پياوه هاته كنيسه كه و به قهش ه ي وت: "نه گه ر ده زاني من چند رقم له
تويه!" قهشه، كه سيكي خاكه پلو به نارام بوو، به ميهره بانيه وه له
پياوه كه ي پولني و وتي: "نه گه ر ده زاني من چند قوم خوشده وي!" نام
قسه يه كاردانه وه ي دروست كرد، پياوه كه به چاوي پر له فرميسكه وه
هاته به رسمي وتي: "بمبه خشه، من تاوانيكي گه وړه م كرد!" نه و كاته
ژياني پياوه كه گورپا، همو روژنيك له گه ل ژنو مناله كاني ده چوو نه
په رستگه يو عياده ت.

سهرنج:

نه فره تو پو و كينه، به نه فره تو قين پوچهل نابيتته وه، نه نها به
عشق ده تواني نه فره تو پو و كينه له ناو ببريت!
"جي. پي. قاسواني" ده لئيت:
"عشق" ته له سكو به، "رق" ميكرؤسكو به.

"نهو" بیدار بکهرهوه

پیاوړیک له مالیکدا که گپی گرتبوو خه وتبوو، فریادپه سان هرچند
هرلیاندا له په نجرهوه رزگاری بکه نه یانتوانی. چونکه نه و نذر
که نه و فورس بوو. کاتی هه موو دهسته وسان بوون، که سیک پیشنیاریکی
کرد: "بیداری بکه نه وه خوی دیته دهرهوه!"

سهرنج:

دونالد والش، دهلیت:

له وه دهچیت له ژیانی مروه کاند که سانیک هیه نازان که نازان،
نهوانه وهکو منالن، نهوانه په روه رده بکه، نهوانه ی نه زان، به لام نازان
که نه زان، نهوانه تامه زروو به په روشن، نهوانه فیر بکه. نهوانه ی نه زان،
به لام واده زان که ده زان، نهوانه مه ترسیدارن، لهوانه دوه په ریږیه،
که سانیک هه ن که ده زان، به لام به خویان نازان که ده زان، نهوانه له
خونی شیریندان نهوانه بیدار بکهرهوه، که سانیک ده زان، به لام وا خویان
ده رده خن که نازان، نهوانه هونه رمندن، له گه ل نهوانه دا گشت و
سیران بکه، که سانیک ده زان و ده زان که ده زان، شوین نهوان مه که وه،
چونکه نه گه ر به خویان بزنان که ده زان، پییان خوش نیه شوینیان
بکه ویت، به لام به وردی و دیکه ته وه گوی لهوانه بگره و بزانه چ شتیکیان
هیه بۆ وتن. چونکه نه و که سانه نه وه ی تو دیزانیت به یادی تو
دیننه وه، نهوان به و هویه وه بۆ تو نیردراوون، تویش به هه مان بیانو
نهوانت بانگ کرسوه.

بهره خوداییه‌گان

پیاوړېک پېشه‌کې خاویښکړنه‌وه‌ی که‌نار دهریا بوو، روژانه بریکسې نذر
له سده‌فې شکاوو بۆگه‌نی له که‌نار دهریا‌که کؤ ده‌کړده‌وه، به‌رده‌وام
جنیو نه‌فره‌تی ده‌کړد، چونکه کاره‌که‌یان لی‌گران کړدبوو. ه‌موو روژو
کؤی ده‌کړنه‌وه‌و به بی‌زاری و ناپه‌سه‌نیه‌وه نه‌م کاره‌ی ده‌کړد.

روژیک په‌کېک له هاوړپیکانی پټی وت، خوی له به‌لاو ناپه‌حه‌تی نه‌م کاره
دهرباز بکات، نه‌و به پیزانین و سوپاسه‌وه پېشنیاره‌کې په‌سه‌ند کړد.
سالی‌ک دوا‌ی نه‌وه ه‌ردووکیان په‌کتریان دیته‌وه، نه‌و هاوړپ دیرین
داوه‌تی کړد بؤ کوشکه‌کې خوی، کاتې که‌گه‌شته‌ن کوشک، نه‌و پیاوړی
کاری خاویښکړنه‌وه‌ی که‌نار دهریا بوو نه‌یتوانی باوه‌پ به‌م ه‌موو
سه‌روه‌ت و سامانه‌ بکات، لی‌پرسې چؤن توانیویه‌تی نه‌م سه‌روه‌ت
سامانه‌ به‌ده‌ست بی‌نیت. هاوړپ ده‌وله‌م‌نده‌کې وتی: "من نه‌و دیاربم
وه‌رگرت که‌خودا ه‌موو روژیک به‌تؤی ده‌به‌خشی و تؤ لی‌نارازی بویت،
له‌تیکرای نه‌و سه‌ده‌فانه‌ی تؤ جنیوت پی‌ده‌دا مرواری شاروه‌ه‌بو!"

سهرنج:

نۆدجار دیاری و به‌هره خودا پېداوه‌گان، له قولایی ماندویتی و نازاره
ناخوشیه‌کاندا ه‌شار دراوون، نه‌وه خودی نی‌مه‌یه نه‌و به‌هره‌و خه‌لاتانه‌ی
خودا به‌نه‌زانی چاوپو‌شیان لی‌ده‌که‌ین.

باشترین گهشت

مارك نهلبیون، له کتیبه کهیدا به ناوی دروستکردنی ژیاړو بڼیو،
درباره ی توپښه وه یه کی ناشکرا ده لیت: دوو په هندی ته واو جیاواز
هیه:

توپښه وه یه ک له سهر دهرچوانی زانکویه کی بازرگانی که ۱۵۰۰ که س له
سالی ۱۹۶۰ تا سالی ۱۹۸۰ ی خسته ژیر لیکولینه وه، که دهرچوان بوون
به دوو دهسته وه.

دهستې یه که م: نهو که سانه بوون ده یانوت، سهره تا پاره به دهست
بیڼو هر کاریکیان بڼو په خسا نه جامی بدهن، واتا سهره تا گرفتی
بڼیو و دارایی یه کلایی بکه نه وه، پاشان کاره گانی دیکه ی ژیان.

دهستې دوو هم: نهو که سانه بوون به دواي خولیاي راسته قینه ی
خویاندا ده که پان، له و باوه په دا بوون که سهره انجام پاره خوی دیته
به دهستیان.

له کڼه بندی ۱۵۰۰ که س له م توپښه وه یه، نهو که سانه ی سهر به
دهستې یه که م بوون ۸۳٪ واتا ۱۲۴۵ که س و دهستې دوو هم که شوین
خولیاي خویان که وتبون، ۱۷٪ واتا ۲۵۵ که س بوون، دواي بیست سال

۱۰۱ كه سيان لى بويه مليونير، له هاردوو دهستهكه، يهك كه س ل
دهسته ي به كه مو سه د كه س له دهسته ي دووهم بوون.

سهرنج:

دهبيت كارېك هه لېژيترين مايه ي عشقو خولياو حەزى خومان بيت
نه گەر کار تەنها وه کو نه جامدانى نەرك و دەرامت بيت، ماندوو ناميز
مايه ي بيژارى دهبيت، كه مو زوربونى دەرامت په يوهسته به جوړ
كاره كه وه، نه گەر کار به پي حەزو ئاره زوو بيت، دەرامت يكي باش
به دواى خويدا ده مينييت.

روژيک له فەرمانرەوايه کيان پرسى:

"تۆ چه سالتک له مەوبەر پينە دۆزیک زياتر نه بویت، چۆن بویت

فەرمانرەوا؟"

له وه لامدا وتى:

"ئاخر من پينە دۆزیکى باش بووم!"

"جوبران خەلیل" ده ئيت:

کار به عشقو په روشيه وه چيه؟ کار به عشقه وه نه مه يه پارچه بهك
بچنيت به هيوای نه وهى مه عشقه كهت له بهرى بكات، کار به عشقه وه
نه مه يه، خانويهك به خشتى عشقه وه دروست بكهيت، به هيوای نه وهى
خۆشه ويسته كهت تييدا ده ژى، کار به عشقه وه نه مه يه، تۆيک به

مهره بانیه وه بچینیت به چیرو په روزه وه دوی نه یې بکیت، وه نه وه
د عشقه که ت لږی ده خوات، دواچار کار به عشقه وه نه مه به به نه ناسی
خو نه وه بږیت و ایزانیت ه موو دنیا چای له سره تویه.

"نېسوز" په کن له و که سه مه زنانه بوو، عه شقیکی فرلوانی به کاری
خو ده به خشی، له شه وو روژیکدا شانزه سه عاتی له تاقیگه دا به
خویننه وه و تونږینه وه و تاقیکرینه وه ته ولو ده کرد، له وه لامی نه و
پر سیه ی که نایا له م کارو چالاکیانه مانوونه بوو وتی: "من شانزه
سه عات کار ناکه م، به لکو شانزه سه عات له گشتو سه یراندام!"

باوهر به خۆت بکه

کوهری پیاویکی مافورچن، له نیو هاوریکانیدا باسی له توانایی بر
وینهی خۆی دهکرد، ههولی دهدا بیسهلمینی له ماوهی که من له سه
مانگدا دهتوانی جوانترین و نایابترین مافور بچنیت، هاوریکانی گومانیا
له و قسهیهی دهکرد، نه مهش وایکرد نه زیاتر بیهوی نه و قسهیهی خۆ
بسهلمینی، که سیک له نزیکه وه ناگای له م مشتومهری نینوانیان بوونی
"گريمان هه مومانت قایل کردو باوه پمان پیکردیت که تۆ توانای
نه نجامدانی نه م کارهت هیه، به لام نه گهر خودی خۆت باوه پت نه کرد
نه وکاته ناتوانایی خۆتمان بۆ ده رده که ویت، دواي نه وهش قسه گانی تۆ
جیگهی متمانهی هیچ که سیک نابیت.

سهرنج:

کاتی باوه پ تۆ ده باره ی کارامه ییه کانت زیاتر بیت له و
ده ووبه ری خۆت، چیتر باوه پ پیکردن یان باوه پ پینه کریز هیه
گرنگیه کی نابیت به لاته وه.

تەممەلتر

ژنو مېردىك دواى به سەر بردنى رۆژىك كارى سەخت، به شەكت و ماندوئىتبه وه ده چنه ژورى نوستنه كه يانه وه و لىي راده كشين، به لام هەردوكيان بىريان نابيت كه گلۆپه كان بكوژيننه وه، له وهى كه ناتوانن به و پوناكبه وه بخهون هەريه كه و له شوينى خۆيه وه دەست دەكات به بۆله كردن.

پاش دوو سەعاتىك ژنه كه به مېرده كهى ده لىيت: "نازىزه كه م باشتره گلۆپه كان بكوژينىته وه. به لام من ماندووم ناتوانم هەستم، گلۆپه كان بكوژينمه وه."

مېرده كهى ده لىيت: "من دوو سەعات پيشتەر له م خەيالە دا بووم، به لام له بەر ماندوئىتى نه مده توانى ئەم قسەيه بكەم!"
"گاندى" ده لىيت:

تەمەلى له هەر نه خۆشيه كى كوشنده كوشنده تره.

دەل كارنگى ده لىيت:

به دبەختى مړۆډ له نه فاميه وه نيه، له تەمەليه وه يه.

"كېم وو جهۆنگ" ده لىيت:

ژيان له وه به نرختره به بىكارى و تەمەلى به پى بكوژيت.

پیره ژنیک چاوه کانی به باشی نه یان ده بینى، پزیشکیکى بانگ کرده
ماله وه بو چاره سه کردن، پزیشك به مەرهمیک پشتی چاوه کانی مه ساج
ده کرد، هرکاتى چاوه کانی به پیره ژن ده نوقاند، که لو پهلې ماله که ی به
بیدهنگی ده دزیی، کاتى هموو که لوپه له کانی پیره ژنه که ی دزی، پیى ون
دهرمانه که ته واو بوو، داوای پاره که ی لیکرد، به لام پیره ژن ناماده نه بوو
هه ق دهسته که ی پی بدات، ناچار پزیشك، پیره ژنى برد بو دادگا.

پیره ژن به رگری له خوی کردو وتی: "نهو به لئی پیدام دواى نهو ی
چاکبومه وه هه ق دهسته که ی وه ریگریّت، هاوکات چاوه کانی له جاران
خراپترن. نهو به قازیی دادگای وت: پیش نهو ی نهو دهرمانه م بو
به کاریبئی من هموو که لوپه لی ناو ماله که ی خوم ده بینى، که چی نیستا
هیچ شتیک نابینم!"

سهرنج:

هه ندی که س هینده دیلی به دهست هیئانی دهرامه تی نادرستن، که
شکوی کارو پیشه که یان ده خه نه ژیر پییانه وه.

"دنیس فیتلی" دهلیت:

بنہمای سہرہ کی شہرافت، برگریکردنہ لہ باوہ پی خوٹ لہ بہرامبہر
نشارہ گہودہ کومہ لاتیبہ کان.

لەم چارۆكە رامینن:

ئەرۆڭدە بۆپەستارىكى تازە كار يەكەم رۆڭ بولە ھۆلى
 نەشتەرگەرى پزىشكىدا ئامادە بوو، پەرستار بەرپرسى ھەموو كەستەرە
 پېۋىستەكانى ھۆلى نەشتەرگەرى لە ئەستۇدا بوو، بۆيە دۇنيا بوو پېش
 دەسپىكى نەشتەرگەرى ھەموو كەرەستەكان ئامادە يە. دواى تەواپونى
 نەشتەرگەرىكە، پەرستار بە پزىشكە كەي وت ئەوتەنە يانزە گازى
 ئېستىرلى لەبەر دەستدا كۆ كرېۋتە ۋە ھاۋكات دوانزە گىرەي بەكار ھېناۋە
 دەبىت ئەۋيەك دانەيە بدۆزىنە ۋە، پزىشكە كە بە گرژو مۇنىەكە ۋە وتى:
 "ئەۋە لە ئەستوى مەنە لىي گەپى!" تەكايە درەنگە شوپىنى ھەلدېنەكە
 بدورە ۋە، پەرستارەكە دووبارە وتى: "نەخىر، نابى مۆلەتى دورىنە ۋە
 بدەيت، تەكايە بېر لە نەخۆشەكە بىكەرە ۋە!"

پزىشك قاچى خۆى بەرز كرده وه گيره وونبوه كه بۆزايه وه، نه و به
 پىكه نينه وه به په رستاره كه ى وت: "كارى تو ناياب بوو، چ ليړه و چ له هر
 نه خوشخانه به كدا بيت، سه ركه وتوو ده بيت."

"جوبران خه لیل ده لیت":

کەسێک مەرامی ئەوە بێت بە هۆی کاریکی شەریفەو بەرەو پیش
بەچیت، مەزگیز شەرافەتی کار پیشیل ناکات.

سەردەمىڭ وشكە سالىي لە ولاتىڭدا بللو بويەو، دانەوئە كەمى كىرى
گرانى بالى كىشا، بازىرگانىكى گرانفروشىو بى وىژدانىڭ ھەبو، كە
دانەوئە كەمى زۆرى ھەبو، نانەواكان ھاتنە لاي ئەو، بازىرگان وتى:
"كىلوى گەنمەتان بە چەند دەوئەت؟" ئەوان نىرخى زۆرئان پى وت، بەلام
بازىرگان وتى سەركەوون!

نانەواكان كەمىڭ نىرخەكەيان بەرز كىردەو، بەلام بازىرگان وتى:
"كەمىڭ دىكە سەركەوون، ھەر بەو جۆرە بە چەند قوناغىڭ نانەواكان
نىرخەكەيان بەرز كىردەو، بەلام بازىرگان ھەر بەدلى نەبو، تا بەنرخىكى
گران گەنمەكەى پى فروشتەن، زۆرى نەخايند قاچى بازىرگان توشى
نەخوشى بو، بۆ چارەسەركىردن رۆشتە نەخوشخانە، ئەنجومەنى
پىزىشكان دواى ئەو ھى پىشكىنىيان بۆ كىرد بىرپارىياندا قاچى لە پاژنەيدا
بىرنەو، بەلام پىزىشكەكان قايىل نەبوون بە بىرپارەكەى ئەنجومەن ووتىيان
دەبىت لە سەروو ترەو ھى بىرپىنەو!

بازىرگانەكە رازى بو بەو ھى لە ئەزىتەيدا بۆى بىرنەو، بەلام دىوبارە
پىزىشكەكان رازى نەبوون، وتىيان دەبىت لە سەروو ترەو ھى بىرپىنەو،

سەرەنجام لە پانیدا قاچیان بۆ بڕیەو، بازەرگانه‌که هه‌موو سەرۆه‌ته‌که‌ی
له چاره‌سەرۆ بڕینه‌وه‌ی قاچیدا خه‌رج کرد.
سهرنج:

هه‌ر مه‌به‌ستێکت هه‌یه، یان هه‌ر کارێک ئه‌نجامی ده‌ده‌یت، ده‌ستار
ده‌ست ده‌کات و هه‌مان ئه‌و شته بۆ خۆتان ده‌گه‌ڕێته‌وه.

ئهمانه‌تداریی

له‌سەر ده‌می فهرمانپه‌روایی عه‌بدولمه‌لیک مه‌روان، پیاویکی بازەرگان
هه‌بوو، هه‌موو که‌سیک به‌ ئه‌مانه‌تدارو ده‌سپاکیان ده‌زانی، ئه‌و له‌ بازاری
بیمه‌شیدا هه‌ینده جێی متمانه‌ی خه‌لکی بوو، که‌ بازەرگانه‌کان کالاکانیان
لای ئه‌و داده‌نا، تا به‌ هه‌ر نرخێک بووه ئه‌و بیه‌فرۆشتایه.

بازەرگان له‌ یه‌کێک له‌ مامه‌له‌کانیدا، له‌ پێگه‌ی راست و ئه‌مانه‌ت لایداو
خیانه‌تی کرد، هه‌والی ئه‌م کاره‌ که‌وته‌وه به‌ر گوێی خه‌لکی، له‌و بۆژه‌وه
متمانه‌و که‌سایه‌تی که‌وته‌ له‌رزین و له‌ ده‌ستچوو، له‌وه به‌دواوه هه‌یج
که‌سیک ئه‌مانه‌تی لای ئه‌و دانه‌ده‌نا، ورده ورده پێشه‌و کاره‌که‌ی به‌ره‌و
لله‌رمان شکست ملی پێیان گرت.

گوپی بازەرگانه‌که که‌ لایکی زیره‌ک و هۆشیار بوو، له‌م به‌سه‌ره‌اته‌ی
باوکی په‌ندی وهرگرت، ئه‌و هه‌ستی کرد به‌وه‌ی خیانه‌تێک شه‌ره‌فو
نابهری مۆفێت به‌ر با ده‌دات و ژیا‌نی سه‌ر به‌رزێ بۆ ده‌گه‌ڕێت به‌ زه‌لیلی و
پسولی، بۆیه بپاریدا هه‌رگیز نزیکێ خیانه‌ت و تاوان نه‌که‌وێت، هه‌میشه
ده‌ستپاکی و راستگویی بکاته پێشه‌ی خۆی.

رهفتاری شیاوی لاوه که بووه مایه ی شۆرەت و سەر به رزی، هاوسنییه کی
 مه بوو پیشه ی نه فسه ری سوپا بوو، له لایه ن عه بدولمه لیکه وه نه رمانی
 پیکرا له گه ل سهر یازه کانیدا بچیت بۆ به ره ی جهنگ، نه و پیش نه وه ی
 به پیکه ویت، نه م لاوه ی بانگ کردو تیکرای سه روه ت و سه رمایه کی ی ده
 مه زار دینار بوو سپاردی به و ووتی: "نه م ماله ی من نه مانه ت بێت لای
 تو، من ده چم بۆ جهنگ، نه گه ر نه کوژرام خۆم لیت وه رده گرمه وه
 پاداشتی نه مانه تداریت پی ده به خشم، نه گه ر کوژرام، مه ر کاتی زانیته
 ژن و مناله کانم له ژیا ندا نا په حه ت بوون، یه ک له ده ی مه لگه ر بۆ خۆت و
 پاشماوه کی بده به وان تا نابرومه ندانه بژین، نه فسه ره که روشت و پاش
 ماوه یه ک مه والی کوژرانه کی بلآو بویه وه، باوکی لاوه که واتا بازرگانه
 شکست خواردوه خیانه تکاره که وتی: "که س نازانیته نه و نه فسه ره
 نه مانه تی لای تو داناوه، منیش ئیستا له و په پی شکست و ناکامیدام، بۆیه
 که میك له و پاره یه بده به من، مه ر کاتی مه ستامه وه بۆت ده گه پێنمه وه."
 لاوه که وتی: "باوکه ! تو به هۆی خیانه ت و ناپاکیه وه به مجۆره روژن
 ره ش بوو، نه گه ر پارچه پارچه م بکه ن من خیانه ت له و نه مانه ته ناکه م
 خۆم به ده بخت ناکه م.

ماوه یه ک تیپه پی، مناله کانی نه فسه ره کوژراوه که ته نگ ده ست بوون و
 هاتنه لای لاوه که و داوایان لیکرد نامه یه ک بۆ عه بدولمه لیک بنوسیته و له
 مه ژاری و ته نگه ده ستی نه وان ناگاداری بکاته وه، به لکو هاوکاریه کیان بکا.
 لاوه که نامه ی نوی و دایه ده ستیان. به لام نه نجامیکی نه بوو، چونکه
 عه بدولمه لیک وه لامی دابویه وه مه رکه سیك بکوژیته ناوی له ده فته ری

نەركى خۇتان پىشتىگۈي مەخمەن

مورىدىك ھاتە لاي مورشىدەكەي وتى: "سالانىكە بە لىۋى نوردا
دەگەپىم. پىم وايە لىتى نىزىك بومەتەۋە، دەمەۋى بىزانم ھەنگاۋى لىۋاتىرە
چىيە؟"

مورشىد وتى: "ژىانت چۆن بەسەر دەبەيت؟"

مورىد وتى: "ھىشتا فىرى كارىك نەبووم، باۋلىۋ دايىكم ھاۋكارىم
دەكەن، وابزانم ئەۋەش ھىندە گىرنگ نىيە."

مورشىد وتى: "ھەنگاۋى لىۋاتىر ئەمەيە، نىۋ خولەك چاۋ لە خۇر
بىرپىت."

مورىد بە قسەي كىرۋ لىۋى نىۋ خولەك، مورشىد بە قىتابىيەكەي وت
دىمەنى دەۋرۋىيەرى باس بىكات.

قىتابى وتى: "لەژىر كارىگەرى تىشىكى خۇردا ھىچ نابىنم."

مورشىد وتى: "كەسىك تەنھا بەلىۋى نوردا بىگەپىت لە ژىر نەركەكانى
دەردەچىت، ھەرگىز نور نابۆزىتەۋە، كەسىك ھەمىشە لە تىشىكى خۇر
بىۋانىت، نابىنايى چاۋەپۋانى دەكات."

سەرئەت:

كەسانىڭ ھەمىشە بە نوای خودادا دەگەرنىز بە نوایدا سەرگەردان، نەز
ئۆزىنە، بەلام ئەوانەى لە جىياتى گەران دەست بە زىيانىڭ دەگەن
ئەسەرنەمەى خواستەكانى خودا، خودا دەنۆزىنە، نۆزىنە دەى خودا
زىيانىڭ بە پىنى ئەو دەى ئەو دەى، مەھال نىە ئەك گەران بە نوایدا

"مە. پى. فاسوانى" دەلىت:

ئىم پىرمى: "تو كىت؟"

ونى: "گەردە."

ونى: "بە نوای كىدا دەگەرنىت؟"

ونى: "خودا."

بە خۆم و: "ئابىت بە نوای خودادا بگەرنىم، ئەنھا دەىن بىيىنم."

نەز لە ئەستىرەكانەو دەور نىە.

لەھەر جىيەك بىن، خودا لەو بونى ھەبە.

خودا لىرەو، لەو ئەو لە ھەموو جىيەكە.

ئەنھا دەبىت چاوى دلمان بگەينەو.

نزیکی سەد سال لەمەوێر یەکیك له پزیشكه به تەمەنه‌كانی گونبێك به ئروشكو ئه‌سپ به‌رمو شار به‌ریكه‌وت. له به‌رده‌می ده‌رمانخانه‌یه‌كه‌دا دلبه‌زیو له‌گه‌ل گه‌نجترین کارمه‌ندی ئه‌وی سەرگه‌رمی قسه‌کرین بوو. پزیشکی پیر هه‌ولی ده‌دا تا شتیکی پی بفروشیته‌. پاش ماوه‌یه‌ك پزیشك به‌رمو گالیسکه‌که‌ی رۆشتو مه‌نجه‌لیك و که‌وگیرێکی دلرینی گه‌وره‌ی هه‌تا نیشانی ئه‌و کۆره‌ گه‌نجه‌یدا، پیاوه‌که‌ به‌ دیقه‌ته‌وه‌ له‌ مه‌نجه‌له‌که‌ وره‌یه‌وه‌، ده‌ستیکرد به‌ گیرفانی‌دلو پینچ سەد تۆلار، واته‌ هه‌موو پاشه‌که‌وته‌که‌ی دا به‌ پیره‌مێرد، پزیشکی پیر پارچه‌ کاغه‌زێك که‌ رێسلا ریتناییه‌کی ئه‌فسوناوی له‌سه‌ر نوسرا بوو، دایه‌ ده‌ستی پیاوه‌ گه‌نجه‌که‌. وشه‌کانی سه‌ر ئه‌و کاغه‌زه‌ هیوا به‌خشی ناینده‌یه‌کی ئه‌وه‌شاوه‌ بوو؛ ناینده‌یه‌ك نه‌ ئه‌و پیره‌مێرده‌ پیتی زانی بوو نه‌ گه‌نجه‌که‌ش، پزیشکی پیر له‌وه‌ی که‌ توانیبوی مه‌نجه‌لو ناواخنه‌که‌ی به‌و پاره‌یه‌ بفروشیته‌ خوشحال بوو، گه‌نجه‌که‌ش له‌ په‌خسانی ئه‌م ده‌رفه‌ته‌ خوشحال بوو. ئه‌وه‌ی

مەنچەكە كېرىپىۋى لە راستىدا بىجگە لە بىرۆكە يەك ھىچى دىكە نەبوو!
باشماۋەى چىرۆك شويىنى تايىبەتى لە مېژوودا ھەيە، ئەو پىاۋە ناۋى
"ئاساچىندلر" كە مەنچەلە كۆنە و ناۋاخنى كاغەزەكە بوونە ھۆكارى
خولرىنەۋەى كۆكا كۆلا لە سەرانسەرى جىھاندا.

سەرنج:

گەرەتەين ھەلەى ژيانى ھەر كەسىك ئەمەيە لە ھەلە بترسىت!
سەرەرۋىيى ئەگەرى شكستى ھەيە، بەلام دەبى بزانين تەنانەت
سەرگەوتوترىنى مەرۋ، ئەو كەسانەن كە چاۋنە ترس و سەرەرۋىيەكى
نۆريان كرىۋە و شكستيان خوارىۋە، بەلام ناھومىد نەبوون! كاتى
دەمانەۋى سەرەرۋىيى بگەين، لە ناخەۋە دەلەرزىن، پشت بە خودا
دەبەستين.

نەدىسۇن لەو باۋمەردايە كە:

گەر لە شويىنىك بەھا بە مەرۋ بىدەن، لەو شويىنە مەرۋايەتى گەشە
دەكات، گەر بەھا بە سەرەرۋىيى و چاۋنە ترسى بىدەن، بەدى ھىنان دىتە
ئارلۋە.

"نۇرىپېدۇس" دەلىت،

بويىرى، ۋەك ئەمەيە منال فىرى قسەكرىن بگەن.

"ليوبوسكاليا" ئەم كورتە چىرۇكە دىننېتەۋە،

يەككە لە جوانترىن ئەۋ شتانەى تا ئىستا دىيىنم لە پاركىندا پويىدا.
دايكو باوكىك منالەكەيان مىنابوۋە پاركىكەۋە، منالەكە خەرىكىبوۋ بەرەۋ
دەرياچەكە دەرۋىشت، باوكى بە دىتنى ئەم دېمەنە ھەۋلىدا رىنگىرى لى
بكات، دايكى بە پەلە چوۋە بەردەمى باوكى منالەكەۋونى: "لىگەپۇزا
بېۋات." منالەكە بەرەۋ پىتەۋە ملينا، ئەم چىرۇكە كوناپىيەكى خەم
ئامىزى نىيە. منالەكە نەخىنكا، دىنىام دلى دايكى خەرىكىبوۋ لە لىنل
بگەۋى، بەلام بالايى مۇۋلا پەيۋەستى بە قىۋلكرىنى مەنرەسېكرىز
سەرەۋىيەۋە.

بۇ ھەموو شتېك حېكمەتتېك ھەيە

سالانتيكى رابوردو خىزانى كلارك ئارەزوويان دەکرد، كلارك
مارسەرەكەي بە سەختى كاريان دەکردو دەرامەتەكەيان دەخستە
بانكەو بە مەبەستى ئەوھى بە خىزانى واتا بە نۆ منالەو بەچن بۆ
ئەمرىكا.

سالانتيكى خاياند، بەلام ھەرچۆنېك بوو پارەي تەواويان كۆ كردهو
پاسپورتىان تەواو كىردو بلىتى كەشتىيان بىرى و چاوەپوانى رۆژى
دەرچون بوون، ئەم ھەنگاۋە دليزانەيە ھەموو خىزانەكەي وروژاندبوو،
بەلام چەند رۆژېك پىشتىر سەگىك بچوكتىن كۆپى خىزانەكەي گەست!
بىزىشكى چارەسەر قاچى كۆپەكەي تىمار كىردو ئەگەرى توشبۇنى بە
نەخۇشى ھارىي بۆ كىرد. ئەو خىزانە دەبوو لە ماوھى چواردە رۆژدا لە
"قرنتىنە" بونايە، خەونى خىزانەكە لە ناوچوو، ئەوان نەيانتوانى بە پىي
بەرنامەكەي خۇيان بچنە ئەمرىكا.

باوكيان بىي ھىوايى و نىگەرانى بالى بەسەردا كىشابوو، لە رۆژى
سبارىكرودا رۆشت بۆ بىنيى دەرچونى كەشتىيەكە بە بىي خىزانەكەي
كلارك، لە ئارەھەتيدا دەستىكرد بە گريان و نەفرەتكردن لەو بەدشانسىيە.

پېنج رۇڭ دواتر ھەۋالىكى ترسناك دلتەزىن گە يىشتەۋە بە خەلگى
سكۆتلەندەۋ جىھانى ھەژاند: "كەشتىيە گەۋرەكەى تايتانىك نوقم بوۋ."
ئەۋ كەشتىيەى كە دەيانوت ھەرگىز نوقم نابىت، چوۋە قولايى تۇقيانوسىر
سەدان ژيان و خەۋنى لە گەل خۇيدا لە ناۋبەرد. بىر يار بوۋ خىزانەكەى كلارك
لەۋ كەشتىيە دا بن، بە لام بە ھۆى ئەۋەى كۆپە بچو كە كيان سەگ گەستىرى
لە شارەكەى خۇياندا مانەۋە.

كاتى كلارك ئەم ھەۋالەى بىست، كۆپەكەى لە نامىز گرتو سوپاسى
خوداى كرد كە خىزانەكەى پاراستوۋە، ئەۋەى واياندە زانى كارەساتە گورا
بە خىرو خوشى.

سەرنج:

ھەندىجار تىپەپىنى زەمەن دەيسە لمىنى ئەۋ رودلوۋەى ئەمرو ب
كارەساتو بە لای دە زانين، كۆمەك و پاراستنى ئىلاھى بوۋە.
گەۋرە يەك دەلەت:

ويستەكانى خودا شاراوەن، بە لام ھەمىشە لە بەرژەۋەندى بەندەكانە.
فەرامۆشى نەكەين... بارانى پەحمەتى پەروەردگار ھەمىشە دەبارىت،
ئەۋە سوچى ئىمەيە كاسەكانمان بە پىچەۋانەۋە دەگرين.

- لە دەستدانی ھەموو شتێک و بە دەست ھێنانی ھەموو شتێک گرنگ نە، گرنگ ئەمە یە چی لە دەست دە دەن؟ چی بە دەست دێن؟
- گرنگ نە لە بارە ی تۆوہ چۆن بیر دەکەنەوہ، گرنگ ئەمە یە ھێندە گرنگیت کە دادەنیشن و لە بارە ی تۆوہ بیر دەکەنەوہ.
- ئەوہ ی لە دلدا پەرور دە ی بکەن، بە چاوی خۆتان دە یبینن!
- ئەو کارە ی کە سێک دە توانیت ئە نجامی بدات، تۆش دە توانی، گەر تا ئیستا کەس ئە نجامی نە داوہ، تۆ دە توانی یە کەم کەس بیت.
- گەر وەرترین ئاگر کە وتنەوہ ی دنیا، دە توانی بە کوپێک ئاو بیکوژیتەوہ، بە و مەرجە ی لە کاتی خۆیدا فریای بکەویت.
- ئە زمو نە کانی کە سێکی شکست خوار بوو، بە نرخترە لە سەرکەوتنە کانی کە سێکی بی ئە زمو ن.
- زەینی مڕۆ وە کو چە ترە، تەنھا کاتی بە کە لکە ھە لدرابیت.
- باشترە بۆ شتێک بجەنگیت، تا لە درۆی شتێک.
- خاوەنداری ئاسمان بە ناوی کە سانیکەوہ نوسراوون، دل بە ستە ی زەوی نە بن.

- كاتى چارۆكە يەكى گەۋرە دە بەستىن لە بە لە مىكى بچوك، دانىشەر تە ماشاى نوقمبونى بگە .
- فىرى چاۋە پانىگىردىن بىن .
- ئىمەى مۇۋ ئاتاجى يەكتىن، ھىچ مۇمىك بە داگىرسانى مۇمىكى دىكە ناكورئىتەۋە .
- ھەرگىز لە ميانە رەۋىدا، زىادە رەۋىى مەكە .
- بۇ دىتى بە ھار دەبىت زىستان تىپە پىنىت .
- رۇز خۇر دروست دەكات، رۇزگارنىش ئىمە .
- بچوكتىن شتى مانادار، لە گەۋرە تىن شتى بى مانا بە نرختە .
- ھىچ پوداۋىك بە پىكەۋت لە دىيادا پوو نادات .
- خودا دوو دەستى پى بە خشىۋىن، يەكىك بۇ ۋەرگىرتىن، يەكىك بۇ بە خشىن، ئىمە خەزىنەى شتە دروستكراۋە كان نىن، بەلكو كە نالىكى گواستەۋەىن .
- ئەگەر لە ھەر شتىك باشتىنە كانت نىە، لە ھەر شتىك كە ھەن باشتىن سود بىيىنە .
- بەختەۋەرى نابۇزىتەۋە، دروست دەكرىت .

جوتبارى تورپە

جوتبارىڭ زۆر نىگەرانى پىۋىيەك بوو كە زىيانى لىدا بوو، كاتى تەلەى بۇ
ئابىو پىۋىيەكە كەوتە داو، ويستى تۆلەيەكى سەختى لى بىكاتەو.
گۈزەبەك پوشو پەلاشى بەست بەدەمى پىۋىيەكەو ئاگرى پىۋەناو
بەرەلەى كرد، پىۋىيەكە كاتى بە ناو خەرمانى گەنەكەيدا رايدە كرد،
جوتبارەكە بەدوايدا رايدە كردو دەيىكىشا بەسەرى خۇيدا بۇ ئەو
بەبەختى و نەمامەتەي بە دەستى خۇى مەنەى بەسەر خۇيدا.

گاندى دەلىت:

مەمانشىۋە ئەگەر گەرمى جەو بىكرىت، دەگۈرپىت بۇ وزە، تورپەيش
كاتى جەو بىكرىت دەگۈرپىت بۇ مەزىك جىهان دىننەتە لەزىن.

پىرەمىردىڭ بە تەنیا لە مالاكەي خۆيدا دەژيا، سكالاي لاي خانمىكى
هاوسىيى كىرد كە بىنايى چاۋەكانى ھىندە لاۋاز بوون چىتر ناتوانى ل
پەنجەرەي مالاكەيەۋە جوانىەكانى دنيا بىيىت.

ژنەكە سەرنجىدا شوشەي پەنجەرەكانى پىرەمىرد تەپو تۆزاۋى بوۋە،
بۆي شۆرىو خاۋىنى كىردەۋە، پىرەمىرد لەۋەيكە دەيتوانى ھەموو شتىڭ
ۋەكو جاران بىيىتەۋە، زۆر خۆشحال بوو، خانمى ھاوسىيى پىيى وت:
"ئەۋە بىنايى چاۋەكانى تۆ نىيە كە لاۋاز بوۋە، بەلكو تۆ بۋارت داۋە كە
شوشەي پەنجەرەكانت پىس بىن."

سەرنج:

گەر بۋار نەدەين پەنجەرەي دلۋ دەرونمان پىس بىيىت، ھەرگىز
خودامان لەبەر چاۋ وون نابىت، بەمشىۋەي گەر ھەنگاۋ بۆ ھەر شوينىڭ
بنىين تروسكەي روناكى عەشقو خۆشەويستىمان لەگەل دەيىت.

خودا میهره‌بانه

باخێك پێ بوو له دره‌ختی سیۆ، جوتیاری پیر خه‌ریکی ئاودانی
دره‌خته‌كان بوو. له‌م كاته‌دا جوتیاره‌كه ده‌نگی ناخۆشی قه‌له‌په‌شكه‌یه‌کی
بیست. قه‌له‌په‌شكه‌ له‌سه‌ریه‌كێك له‌ دره‌خته‌كان نیشته‌وه ده‌ستیکرد به
ده‌نوك لێدان و چه‌ند سیۆی‌کی كۆن كردو خسته‌یه‌ خواره‌وه! پیره‌مێر له‌م
كاره‌ زۆر توپه‌ بوو به‌ردی‌کی تیگرت و هه‌لفراند، به‌لام هه‌میشتا ده‌یبۆلاند:
ئاخر... نه‌فره‌تی تۆ كه‌ سیۆه‌كان ناخۆیت، بۆچی خراپیان ده‌كه‌یت؟!
كاتی كاری ئاودی‌یه‌كه‌ی ته‌واو بوو، پیره‌مێر له‌ ژێر یه‌كێك له
دره‌خته‌كاندا دانیشته‌ تاكو پشوویه‌ك بدات، بیه‌نی مشكێ‌کی زۆر خه‌ریکی
خواردنی سیۆه‌كان.

سه‌رنج:

خوای میهره‌بان رۆزیده‌ری هه‌موو گیانداران و تیگرای دروستكراوه‌كانه‌،
هه‌ربونه‌وه‌ری‌کی كردۆته‌ هۆكاری نه‌هه‌شته‌نی گه‌رفتی بونه‌وه‌ری‌کی دیكه‌.

چەتري رزگارى

چارلز پلوم، يەككى لى فرۆكەوانەكانى ھىزى دەريايى بوو، دواى ھەفتاۋ
پىنچ چالاكى جەنگى، فرۆكەكەي بە موشەككىكى زەمىنى پىكرا، پلوم
خۆى ھەلدايە بۆشايى ئاسمان و دواى ھاتنە خوارەوھى لەلايەن دوژمنەو
بە دىل گىرا. دواى دەستگىركردنى بۆ ماوھى شەش سال لى يەككى لى
زىندانەكانى دوژمندا بەندكرا، ئۇ لى ھەم تەنگانەيەدا بەسەلامەتى دەرچوو،
ئىستا ئۇھى ئەزمونى لى ۋەرگرتوو بەوانە دەيلىتەوھ.

رۆژىك چارلز ھاوسەرەكەي لى چىشتخانەيەكدا دانىشتبون. پياۋىك
لىيان نزيك بويەوھە وتى: "تۆ چارلز پلومىت! لى يەككى لى نەبەردى
ھەوايەكانى جەنگى دوژمندا فرۆكەكەت خرايە خوارەوھە تۆش بە دىلى
كەوتىتە دەستى دوژمن."

پلوم وتى: "تۆ ئۇھە چۆن دەزانى؟"

پياۋەكە وتى: "من چەتري پزگارى تۆم بەست."

پلوم واقى وپما بوو، ھەناسە لى سىنەيدا بەند بوبوو، پياۋەكە بە

غوردەو دەستی رادەوەشاند وتی: "دلتیا بووم چەترە که کار دەکات." پلوم قسەکەی ئەوی پشتراست کردەوە وتی: "بیگومان کاری کرد، گەر کاری نەکردبایە ئیستا من لێرە نەدەبووم."

ئەو شەو پلوم لە خەیاڵی ئەو پیاویدا نەیتوانی بخەوێت. ئەو دەلیت: "زۆرم حەز دەکرد بزاتم ئەو بەجلی سەریازی هیزی دەریایەوێ چۆن بوو. کالۆیکی سپی و دەستێک بە پشیتەو، قایشیکی زەنگۆلەدار، نازاتم چەنجار ئەووم دیتو، تەنانت بەیانی باشیکم لێنەکردو، تەنها لەبەرئەوێ من فرۆکەوانیکی جەنگاوەر بووم و ئەو مەلەوان." پلوم بیری لەرساتە کردەوێ که ئەو مەلەوانە لە پشتی میزیکی دارینی درێژ لە مۆلەکانی ژێرەوێ کهشتی بەدیقهتەو چەترەکانی دەپشکنی دەپێچانەو بە نیکەرانیەو چارەنوسی کهسیکی نەناسراوی دیاری دەکرد، ئیستا پلوم لە گوێگرەکانی دەپرسیت: "کێ چەتری پزگاری ئێو دەبەستیت؟"

سەرئەنجام:

هەندێجار لە کیشمە کیشی ژياندا، فەرامۆشی دەکەین بەراستی چ شتێک گرنگە. پەرنگە جاریک لە کردنی سلاوێک، سوپاسێک، پیرۆزیایی کردنی ئەوودانی شتێک بۆ کهسیک، باسکردنی کهسیک، یان تەنانت ئەجامدانی کاریکی باش، ستایش کردنی. "من شانازیت پێو دەکەم" چواروشە بەنرخ که هەمیشە دەتوانی بۆ بەدی هێتانی هەستیکی خوش یان هەستی گرنگیدان بە کهسانێتر بەکاریان بێنیت، لە هەلسوکهوت کردن

لەگەل كەسانىتر وازانیت ئەوان ئەوھن كە دەبیت بېنە ئەوھ، كۆمەكیان
بەكەیت بېنە ئەوھى كە توانایان بەسەرىدا دەشكەیت.

قەدرى تېكرای بەھای كەسەكان ھەرچىن و ھەرچى دەكەن بزانیت،
كارى ھەركەسەك ھەرچىك بېت، گرنكو پئویستە. بە سرنژایی رۆژ چر
بوونەوھ لەسەر ھەموو كەسەكان و سەرنجیان پى بدەیت. ھەول بدەیت
لەگەل كەسەكان زیاتر تىكەلای و ھەلسوكەوتیان لەگەل بەكەیت، رەنگە
گرنكترین نۆخى كەسەك پەيوەست بېت بە قسەيەكى تۆوھ، بولر بدە
خودا بتكاتە ئەو ھۆكارە، لەم ھەفتەيەدا، ئەم مانگە، یان ئەم سال،
ئەوانەى چەترى رزگارى تۆ دەبەستن بناسیت.

ھەكىمىڭ پەناي بۇ تەنپايى بىردىبوو تا بىتوانىت گۆشە نشىن و دورىت لە
 ھەرلۇ زەناي ژيان، خەرىكى خەلۆت كىشان و تىپرامانى خۆي بىت، رۆژىك
 پىپوارىك پىي كەوتە شوپنى گۆشە نىشنى ھەكىمەكە و داواي كەمىڭ ئاوي
 لىكرد، ھەكىم ئاوي پىداو پىپوارەكە سوپاسى كردو پاشان لىي پرسى:
 "نەم ژيانە ئارامەي تۆ چ مانايەكى ھەيە؟"

ھەكىم بە جولەي دەست ئامازەي بۇ ئاوەكە كرد وتى: "لە و ئاوە
 بېوانە، چى دەبىنىت؟"

پىپوارەكە بە دىقەتەوہ لە ئاوەكەي پوانى، پاشان سەرى ھەلپى وتى:
 "من ھىچ نابىنم."

پاش كەمىڭ ھەكىم دووبارە ئامازەي بۇ ئاوەكە كىردەوہ وتى: "لە
 ئاوەكە بېوانە ! ئىستا چى دەبىنىت؟" پىاوەكە دووبارە لىي پوانىەوہ
 وتى: "وینەي خودا!"

ھەكىم وتى: "بەمشىوہ وەلامى پرسىيارەكەت براپەوہ، كاتى يەكەمجار
 لە ئاوەكەت پوانى، پوبەرەكەي شلەقاو بوو، تۆ نەتوانى شتىك بىبىنىت،
 ئىستا ئاوەكە ئارامە و نەنجامى ئارامى نەمەيەكە مەوۇ خۆي دەبىنىت!"

نزا

لاویک به هۆی گرفتیکه وه چوه لای مورشیدیک داوای کۆمه کی لیکرد،
مورشیده که لینی پرسى: "نایا بۆ کیشه کانت نزا ده که یت؟"

لاوه که به سه رسامیه وه وتى: "نزا؟ ئیستا چیت کاتی نزا کردن نیه،
کاتی نه وه یه کاریک نه نجام بدهم!"

مورشید وتى: "نزا کردن، واتا نه نجامدانی کار، گرنگترین کاریک
بتوانیت زیاتر له هه رشتیک بۆ گرفته کانت نه نجامی بدهیت."

"نه لیکس کارل" ده لیت:

مروڤ به هۆی نزا کردنه وه ده یه وی هیزو توانای خۆی به هیزیکى
له سه رتره وه واتا سه روو خۆی به سیتیه وه، تا به م شیوازه بیته خاوه نی
توانای دوو به رامبه ر. له راستیدا ئیمه به کردنی نزا خۆمان به هیزیکه وه
گری ده دهین که تیکرای وجودی پیکه وه به ستوته وه..

"نۆرمه ن وینسنت پیل" ده لیت:

خودا ده توانیت نه و کارانه ی له تۆ ناوه شیته وه و ناتوانی نه نجامیان
بدهیت نه و نه نجامیان بدات، نه م پینماییه ده ریده خات چون کاره
مه حاله کان نه نجام بدهین، کیشه کانتان شیکارو ده ریاره یان نزا بکه ن،
هه رکاریکتان لی ده وه شیته وه نه نجامی بدهن، دلتیا بن، نیگه ران مه بن،
هه رگیز وا مه زانن ناتوانن نه م کاره نه نجام بدهن، به لکو بلین نه م کاره
ناسانه، چونکه خودا له م پیکه یه وه کۆمه کی نه نجامدانم ده کات."

رۆژنىڭ جوتبارىكى ھەژار سەرنجى لانهى قازەكەى خۇيداۋ ھىلكەيەكى
 زىپىنى بىنى، سەرەتا باۋەپى نەكرد ھەلگىرت و فرىيدا! بەلام بەپەلە
 پەشيمان بويەۋە ھىلكەكەى ھەلگىرتەۋە بە دىقەتەۋە لىپى پوانى زىپى
 پالڧتە بوو. نەيدەتوانى باۋەپ بىكات بەخت و ئىقبالىكى بەوجۆرە ھاتۆتە
 بەردەمى، بۆ سبەى بەۋ پەپى سەرسامىيەۋە بىنى قازەكەى ھىلكەيەكى
 زىپىنى دىكەى كىدوۋە، ئەمە پىشەى رۆژانەى قازەكەى بوو! سەرەنجام
 جوتبارەكە دەۋلەمەند بوو بەسەرۋەت و سامانىڭ بەبى مەندوۋىتى دەستى
 كەۋتېبوو، تەماکاری و چاۋچىنۆكى خۇشاۋ پەلەى بوو زوۋ بېيىتە خاۋەنى
 ھەمو ھىلكە زىپىنەكان، بۆيە بىرىارى سەرىپىنى قازەكەيدا تا ھەمو
 ھىلكەكان دەرىپىنىت، لەگەل سەرىپىنى قازەكە پەشيمانى بەرۆكى
 پىگرت، كاتى سكى قازەكەى ھەلدەپى بىنى بەتالەۋ ھىچ ھىلكەيەكى
 زىپىنى تىدا نىە، بەلام تازە كار لە كار ترازابوو، ئەۋ قازەى ھىلكەى
 زىپىنى بۆ دەكرد سەر بېرا بوو!

سەرنج:

تەماکاری لە ھەمو شىڭدا لە دەستدانى ھەمو شىڭكە.

فەرامۇشى نەكەپن:

ھىچ پىزىشكىكى ددان ناتوانىت ددانى تەماکاری پىر بىكاتەۋە.

رېساگانی دنیای سەرگه‌وتن
"برایان تریسی" دواي سالانېك تويژينه‌وه و نه‌زمون، كومه‌له رېسايه‌كي
به‌رده‌ست كردووه بۆ مسۆگه‌ر كردنی سەرگه‌وتن ده‌بى پەچاو بكرين:

هۆكاره‌كان:

هه‌رچيه‌ك ده‌لێن يان نه‌نجامی ده‌ده‌ن، له‌ ئاره‌زووه‌ ده‌رونيه‌كان، له‌
خواسته‌كانی خۆتانه‌وه‌ سه‌رچاوه‌ ده‌گریت، كه‌واته‌ بۆ مسۆگه‌ركردنی
سه‌رگه‌وتن ده‌بیت هۆكاره‌كان دیاری بكرين تاكو به‌ پلانیكى بنه‌ره‌تى
ئامانجه‌كانتان بپيكن.

چاوه‌پوانی:

نه‌گه‌ر به‌متمان‌ه‌وه‌ چاوه‌پوانی پوودانی شتیك بن له‌ده‌ورو به‌ری خۆتان،
ئه‌و شته‌ پوو ده‌دات، ئیوه‌ هه‌میشه‌ هاوتای چاوه‌پوانی خۆتان كار
ده‌كه‌ن، ئه‌م چاوه‌پوانیه‌تان له‌ ره‌فتارو چۆنییتی هه‌لسوكه‌وتكردن له‌گه‌ل
ده‌ورو به‌ری خۆتاندا كاریگه‌ری هه‌یه‌.

ته‌ركیز:

ته‌ركیز له‌سه‌ر هه‌ر شتیك ده‌كه‌ن و بیر له‌ هه‌ر شتیك ده‌كه‌نه‌وه‌، له‌
ژیانی راسته‌قینه‌دا په‌نگ ده‌داته‌وه‌، بۆیه‌ ده‌بى بیر له‌و شته‌ بکه‌نه‌وه‌ كه‌
به‌راستی ده‌یخوازن.

ھو نەرىت:

مىنگە ۹۵٪ نەو كارانەى نەنجاميان دەدەين، لەپەوى نەرىتو
مادەنەو، كەواتە دەتوانىن نەو نەرىتانەى سەرگەوتنمان بۆ مسۆگەر
دەكەن، لە خۆماندا پەروەردەيان بگەين.

ھەلبۇزاردن:

ژيانى ئىمە بەرەنجامى ھەلبۇزاردەكانى خۆمانە، چونكە ھەمىشە لە
ھەلبۇزاردنى خەيالەكانى خۆماندا ئازادىن، جەلەوى تەواوى ژيان و نەوانەى
بەسرماندا دىت بە دەستى خۆمانە.

بىرکردنەو، نەرىنى:

بۆ مسۆگەرکردنى سەرگەوتن و شادى، بىرکردنەو، نەرىنى پىويستە،
شەو، بىرکردنەو، نىو، نىشانەرى بەھاكان، بىر باو، پەو، چاوەپوانى
نىو، بە.

گۇرپان:

گۇرپان، شايەنى دوورنەكەتنەو، نەو، نەو، دەبى ھۆكارى سەرەكى گۇرپان
بىن، نەك قوربانى.

بەر پەرسىارىتى:

ھەرگەسىك بىت و لە ھەر شوپىنىك بىت، لەبەر نەو، بە خۆت نەو،
خولستو، بەرپەرسىارىتە تەواوى نەو، كە ھەرچىەك بىت لە نەستوى
خۆتە، نەو، بە دەستى دىنىت و نەو، دەيخوازىت، لە نەستوى خۆدى
تۆلىيە.

پاداشت:

ئىمە پاداشتى تەۋاۋى كىردارەكانى خۇمان ۋەردەگىرنەۋە، ھەمىشە بەر دەستەى دەيىبەخشىن بە ھەمان دەست ۋەرى دەگىرنەۋە.

خىزمەت:

ئەۋ پاداشتەنەى لە ژياندا ۋەريان دەگىرنەۋە پەيۋەندى راستەۋخۇى بە خىزمەت كىردى كەسانىترەۋە ھەيە، ھەرچەند زىاتىر بۇ باشتىر بوۋنى ژيانو بەختەۋەرى كەسانىتر ھەۋل بىدەيت، لە لايەنەكانى دىكەۋە پىشپەۋى زىاتىر بە خۇت دەبەخشىت.

كارو كاردانەۋە:

ھەر شتىك بە ھۆكارىكەۋە پەۋ دەدات، بۇ كارىك كاردانەۋەيەك ھەيە، شتىك بە ناۋى پىكەۋتەۋە بوۋنى نىە، لە ژياندا ھەركارىك بخوازىت دەتۋانىت ئەنجامى بىدەيت، بەۋ مەرجەى بىريار بىدەيت بە ۋردى خوازىارى چ شتىكىت، پاشان بىخەيتە مەيدانى كىردارەۋە.

ناخ:

تۆ دەگۈرپىت بۇ ئەۋ شتىكى كە زىاتىر دەربارەى بىرى لى دەكەيتەۋە، كەۋاتە ھەمىشە دەربارەى ئەۋ شتەنە بىر بىكەرەۋە كە بەراستى دەبخوازىت.

په پوهندی راسته خو،

ژيانی دهره کی نيوه پهنګدانه وهی ژيانی ناوه کی نيوه یه، نيوان جوری
پرکړنه وهو هسته د هرونیه کانتان و نه زمونی دهره کیتان په یوه ندیه کی
راسته خو هیه، په یوه ندیه کومه لایه تیه کان، باری جهستی، باری
دهرامت و دارایی و سرکه وتنه کانتان پهنګدانه وهی دنیای ناوه کیتانه.

باوهر:

له قولایی ناختانه وه باوه پتان به هر شتیګ ه بیت، ده گوریت بو
راستی، نه وهی ده یبینن باوه پی پیناکه ن، به لکو نه وهی ده یبینن که
پیشتر وهکو باوه پ ه لتان بژاردوه. که واته نه و باوه پانه ی ده تانگی پنه وهو
رنگری سرکه وتنه کانتان ده بیت بیناسنو له ناویان بهن.

به هاګان:

جوری کرداره کانتان هه میسه له گه ل سره تاییتین به هاو بیرو باوه گانی
نیوه دا هه ماهه نګه، نه و به هایانه ی باوه پتان پینان هیه ده ریده بهن
بانګه شه ی نیوه نیه، به لکو ناخاوتنه کان، کردارو بژارده ی نیوه یه به
تاییت له کاتی ناپه حه تی و توپه بووندا.

کاریګه ری هه ولدان:

هه موو هیواکان، خه ونه کان، نامانچ و مه به سته کانمان له گره وی سخت
کوشیدایه، هرچی زیاتر هه ول بده ی، سرکه وتنی زیاتر مسوګر
ده کین.

ئامادەبوون؛

لە ھەر بوارىڭدا كەسانى سەرکەوتوو ئەوانەن كە ئۆزىنى كاتەكانيان
بۆ ئامادەبونى ئەنجامدانى كارەكان تەرخان دەكەن. كەردارى باش
دەرەنجامى ئامادەبىي تەواو.

ئاستى توانايى؛

پەنگە بۆ ئەنجامدانى ھەموو كارەكان كاتى تەواوتان نەبىت، بەلام
ھەمىشە بۆ ئەنجامدانى گەنگەترىنى كارەكان كاتى تەواو ھەيە، ھەرچەند
زىاتر كار بەكەين زىاتر كارا دەبەين، بەلام دەبىت ئەو كارانە لە ئەستە
بەگەين لە ئاستى تواناي خۆماندا بىت.

بەرياردان؛

بەرياردان خەسلەتى بىنەپەتى كەسانى سەرکەوتوو. لە ژياندا ھەر
بەزوتىك لە پىڭەي پىشەرەويدا كاتى ئەنجامى دەبىت كە لەبارەيەو
بەريارىكى يەكلايى كەرەوھى بۆ درا بىت.

بەدى ھىنان؛

ناخى ئىمە دەتوانىت دەست بىبات بۆ ھەر شتىك كە باوھەرمان پىي
ھەبىت، ھەر جۆرە پىشەرەويەك لە ژياندا بە بىرۆكەيەك دەست پى دەكەت،
چونكە تواناكانمان لە دىرۆستكەردى بىرۆكەي نويدا بىسەنورن ئايندەش
سەندەربوونى ناوئىت.

مردم و عیب:

پنومری باوهر به خوبون، توانایی به رده و امبون له به رامبیری
مستبگان، شکست و ناثومیدیگان، به رده و امبی خسله تی بنه پرتی
مردگوتنه. نه گهر به نه ندلزه ی نه ولو به رده و امبین، بیتگومان سه رده نجام
مردگوتنو ده بین.

رستگویی:

به ختموهری کاتیک نامیزمان بۆ ده کاته وه، که بریار بدهین هه ماههنگ
به بالترین به هاگان و پته وترین بیروباوه پی خۆمان بژین، هه میشه ده بیت
نه گۆل باشتیرینه کانی ناخی خۆماندا راستگو بین.

به ختموهری:

چونیتی ژانمان هه سته کانمان له هه ساتیکدا بیاری ده کات،
هسته کانیش لیکدانه وه ی خۆمان له راستیه کانی ده وریه رمان بیاری
ده کات، هه رگیز بۆ نه وه ی نه زمونیکی خوشی سه رده می منالیت هه بیت
نرمنگ نیه، هیتده به سه به پابرپوودا بچیته وه نه و په وشه ی بۆ
نیکانه وه ی نه زمونه کانت هه تبووه بیگوریت.

پهله کرین:

هه میشه هه ز ده کهین هه رچی زووتره بگهینه ناره زوه کانمان، بۆیه له
هه سو لایه نه کانی ژاندا بی ئوقره بین.

دەرفەت:

ھەندىجار لە سادەترین دۇخى زىاندا دەرفەتەكان دەپەخسەن. بە
گرىمانەيەكى بەھىز گەورەترین دەرفەتەكان ھەمىشە بەر دەستىن بۇمان.

گەشە كۆرەن:

ئىۋە دەتوانن ئىۋە دەتەنگەتەننە ئامانجە ديارىكراۋەكانتەن
پىۋىستان پىۋى ھەيە، فىرى بېن، ئەوانەي تەواناي فىرىۋىيان ھەيە بە
تەوانان.

بەخسەندەيى:

ھەرچى زىاتەر، بە بى چاۋەپەۋانى پاداشت خەمەتى خەلگى بىكەن، خىرو
چاگەي زىاتەر بە خۇتان دەگاتەۋە ئەۋىش لەۋ جىيەي ھەرگىز چاۋەپەۋانى
ناكەن، لەراستىدا ئىۋە بەجۆرىك بەختەۋەر دەبن ھەست بىكەن بە ھۆي
خەمەتەندەيى خەلگىۋە كەسىكى بە نەرخن.

سەرگەوتن ھېچ؟
 "ئېمرسون" بەمجۇرە پېئاسەى سەرگەوتن دەكات:
 دەمىك پى بگەنە و عەشق بېەخشە
 پېزى كەسانى ژيرو مېھرەبانى بە منالان بېەخشە،
 رەخنەى كەسانى راستگۇو دروستكەر پەسەند بگە
 ستابىشى جوانى بگە
 چاگەى كەسانىتر بدۆزەرەو
 بۇ باشتەر كەرنى دنيا،
 مەولى بى پسانەو بەدە
 بە پەرورەدە كەرنى مەرفىكى ساغ
 يان تىراو كەرن و خزمەتكەرنى باخچەيەك
 يان كۆمەككەرنى دۆخى كۆمەلايەتى
 بە جۆش و خرۆشەو يارى بگە و پى بگەنە
 بە دلخۆشى و شادمانى گرانى بچرە
 قەدرى نىعمەتى مەناسەدانىكى ئاسودە بزانە
 چونكە تۆزىندۇيت
 نەمە دەسكەوتنى سەرگەوتنە...
 كەوردەيەك دەلەيت:

سەرگەوتەر: "شاعىرىكى ناسك بېنە، كرىكارىكى ماندووە، نوسەرىكى
 بوئىرە، كەستىكى دلېرو پەيام ھىنىكى مەزنە!"

نەوجەوانىڭ ھەموو بەيانىايەك زوۋ دەچوو بۇ دىتنى مامۇستاگە، بە تامەزىۋىيى و بىخەوشىيە ۋە پەندى لى ۋەردەگرت، رۆژىك مامۇستا بە نەوجەوانەگەى وت: "چ شتىك ھەموو رۆژىك بەيانى زوۋ تۆ دىننىتە ئىرە، لە كاتىكدا ئەو خەلگە لە خەۋنى شىرىندان؟ تۆ گەلىك نەوجەوانىت، بۇ خەۋوت لە خۆت ھەرام كىردوۋە؟"

نەوجەوانەگە وتى: "گەۋرەم، رۆژىك دايكم پىيى وتم دار بگەمە ناو سۆپاكەۋە، كاتى ئەو كارەم كىرد سەرنجىدا كە چىلەكەۋ دارە بچوكەكان زوتر لە دارە ئەستورو پىرەكان دەسوتىن."

ئەو كاتە بە خۆم وت: "راستە من نەوجەوانىكم، بەلام كى نالى زوتر لەو كەسانەى من لىيان بچوكترەم مەرگ بەرۆكم پىناگرىت، كەۋاتە نابىت تەمەنم لە خەۋدا بەسەر بىبەم، دەبىت لە تەمەنى نەوجەۋانىدا من بىدارو ھۆشيار بىم، گەۋرەم ئەم بىر كىردنەۋەيە ھەموو رۆژىك دەمخاتە بەردەم دىدارى تۆ."

سەرنج:

دەرفەتەكان ئەو كاتە گونجاۋانەن كە لە ھەلومەرجى جىاۋازو كاتو

شونې تاییدت زه مینه یی ته نجامدانی کاریکې باش بؤ مړؤ له بار دهکات،
مړؤ ده بیت له و کاتانه دا به باشتړین شیوه لیی به هرده نند بیت، نه و
خه باله یی که هه میسه دهره فته ره خساوه، خه یالیکې پوچه هه ولی
فریودانی مړؤ ده دات له به هرده نند بونی دروست و خوازداو بی ناگای
دهکات.

"چون راجیر" ده لیت:

دهره ته کان وه کو ټوکسجینی نیو هه وایه فراوانی به قه د به رده ستنی
هه مووانه، باوه پری هه له نه مه یه که: "بهخت، ته نها جاریک له دهرگا
ده دات." به لام به هه له دا نه چین نه وه یی لییداوین، دهره فته بووه نه ک
ټوتوبوس!

کیشه و گرفته کان، له راستیدا شانس و دهره تیکن به دهره ورو بهرمان
ده سوړپنه وه، چاوی بینایی ده ویت که لییان بېوانیت و سودیان لی
بینیت، له ناخی هر گرفته تری و کیشه یه کدا دهره فته گرانبه ها هه شار
لرلوه، نه و دهره تانه یی به و په پری تواناوه له که ورده یی گرفته کان که م
دهکاته وه، رازی ده سکه وتنی سهرکه وتن بؤ مړؤ له زیاندا، ناماده بونه بؤ
قوستنه وه یی دهره ته کان، پیاوه نازاکان دهره فته ده خولقیتن، ترسنوک و
لاولزه کان له چاوه پوانی دهره فته دا ده سته و نه ژنؤ داده نیشن."

به پړوه بهری په کټک له کومپانیا پيشه سازيه کان به بريارده ريکي خيرا
ناوبانگي ده رکړدبوو، هه رکاتې په کټک له کارمندانې نه و کومپانیا په
گرفتېکي هه بوايه ده هاته لای به پړوه به رو کومه کی له و ده خواست،
به پړوه بهری به توانا ده ستېکي له گيرفانو و ده سته که ی دیکه ی له ژير
چه ناگه ی داده ناو له بنمېچه که ی ده پوانی، به که ميک بيرکړدنه وه به
خيرا یی و به وپه پي توانا وه وه لامي به لې يان نه خيري ده دايه وه، به جورک
کارمندان له م متمان به خو بونه ی سهروک واقیان وړما بوو!

دواي تيپه پړيني چنه د ساليک، به و پلان و بريارانې سهروک، کومپانیا
پيشکه وتنېکي به رچاوي به خويه وه بينی، روژيک سهروکي به شی
بازار ساري هاته لای سهروک و داواي پيشنياريکي ليکړد ده رياره ی
نه خشه يه ک، سهروک دواي نه وه ی چاويکي به نه خشه که دا خشانده وه و
چنه د پرسياړيکي کرد، که ميک بيری کړده وه وتی: "نه خشه يه کی باشه و
بيخه بواي کارو جيپه جي کړدنه وه." روژيکي دیکه ده رياره ی هولي
نانخواردنی کومپانیا پرسياړيان ليکړدو پيشنياري کرد شوينه که ی بگوین،
به لام سهروک دواي چنه د پرسياړيک وتی: "ده بيت هولي نانخواردن له

شونڀي خويدا بمينيت هه.

بريارداني خيرا، دنيا، بن دواڪه وتنو هه ميشه وه لامي خيراو راشڪاوي
 خسلتي به رجستهي نهو بوو، سالانيڪ تيپهي ونه وگرمپانيابه به
 بهنيوهبردي نهو سهروڪه پيشرويهڪي زوري به خويه وه بيني تانهو
 کانهي خانه نشين بوني هاته پيشه وه، سهروڪي نوي له تواناو
 کارامه يه کاني سهروڪي پيشروي ده زاني. داواي ليڪرد پازي
 سهروڪه وتنه کاني خوي پي بلنت، سهروڪي پيشوو بهو په پي حهزه وه
 ناماده بوو رازي سهروڪه وتنو خوي ناشڪرا بڪات. نهو وتي رازي کاري من :
 "پاقله" يه سهروڪي نوي گيژ بوبوو، داواي ليڪرد باسهڪي پونتر
 بڪانه وه، بويه سهروڪي پيشوو كه ميڪ پاقله ي له گيرفاني ده رهيناو داوي
 نهوهي كرديه ده ستيه وه دووباره كرديه وه گيرفاني وتي: "سالانيڪ
 پيشتر په ييم به وه برد گهر برياردان ده رباره ي پرسنيڪ دوا بخيت، نهو
 پرسه گهلي گرانتره سه ختر له پيشوو ده بيت، نهو بوو پهوشي بريارداني
 خيرام داهينا، رهوشي من بهم شيوه يه يه داوي ناماده كردي برنيڪ پاقله
 ده يكه مه گيرفانم وه هرکاتي ناچار بم ده رباره ي پرسنيڪ وه لامي بهلي
 بان نه خير بده مه وه برنيڪ لهو پاقله يه پر به مشتنيڪ هه لده گرم وه
 گيرفانم ده ست ده کم به ژماردي ده نکه کاني، نه گهر ژماره ي ده نکه
 پاقله کان له نه جامدا تان بوو نهوا وه لامي نه خير ده ده مه وه، نه گهر
 جوتيش بوو نهوا وه لامي بهلي ده ده مه وه!"

سهروڪي پيشوو له قسه کاني بهرده وام بوو: "وهك ده بيني فرهقي نيه
 كه وه لامي بهلي بان نه خير بده مه وه، به لکونه وه گرنگه پهوتي

برياردانه که دوانه خه م. دياره برياره کانی من هه نديجار هه له دهرده چوڼ
نه مه ش کاريکی هه تمی بوو، به لام چ راستوچ هه له، برياردان ده پيت
هرچی زوتره بدریت تا بتوانيت وزه ی خوټ له پيناو شته گرنګه کاند
خه رج بکه يت. " به مجوره بوو سه روکی نویش به بريک پاقله ی گيرفانيه وه
پوستی کارگيرپی له و به ريوه به ره به توانايه وهرگرت.

سهرنج؛

ويړای راستی و دروستی هه ر برياريک برياردان له کاتی خویدا گرنګه کی
به تینی هه یه، بريار نه دان له کاتی خویدا هه نديجار له برياردانی دروستی
ناوه خت خراپتره.

رؤژیک هه کیمیک به ناو چیمه ن و گیایه کدا ده رۆشت که توشی لاوئیکی
 خه مبار بوو. هه کیم وتی: "هه یفه له رۆژیک ئاوا جوان و خوشدا خه مبار
 بیت." لاوه که سهیری ده ورو پشتی خۆی کردو وتی: "هه یفه؟! من له
 مه به سته که ت تیگه شتم!" هه رچه ند چاوه کانی ئه و دیمه نه کانی
 سروشتیان ده بینى، به لام هینده بیرو خه یالێ په ریشان بوو، نه وهی
 ده بوو بیبینیت ئه و نه یده بینى، هه کیم به جۆش و خرۆشه وه له
 ده ورو به ری خۆی ده پوانی و خه ریکی پیاسه کردنی خۆی بوو، له کاتیکا
 به ره و گوماوێک ده رۆشت به لاوه که ی وت له گه ل ئه ودا به روات. گه شته
 که ناری گوماوه که، گوماوه که نارام و مه نگ بوو، ئه توت به دره ختی چنارو
 گه لای سه وزو دره وشانه وهی له چوا. چپوه یه ک گیراوه، دهنگی خویندنی
 بالنده کان له سه ر لقی دره خته کان له و شوینه نارام و بیده نگه دا
 موسیقایه که دلپهینیان ده ژهنی، هه کیم زه وه که ی ته نیشته خۆی
 نه وازش و پاک ده کرده وه، به لاوه که ی وت دانیشیت، پاشان په وی تیگرو
 وتی: "تکات لی ده که م ده نکه زیخیک هه لگروه و بیهاوه ناو ئه م
 گوماوه وه." لاوه که ده نکه زیخیک هه لگرتو به هه موو هیزى خۆی
 هه لیدایه نیو گوماوه که وه،

هه کیم وتی: "پیم بلێ چی ده بینیت؟"
 لاوه که وتی: "ناوی شه پولاوی ده بینم."

حهكیم وتی: "نهو شه پۆلانه له كوێوه دی؟"

لاوهكه وتی: "لهو دهنگه زیخه ی من هاویشتمه نیو گوماوهكهوه."

حهكیم وتی: "دهست بخه ره ئاوهكهوه ئەلقه ی شه پۆلیك پاكهه."

لاوهكه دهستی خسته ئاوهكه، ئەم كاره ی نهو وایكرد ئەلقه ی تازهو
كه وده تر دروست بیئت. گێژ بوبوو. بۆچی خراپتر بوو؟ له لایهك له
مه بهستی ههكیمهكه تیینه دهگهشت.

حهكیم پێی وت: "ئایا توانیت ئەلقه ی شه پۆلهكان راگریت؟"

لاوهكه وتی: "نهخیر، بهو كاره م تهنها ئەلقه ی كه وده ترو زیاتر دروست
بوو."

حهكیم وتی: "ئهگه ره سه ره تا دهنگه زیخه كهت راگرتبایه چی دهبوو؟"

له مه ویدا له ژياندا ئاگات له دهنگه زیخه ورده كانی ههلهكانت به، بهر له
هاویشتیانیان رایگهرو مه هاویژه، هیچ كاتێ ههول مه ده كات و وزه ی خۆت
بۆ كه راندنه وه ی رابوردوو قه ره بو كردنه وه ی ههلهكانت به فیرۆ بدهیت."

سه رنج:

شوینه واری ههلهكان به سه رنجدانیان له كه وده یی و بچوكیان، دوا ی
تیپه پیری ماوه یه كی درێژ یان كورت وون ده بن و ده پوكینه وه. هه مان
شیوه ئه گه ر چاوه پوانی له ناوچون و ونبونی ئەلقه كانی شه پۆل بیئت.
ئه گه ر ئاگات له ههلهكانی دواتر نه بیئت، هه میشه ده ریای وجودت پڕ له
شه پۆل و نیگه رانی ده بیئت، باشتره بهر له ئەنجامدانی هه ر كاریك به
بیر كردنه وه پلاندانان ئەنجامه كی بیپویت، له دوا ی روداو بی هوده یه هه ر
په له قازیهك بكهیت، دۆخه خراپتر ده بیئت.

دروستکردنی جاده یه کی نوێ تاراده یه ک ته ولو بوبوو، به لام هه بونی
 ناشه به ردیکی گه وره له نزیک گوندیکی بچوکه وه پێگری بهرده وامبونی
 کاری جاده که بوو. پسیپۆرانی پێگه و بان گه شتنه ئه م ئاکامه ی دروستکردنی
 نوێلێکی بچوک ژیرانه ترین و که م خه رجیترین پێچاره یه. چیت به دهنگی
 ئامبولانس و ته قینه وه راهاتیبوون.

کرێکارانی جاده که پیاوانی به ئه زمون بوون، ئه نجامدانی ئه مجۆره
 کارانه به لایانه وه شتیکی ئاسایی بوو، سه په رشتی دهسته که کونه که ی پر
 له دینامیت ده کرد، پاشان ئاگاداری ده کردنه وه تیکرای کرێکاره کان له
 شوێنێکی پارێزراو په نادا خۆیان هه شار ده دا، به لام رۆژێک رودلوێکی
 چاوه پوانه کراو پویدا، فتیله ده سوتاو هه رساتیك ئه گه ر ته قینه وه که له
 پوداندا بوو. له ناکاو پیاوه کان به و په پی سه رسامیه وه بینیان منالێک له
 نزیکی شوێنی ته قاندنه وه که وه خه ریکی یاریکردنه، مناله که چه میه وه
 به ردیکی ره نگینی له سه ر مینه که هه لگرتنه وه، پیاوه کان به هاوار کردنه وه
 هه ستانه وه، بانگی مناله که یان کردو ده ستیان بۆ راوه شاندا، مناله که ش به
 شادیه وه دهستی بۆ راده وه شانده وه، هه یچ به کێک له پیاوه کان به ره ولای

مناله كه نه دەرؤشت. وهك ئه وهی هه موویان قاچیان به سترابیت، هه مور
ده یانزانی كار له كار ترازاو هه چیتز مناله كه دهر باز نابیت، كار ه سات
به مشیوهیه به رده وام بوو. ئه گه ر دایکی مناله كه لئی نزیك نه بوایه مناله ی
به هوی ته قینه وهی دینامیت و بهر كه وتنی به رده كه وه ده مرد، دایکی به
خیرایی پیی زانی، جوله یه کی كرد كه له م كاتانه دا ته نها له دایك
ده وه شیتته وه، له سه ر زه وی چۆکی داداو به پیکه نینه وه ئامیزی بز
مناله كه گرتته وه، مناله كه به ره و لای دایکی رایكرد، كاتی دهنگی
ته قینه وه كه بیدهنگیه كه ی شكاند، مناله كه له ئامیزی ئارامی دایكیدا بوو!

"ئیرنست همینگوی" دهر باره ی دایك ده ئیت:

هیچ گولئیکی بۆنخۆش، پهنگو جوانیی دایکی نیه.

"ئیمرسۆن" ده ئیت:

تان و پۆی رۆحی دایك له میهره بانی چنراوه.

پېښه نښه

- پېښه نښه ده توانیت برینی توپه یی ساریژ بکات. "ویلیم شکسپیر"
- دیتنی پېښه نښه نه وانه ی نازار ده چیژن، له دیتنی لرمېسکه کانیا ن ترسناکتره.

"مادام دولیر"

- هرگیز مه هیله پېښه نښه تو هوکاری گریانې که سیکې دیکه بیت.
- "حسین به مزاد"

• هندی له پېښه نښه کان له گریان خراپترن. "دیل کارنگی"

- پېښه نښه باشتړین چه کی به گژدا چونه وهی ژیا نه.

"ثاناتول فرانس"

- به خته وهر که سیکه بو گرفت و به لاکانی ژیا ن پیده که نیت.

"کریستوفر مارلو"

- روژانه کاریکی چاکه نه نجام بده، دوا ی نه نجامدانی کاریکی چاکه
- پېښه نښه و پېښه نښه که سانیتړ ببینه.

"دیل کارنگی"

- به گریان وه دیتته دنیا وه، به لام جوړیک بژی به پېښه نښه وه له دنیا برویت.

"سپرنګ"

- کوله کان خه نده ی زه وین.

"نیمرسون"

- نه و پرده ي پيکه نين به گريانه وه ده به ستيته وه زور دريژ نيه .
"په ندى نه مريکي"
- پيکه نينک باستره له هزار ناله .
"نه بو عه لا موعه رى"
- پيکه نين ديدگاتان ده گورپيت، نه و کاته ي ه ستيکي ناخوستان
هيه، روحتان ده گورپيت، نه و کاته ي هست به لاوانى ده کن هيزتان پى
ده به خسيته وه .
"نه ريک جوژ"
- نه گره هميشه بير له پيکه نين بکه نه وه شيوه تان به ته پو پارلوى
ده مينيتته وه .
"فرانگ بارکس"
- پيکه نين، سه ختى و گرفته گانې ژيان بچوک و نازاره ده رونه کانتان
له ناو ده بات .
"ژول سيمون"
- پيکه نين چه ند ساتيک زياتر ناخايه نى، به لام بيره وه ريه کى
جاويدانيه .
"لينکولن"
- پيکه نين باسترين دهرمان و چاره سهره .
"په ندى نه لمانى"
- نه و که سانه ي تواناي بزه و پيکه نينان هيه، که ساتيکي زياترن .
"وليم شکسپير"

• پېكەن، تەنەت ئەو كاتەى لەسەر لىۋى مردوو دەنىشەت،
مېشتا ھەر جوانە .

"كرىستىن بوبىن"

• ئەگەر گرۇو مۆن بىت، ھىچ كەسىك مەيلى ھاۋىشىنى تۆ ناكات،
كۋاتە دلخۆشەو بۆ كەسانىتر پى بىكەنە تاكو لە كۆمەلى خۇياندا
پەسەندە بىكەن .

"ۋىلىم مكبس"

• دلخۆشكردنى كەسانىتر نە خەرجى ھەيەو نە نارەھەتەش، يەك
پېكەن بەسە .

"تاگور"

• كەسى بەختەوەر ئەو كەسەيە كارەساتەكان بە بزەو كەمىك
دېقەتەوەرەدە گرەت .

"مورىس مېترلېنگ"

• لە نىۋان خەلاتە ئاسمانىيەكاندا پېكەن نايابترىن خەلاتە .
"كارل پارت"

• ھەرگىز پېكەن نە بىرمەكەن، با غورۇتان پېگىرى پېكەن نەكانتان
نەبىت، بە پېكەن نەو گرىان ژيان ماناى تەۋاۋى خۇى دەبەخشەت .
"نانسى سېمىز"

• ئەگەر بىرىارە ژيانى خۇمان بىخەينە پېناۋى شەتېكەوەر، باشترە
بىخەينە پېناۋى پېكەن نەيەك يان نەۋازشېكى عاشقانەوەر .
"ۋىلىم شىكسپېر"

- بە پىڭكەننىڭ، ھەممۇ دەرگان بۇ مۇلا دەرگەمە ۋە
"ھەمىڭلىن"
- زەردەخەنە، دوزمىن دەرگاتە دۇست.
"جۇرچ نىكۇلا"
- چاۋى جوانى فرمىسكاۋى لە پىڭكەننەن جوانترە.
"كۇمبۇل"
- تامى ژيان بە ھۆى مەرگەۋە لە دەست ناچىت، ھەروەھاش
پىڭكەننەن كانمان لە جىيىۋى ژيان كەم ناكاتە ۋە.
"بىرنارېشاۋ"
- شادى، ھەستى بىزەيەكى دەروونە. "مولبا كالگرو"
- لە بەرامبەر شالاۋى پىڭكەننەن ھىچ ھىزىك ناتوانى خۇى راگرىت.
"مارك تۈيىن"
- پىڭكەننى قوۋل، ژيانى قوۋلە.
"مىلان كوندىرا"
- ھەمىشە ۋادەزەنم قاقاي پىڭكەننەن پىڭكەننى باشى پاكىرنى
دەروونى، بىتەۋەى لە مالى خۇت بىتە دەروۋە ۋە زەھمەت بىتە بەر
خۇت.
"نورمن كارېنزا"
- پىڭكەننەن خۇرىكە كە زىستان لە نەزادى مۇۋىيى بورد دەخاتە ۋە.
"لىكتۇر ھۇگۇ"

دوو دەریاچە

"بروس بارتون" دەلێت: لە کەناری رۆژئاوا دا دوو دەریاچە هەیە، بەکێکیان خاویڤو تازەییە و ماسیەکان تێیدا هاتوچۆ دەکەن، بەستییەکانی سەزو دەورووبەری پڕە لە درەخت، پەگو ریشەیی درەختەکان بۆ ناوەکە درێژ بونەتەو، روباری ئۆردن ئاوێکی خاویڤی تەپۆلکەکانی ئەو ناو دەریایێتە ئەم دەریاچەییەو، دەریا لە ژێر تیشکی خۆردا دەبریسکێتەو، خانووەکانی خەلکی لە نزیک دەریاچەکەو بوو، بۆئێوەکانیش لەو دەورووبەرە لانەیان دروست کردبوو، روباری ئۆردن دەریایێتە دەریاچەییەکی دیکەو، بەلام ئەم دەریاچەییە هیچ ماسیەکی تێدا نیە، نە بۆئێوەکان لەو دەورووبەری لانەیان کردوو نە گۆل و گیای لی دەرویت، ئەو روبارەیی دەریایێتە ئەم دوو دەریاچەییەو بەکێکە لە روباری ئۆردن، بەلام دەریاچەیی بەکەم لە ھارتەقایی ھەر دلوپێک ئاوا کە وەریدەگریت، دلوپێک لە خۆی دەریایێتەو، بەلام دەریاچەیی دووھەم ھەموو ئەو ناوہی تێی دەریایێت لە خۆیدا دەپارێزیت، دەریاچەیی بەکەم لە خزمەت خەلکیداو بە زیندووویی دەمێنێتەو، دەریاچەیی دووھەم کە ھەموو شتێک لە خۆی دەگریت مەنگو مەردوو.

کيسه‌کەى نۆوه چۆنه؟

رۆژێکێک، پاشا سێ وهزیری خۆى مانگ کردو داواى لێکردن هه‌ر که‌سه‌و
کۆریکێک، سه‌مه‌رو سه‌مه‌ره‌ى خۆى نه‌مایش بکات.

مه‌ هه‌ر وه‌زیریکی وێ کيسه‌یه‌ک هه‌لگریت و بچیته باخى کۆشکه‌وه،
کيسه‌کە پێر مکات له به‌رو بومی میوه‌ى تازه‌و بگه‌پتیه‌وه، به‌لام به‌و
مه‌رحه‌ى هه‌یچ که‌سێک هاوکارى نه‌کات.

وه‌زیره‌کان له‌ فه‌رمانه‌ى پاشا سه‌رسام بوون، هه‌ر یه‌که‌و کيسه‌ى خۆى
هه‌لگرته‌و به‌ره‌و باخ به‌پێى که‌وته‌ن.

وه‌زیری یه‌که‌م مه‌به‌ستى رازیکردنى دلى پاشا بوو، باشتري‌ن میوه‌و
جوانتری به‌ره‌مى چنى و به‌رده‌وام باشتري‌نه‌کانى هه‌ڵده‌بژارد، تا
کيسه‌کەى پێر بوو. به‌لام وه‌زیری دووه‌م بیری کرده‌وه که پاشا میوه‌ى بۆ
خۆى ناوی‌ت پێویستى پێى نیه‌و سه‌یری ناو کيسه‌که‌ش ناکات. به
که‌مه‌تر خه‌میه‌وه ده‌ستیکرد به‌ میوه‌ چنن. باش و خراپى تیکه‌ڵ کرد تا
کيسه‌کەى پێر بوو.

وه‌زیری سێیه‌م باوه‌پى وابوو پاشا هه‌یچ گرنگیه‌ک به‌م کيسه‌یه‌ نادات
ته‌نها به‌گژو گياو گه‌لاى دره‌خت و خاشاک کيسه‌کەى پێر کرد. رۆژى دواتر
پاشا فه‌رمانیدا وه‌زیره‌کان به‌ خۆيان و کيسه‌کانيان وه‌ بێنه‌ ده‌ربارى
پاشاوه، فه‌رمانى به‌ سه‌ربازه‌کانى کرد هه‌ر سێکیان به‌ کيسه‌کانيان وه‌ بۆ
ماوه‌ى سێ مانگ زیندانی بکړن!

نۆوه کيسه‌کەى خۆتان چۆن پێر ده‌که‌ن؟

- زبیر ونے

[illegible]

منجبت حویبیه، و دو سوسیز کے زوای خویندرو

موسیقیر نہو ہستہ مان تیدا بیدار بکہ نہوہ کہ

مرفقہ " بیس "

برہنہیز کے

زیر - در فہتیکہ کورتہ و دو بارہ نایتہ وہ .

زیر تونڈیہ کی دیاریکراوہ

نوټونای دیاریکراوی ژبان

ده بیت بو دیارینه کراو بگه ریز

دهيت له دهره تي کورتي ژيان

بزمانه‌وی هه‌تایی به‌هره‌مه‌ند بین

بنویس.

شیریں

ململاتیہ کی مہزنہ

نہ بے رویہ کی گورہ پہ

دوره‌تس به کجاره‌ی زیان

نابینت له شته بی نرخه کاند اخرج بکړیت

شمه بی نرخه گان، شتایمکی
 که مهرگ لیمان زهوت دهکات
 زیان ده بیټ له پیناوی نه و کارانه دا بیټ
 که مهرگ نه توانیت لیمان بفرینیت
 نه م پیوهره ده بیټ بو پیوانه ی
 هه موو کاره کانی زیان به کار بینین.
 بو نمونه به م پیوهره ده توانین بلین
 که پاره له کاره بی نرخه گانه.
 پاره به سووده
 به لام نرخ و ناوبانگی نیه.
 هیژ، شورده ت، له م ناو ناوبانگن.
 هه موو نه مانه، به مردنی خومان
 له ده ستمان ده چن.

بۆیه

بۆچی ده رفه تی کورت و نادووباره ی زیان
 بخهینه پیناوی نه و هستانه ی هه تایی نین،
 زیان
 کاروانسه رایه که شه وانه پشوری تیدا ده دهین
 ده موو به یان به جیی دینین.
 نه نه ها نه و هستانه گرنگن که کاتی کوچکردن
 له خانه ی جهسته له گه ل خومانن.

خودا ده لیت:

"من گه نجینه په کی شاراوهم، هه ز ده که م ده رکه ووم.

به دیهینه رم، ده مه وی به دیهینه راوه کان بناسم."

بویه خودا به دیهینه راوه کانی به دی هیئاوه

بویه پی خو شه به دیهینه ر بیت،

نه و به دی هیئره

تا ئاوینه ی گیانی به دی هیئراوه کانیوه

ده رکه ویت.

بویه تاکه شتیك كه به های

ته مهنی کورت و نادووباره ی مه یه

مه عریفه تی ئیلاهییه

تیرامانه.

ته نها به قولبونه وه

مرو ده توانی و گه نجینه شاراو په بدوزیتته وه

نه گه رژیان له اوی روناکی، ناگایی و روشناییدا نه بیت

له کیس ده چیت.

بیجکه له م ناگاییه

مه مو شتیك مه رگ به تالان ده بیات.

کوتایی

[illegible]

حاجہ سیّدہ خاتون و ملاؤ کی دینی و علمی حوالہ دہا

— حضرت علیؓ سے مبارک باد کی دعا کی۔

— *Journal of the American Medical Association*, 1967, 202: 1011-1012.

• *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*

Kocher, J. H. (1906) *Journal of the American Medical Association*, 1: 1111-1112.

התאחדות המורים

سوار مهراره